

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Priloga ob 4. jutraj. ... Uredništvo: Ljubljana, Kraljeva ulica št. 5/L

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. ... Telefon št. 2098

Ljubljana, 26. novembra. Vlada g. Korošca je predložila Narodni skupščini zakon o osnovnem šolstvu.

Glasilo istega g. Korošca proglašja sedaj ta zakonski načrt za atentat na vero in narod ter izreka sledečo prokletstvo: «... slov. ljudstvo mora ta protiljudski, vsako svobodo v šolstvu uničujoči, v možganih, veri in ljudstvu sovražne godočene nastali načrt odkloniti z vsjo odločnostjo in tistim, ki so ga zagrešili, zaklicati: roke proč od šole!»

Lep poziv g. Korošču in njegovim tovarišem, ki so razpravljali o tem načrtu, ga odobrili in predložili Narodni skupščini! Sijajno spričevalo ministrski gospodi Koroščeve vlade, ki o listi gospoda Korošca stigmatizira za «verni in ljudstvu sovražni»!

Interesantno je, kaj vzbuja v SLS najostrejši odpor proti Korošec-Grolovemu šolskemu zakonu. Gre tu za samostanske in tako zvane verske šole, a glavno za SLS je, da bi ona hotela tak zakon, da bi redovnice učile, država plačevala, učitelji pa beračili. Mnogo jeze je pa tudi zaradi tega, ker bi po novem šolskem zakonu klerikalci ne imeli garantirane komande nad šolskimi odbori, zlasti tudi ne nad oblastnim šolskim odborom.

V tem je jedro klerikalne protize SLS pravi «oblastna skupščina» misli pa edino na klerikalno večino te skupščine in še v glavo ji ne pade, da bi tu priznala kakršnokoli proporcionalno zastopstvo. Gotovo je mogoče način kako naj bodo sestavljeni šolski odbori in zlasti oblastni šolski odbor kritizirati, toda nam se zdi, da bi trebalo vprašanje direktnega sodelovanja ljudstva v šolski upravi zagrabiti s povsem druge strani ter dati strokovnim organizacijam (kmečkimi, delavskim, nameščenskim, trgovsko-obrtniškimi itd.) zastopnike zlasti v oblastnem šolskem svetu.

Kakor vsi zakonski projekti, ki jih izdela in predlaga Koroščeva vlada, je seveda tudi zakon o ljudskih šolah sestavljen površno in lahkomiselno. A nikdar se še ni zgodilo, kar prakticira sedanja vlada. Kritiki nasproti se namreč gg. ministri izgovarjajo na — druge. Le pogledimo dr. Koroščevega intimusa, znanega framazona ministra prosvete g. Grola! V soboto je v odseku zakonodajnega odbora branil svoj načrt — ki je bil notabene v vladi soglasno odobren! — s tem, da ga prav za prav ni sestavil in predelal sam, temveč, da je baš najdelikatnejše odredbe kar prevzel, kakor so jih pač gg. predniki napisali. Sedi sicer že celo leto v ministrstvu prosvete in novi šolski zakon so njegov najvažnejši posel, toda v debati je takoj od začetka izjavil, da bo svoje stališče k posameznim vprašanjem zavzemal sproti, kadar se bo o njih razpravljalo. On je principielno za to in ono stvar, a je zopet tudi za kompromis. Tak uvod v debato o novem šolskem zakonu je napravil g. minister, ki je ta zakon predložil in ga moral torej v celoti in podrobnostih premisliti ter vsako njegovo odredbo dobro pretehtati. Zato smemo pričakovati še vsake vrste presenečenja: tudi naše narodno šolstvo bo, kakor vsaka stvar, ki jo vzame hegemonistični režim v roko, objekt strankarske kupčije med radikali in demokrati ter njihovimi privrsk. Vprašanje strankarskega vpliva na šolstvo bo glavni predmet zanimanja te gospode, problem narodne prosvete jih zanima le, v kolikor se tudi tu dajo delati partizanski računi in zasuigrati volilne krogljice.

Predstavlja si moremo, kaj bi zdajle bilo, če bi bil Korošec-Grolov šolski zakon predložen od Pribičevića, odnosno od SDS. Članki, pridige, procesije, škofovska konferenca, intervencija sv. Stolice, zbiranje denarja za žrtve svobodomiselnosti — celo revolucijo bi dvignila SLS in seveda bi bili vsi naprednjaki proglašeni za framazonske hlapce. Ves klerikalni tisk, ves srednjeveški aparat od Jegliča do Erjavca, od jezuitov do tretjeredic, vse bi ropotalo. Sedaj je pa šolski zakon predložen pod generalno odgovornostjo g. Korošca in «Slovenec» se zadovojuje le s previndnimi streli na svoji osmi strani, ki imajo glavni namen ustvariti za g. Korošca in SLS moralčen in političen alibi pred «dobrim vernim ljudstvom».

Če bo smola hotela, da g. Korošec ne bo več v vladi, kadar se bo o zakonu sklepalo v Narodni skupščini, potem bodo klerikalci posegli po stari metodi, ki se jim je že večkrat tako lepo obnesla: izjavili bodo, da g. Korošec zakona ni bral in da sta bila on-

Obsedno stanje nad Sofijo

Vedno bolj kritična situacija v Bolgariji

Zadnji poskusi za mirno likvidacijo makedonske akcije. — Pogreb umorjenega Bjeleva. — Nov atentat v Sofiji. — Pariška sodba o razmerah v Bolgariji

Sofija, 26. novembra r. Ker Vanče Mihajlov klub ponovnim pozivom vlade ni prenehal s svojo teroristično akcijo, je vlada včeraj proglašila nad Sofijo in okolice ter nad okrožjem Petričem obsedno stanje. Oddelek vladnih čet je dobil nalogo, da krene proti makedonski meji, obkolji glavni tabor makedonstvujočih in po možnosti ujame Vanče Mihajlova, ki bo postavljen pred preki sod, če se bo še nadalje upiral vladnim odredbam. Pričakuje se, da bo prišlo do krvavih spopadov med vojaštvom in komitetskimi četami, ki jih je Vanče Mihajlov koncentriral v okolici Petriča.

V političnih krogih se je danes povdarjalo, da je vlada s temi energičnimi ukrepi pokazala svojo odločnost, da pa bo vseeno še enkrat poskušala mirnim potom doseči likvidacijo akcije makedonstvujočih in jih pridobiti za sodelovanje na konsolidaciji države in vzpostavitvi dobrih prijateljskih odnosov z vsemi sosednimi državami. Če se to ne bo posrečilo, bo ukrenila vse, da vzpostavi v državi avtoriteto zakona in da zatere vse ilegalne organizacije in pokrete. Tekom današnjega dne so se vsi inozemski diplomatski zastopniki informirali pri zunanjem ministru Burovu o položaju. Burov je podal pomirljive izjave.

Sofija, 26. novembra r. Včeraj popoldne se je vršil pogreb bivšega policijskega prefekta Nauma Bjeleva, ki je postal žrtev zadnjega atentata makedonstvujočih v Sofiji. Pogreba se je udeležilo tudi več ministrov in predstavnikov oblasti. Pozornost je vzbujala navzočnost predsednika makedonskega nacionalnega komiteta Staniševa. Po službi b. z. ji je imel škof Pajsije razgovor, v katerem je apeliral na narod, naj preneha s bratomornimi akcijami, ki državi nič ne koristijo, pač pa mnogo škodujejo.

Preiskava glede umora Bjeleva napreduje zelo počasi. Četudi je sin umorjenega Klimentije Bjelev razročil policiji natančen opis obeh morilcev in celo kopico grozljivih pisem, ki jih je dobil nlegov očec v zadnjem času, policija doslej atentatorjev še ni izsledila. Zdi se, da policija namenoma zavlažuje preiskavo, da bi na ta način omogočila atentatorjem beg. Značilno je, da je policija zažgala vsa grozila pisma, ki jih je našla na stanovanju Bjeleva.

Za razmere, ki vladajo v Bolgariji, je zelo

značilen včerajšnji atentat na sofijskega odvetnika Simeona Penkovskega. Ko so se ljudje včeraj vračali s pogreba Bjeleva so zaslišali v ulici Marije Luise streljanje. Ljudje so preplašeni zbežali, le par policistov je hitelo v smer, kjer so padli streli. Pred hišo št. 10. v označeni ulici so naleteli na neko žensko, ki se je z revolverjem v roki borila z nekim moškim. Krvavečim na glavi policija je žensko razorožila in pri protniški preiskavi ugotovila, da je to neka Krsta Blaževa, ki je streljala na odvetnika. Penkovskega so težko ranjenega prepeljali v bolnico. Zatrjuje se, da ne gre za maščevanje makedonstvujočih, marveč za prave dice nekega privatnega spora, ki je vladal med odvetnikom in vdovo.

Pariz, 26. nov. Komentirajoč dogojke v Bolgariji piše «Tan» med ostalim: «Prvi pogoj za mir in red v notranosti Bolgarije in za njeno varnost na zunan ter sploh elementarni predpogoj politične in gospodarske obnove Bolgarije je uničenje makedonske revolucionarne organizacije, ki onemogočuje celokupno nacionalno in internacionalno aktivnost Bolgarije. Vselej, kadar so se med Sofijo in Beogradom javljali znaki večjega zaupanja in kadarkoli se je razpravljalo o pomirjenju med obema sosednima državama, je posegel vmes makedonski revolucionarni odbor in izzval incidente, ki so onemogočili pogajanja in uničili vse, kar se je smatralo vsaj v načelu že za rešeno v korist prijateljskega sporazuma. Kakšni vplivi so dovedli do take nerazumljive politike, je težko reči. Ni jih lahko ločili, pa tudi nihče ne more oporekati, da je glavna naloga makedonstvujočih preprečiti zblizanje med Bolgarijo in Jugoslavijo. Bilo bi iskreno želeli, da bolgarski narod zavedajoč se svojih najvitalnejših interesov končno napravi temeljno početno energičen konec ter da prevlada tudi v Bolgariji zdrav razum nad revolucionarnim ekstremom.»

Sofija, 26. novembra g. Kakor se sedaj doznava, je bil umor bivšega policijskega prefekta v Sofiji Bjeleva oseben maščevalni akt Vanče Mihajlova. Bjelev je namreč na seji makedonskega komiteta odkrito nastopil proti politiki Mihajlova, katerega je imenoval makedonskega krvnika. Zaradi tega ga je Mihajlov obsodil na smrt ter ga dal umoriti.

Nad oceanom divja silen vihar

Številne nesreče parnikov, ki jih je zalotil vihar na odprtem morju. — Tudi na kopnem je povzročil vihar velika razdejanja

Berlin, 26. novembra (be.) Na atlantski obali, v zapadnem Sredozemskem morju, v Rokavskem prelivu in Vzhodnem morju divja že nekaj dni strahovit orkan, ki se je razširil tudi preko ozenolja Evrope. Iz Anglije se ponovno poročajo o smrtnih žrtvah. Veliko ladij je zašlo v nevarnost. V Rokavskem prelivu je izgubila nemška šolska ladja «Pommer» dva jamba in se je potopila. Posadko, ki je štela 74 mož, so rešile druge ladje. Murje je tako zelo razburkano, da so razkralji valovi otok Sylt v Vzhodnem morju na tri dele. Ponoči, ki veže otok s kontinentom, je porušen. Železniški nasip, ki vodi na južni strani Westerlanda, so valovi popolnoma odplavili.

London, 26. novembra (lo.) Včeraj je divjal nad Anglijo strahovit vihar. V Liverpoolu je dosegel orkan 93 milj hitrosti na uro. Zračni pritisk je znašal 26 funtov na štirinajški čevlji. V Creudelu so zabeležili hitrost od 79 milj na uro. Vihar je zavzel zadnje ure ogromne dimenzije.

Iz vseh krajev sveta poročajo o nesrečah na kopnem in na morju. V bližini Mersey-Bara se je ponesrečil parnik «Emile Delmas». Posadko 24 mož je rešil z vejkanskimi napori motorni rešilni čoln iz Newbrightona. Včeraj je dospela vest, da se je ponesrečila 25 milj zapadno od Guernseyja nemška šolska ladja «Pommern». Na pomoč je prišlo mnogo ladij, med njimi nemška ladja «Heros». ki je rešila vseh 84 mož posadke.

V velike težave je zašla tudi angleško-indijska ladja «Matiana», ki je bila primorana zmetati ves svoj tovor, večinoma petrolej, v morje, da prepreči katastrofo. Parnika «Limmerick Osterley» in «Lancastria» sta si pomagala na sličan način. Parnik «Lancastria» je spustil na morje rešilni čoln, ki pa se je prevrnil. Danes je vihar v Londonu malo popustil, vendar pa predvidevajo, da bo trajal še precej časa.

London, 26. nov. (be.) Po zadnjih poročilih se je potopilo tekom zadnjih dveh

dni na oceanu 21 ladij. Meteorološki smatrajo, da je orkan posledica podmorskih vulkanskih izbruhov.

Berlin, 26. nov. (be.) Vihar se širi z velikim naglicjo proti vzhodu in je zajel skoraj vse Vzhodno morje.

Marseille, 26. nov. s. Tukajšnja brezlična postaja je sprejela brezlično brzajavno iz Ostende, po kateri je angleški parnik «Neat Habbey» 20 milj severozapadno od Brest Capelle v nevarnosti in da prosí za pomoč.

Potsdam, 26. nov. s. Potsdamski observatorij je danes registriral najnižje stanje barometra v zadnjih 20 letih, namreč 719,6 mm.

Amsterdam, 26. nov. s. Pri Hoek van Hollandu se je snoči med strašnim viharjem ponesrečil norveški parnik «Cristen Mihelsen», ki ima 2292 ton. Rešilnemu čolnu, ki je prihitel na pomoč iz Hoek van Holanda, se je posrečilo z življenjsko nevarnostjo lastne posadke rešiti 24 mož ponesrečenega parnika, na katerem je bilo 29 oseb. Pri rešilnih akcijah sta utonila dva moža posadke «Cristen Mihelsena» ter nek holandski mornar.

Manilla, 26. novembra (lo.) Preko Kitajskega morja divja strahovit tajfun, ki je porušil doslej že na stotine hiš. Veliko parnikov se je ponesrečilo. Japonski parnik «Sakemaru» je izgubljen.

Strasbourg, 26. nov. s. Dve osebi sta postale žrtvi viharja. Ko sta stopili s kolo dvora in Lützelhausenu v dolini Brucha, jih je ubilo visoko drevo, ki ga je podrl vihar.

Praški nadškof postane kardinal

Praga, 26. novembra h. Tukajšnji listi poročajo iz Rima, da bo praški nadškof dr. Kordač imenovan za kardinala. V zvezi s temi vestmi se spravlja tudi potovanje dr. Kordača v Rim, ki je napovedano za mesec december.

Napad na beograjskega velikega župana

Beograd, 26. nov. p. Pred zgradbo velikega župana beograjske oblasti je došlo danes do velikega škandala. Ko je veliki župan Rajčić izstopil iz velike županije, se mu je približal bivši občinski tajnik Sokelić in ga strahovito pretepel s palico. Sokelić je bil vložil na maršalatu dvora prošnjo za ponoven sprejem v javno službo. Veliki župan Rajčić je o tej prošnji podal slabo in nepovoljno mišljenje, radi česar je bila prošnja odbita. Policija je obsodila Sokelića na 10 dni zapore.

Zadrege in skrbi ministrskega predsednika

Odkrit odpor narodnih manjšin in prikrit odpor slovenskih klerikalcev proti novemu osnovnošolskemu zakonu. — Postritev konflikta med muslimani in radikali. — Kralj ostane v Topoli dalj časa

Beograd, 26. novembra p. Od nemškega poslanskega kluba organizirana kampanja proti zakonskemu načrtu o osnovnih šolah, ki ga je vlada predložila Narodni skupščini, beleži z današnjim dnem interesanin uspehe. Nemški klub je svojo kampanjo proti novemu zakonu zasnoval na široki podlagi ter zainteresiral narodne manjšine v Vojvodini proti vladi. Obenem je nemški klub vzprizoril proti novemu zakonu tudi inozemsko kampanjo in so zadnje čase zlasti nemški listi v Avstriji in Nemčiji približili več ostrih člankov, češ, da se s tem zakonom postavlja Jugoslavija proti mednarodno priznanim načelom manjšinskega šolstva.

Ta na široko zasnovana kampanja je deloma že uspela. K temu uspehu je mnogo pripomoglo dejstvo, da so številni poslanci vladne večine izvoljeni z glasovi narodnih manjšin v Vojvodini. Vrhu tega je znano, da so proti zakonu tudi slovenski klerikalci, ti pa iz povsem drugih razlogov, ker se zavedajo, da bi novi zakon izpodrejal možnost strankarske korupcije v šolski upravi, zlasti pri postavljanju in imenovanju učiteljev na sistemizirana mesta. Iz dobro informiranih krogov se čuje, da so klerikalci naprosili Nemce, naj bi proti novemu zakonu nastopili z vsjo ostrostjo ter zainteresirali tudi svoje inozemske zaščitnike v Nemčiji in Avstriji, da na ta način morda že na vprašanje manjšinskega šolstva pobijejo neljub jim načrt nove preureditve ljudskega šolstva, ne da bi na tem padel režim, ki jim je tako po godu v Sloveniji.

Predsednik vlade je imel danes zaradi tega zakonskega načrta več konferenc. Najprej je konferiral z ministrom prosvete Grolom, nato z nemškim poslancem dr. Kraftom in končno s predsednikom radikalnega kluba Veljo Vukičevićem.

Tudi poslanci obeh srbijskih strank, ki so bili izvoljeni v Vojvodini, so pritiskali

na vodstvo svojih klubov, naj se o novem zakonu vrše najprej klubske razprave. Zato sta bila za nocoj sklicana demokratski in radikalni klub. Seja demokratskega kluba je bila dokaj kratka. Minister prosvete je podal o svojem načrtu kratek ekspozé ter napovedal, da bo izvršil na njem izvestne izpremembe, ki bodo zadovoljile narodne manjšine v Vojvodini in drugod. Po Grolovu izjavi in po njegovem pojasnilu je klub zaključil sejo.

Enaka razprava se je vršila tudi v radikalnem klubu, kjer je Velja Vukičević napovedal, da bo vlada ugodila zahtevam nemškega kluba. Prihodnja seja demokratskega kluba bo v sredo.

Druko vprašanje ki je danes okupiralo predsednika vlade dr. Korošca je ponovni izbruh spora med radikali in muslimani v Bosni in Hercegovini. Dr. Korošec je skušal ta spor rešiti na ta način, da je k sebi poklical ministra za poljedelstvo dr. Vlado Andriča in ministra trgovine in industrije dr. Spaha. Konferenca klub živahnemu prizadevanju dr. Korošca, ki je skušal miriti predstavnika obeh sortih taborov ni rodila uspeha. Dr. Vlado Andrič vztraja na svojem dosedanjem stališču. Da nai vlada odbije zahteve bosanskih muslimanov glede odstavitve velikih županov v Sarajevu in Tuzli, ki sta muslimanom trn v peti Resolucio stališča ministra Andriča je dr. Spaha tako razlutilo, da je brez slovesa zaustil konferenco ter odšel v svoj slovenski klub. Bil je tako slabe volje, da je proti svojemu običaju odbil tudi novinarje ter jim odklonil vsakršno izjavo. Takoi nato je imel muslimanski klub sejo, na kateri je razpravil o sporu z radikalno stranko. Na seji so padli proti radikalom in vladi ostri očtiki. Nekateri muslimanski poslanci so zahtevali od dr. Spaha naj kratkoma poda ostavko.

Kralj se še vedno nahaja v Topoli. Po nocojšnjih informacijah ostane tam še dalj časa. V Topoli ne bo sprejemal nobenih političnih oseb.

Prosvetni minister o manjšinskih določbah novega zakona o osnovnih šolah

Odgovor na napade nemškega poslanca dr. Grassla. — Določbe o manjšinskih šolah se lahko še spremenijo. — Novi zakon je bil izdelan na podlagi starih osnutkov

Beograd, 26. novembra. r. Poslanec nemške stranke dr. Grassl je objavil v graški «Tagesspiegel» pred par dnevi članek o novem zakonu o osnovnih šolah. V svojem članku ostro kritizira določbe, nanašajoče se na narodne manjšine in označuje zakon v sedanjih oblikah za absolutno nespremenljivo. Zato so se novinarji obrnili na ministra prosvete Milana Grola, ki jim je med drugim izjavil: «Razburjenje zaradi zakonskega načrta o osnovnih šolah mi je nerazumljivo, ker razen enega člena o privatnih šolah, ki zahteva res celo vrsto pogojev, ne vsebuje niti ene nepovoljne določbe za razvoj manjšinskih šol. V tem pogledu je zakon pomankljiv, vendar pa ne vsebuje smernic, ki bi bile na škodo narodnih manjšin. V ostalem pa je še vedno dana možnost, da se veliko število onih pogojev, ki jih smatrajo nekateri za nesprejemljive, pri razpravi v Narodni skupščini erta.

Zakonski načrt, ki je bil predložen Narodni skupščini, predstavlja kombinacijo raznih dosedanjih načrtov. Velik del je posnet po predlogu dr. Čajkova. Členi, nanašajoči se na narodne manjšine in privatne šole, vsebujejo samo določbe, ki se nanašajo na vse dosedanje zakonske predloge. Podrobnejša izvedba teh določb je prepuščena Narodni skupščini, ki bo sklepala o tem tako, kakor bodo narekovali politični interesi. Narodnim manjšinam je zakonski minimum zagotovljen že po mirovnih pogodbah. Vse vladne skupine so pripravljene na kar največje koncesije in bodo obravnavale manjšinsko vprašanje

kar najbolj liberalno ter bodo upoštevale vse upravičene zahteve za svobodo kulturni razvoj narodni manjšin. Nihe noče narodnih manjšin raznaroditi, dasiravno bi to ne bilo tako neupravičeno, če se upošteva, kaj se je dogajalo v naših krajih do l. 1918.

Glede vpisovanja otrok v manjšinske šole je obstojala nekaj časa tako zvana uredba o imenu. Pred dvema letoma pa je bila ta uredba ukinjena in je sedaj merodajen jezik, ki ga otrok govori, njegova narodnost in izjava roditeljev. Sama izjava roditeljev se ne more upoštevati že zaradi tega, ker bi se to v gotovih krajih zlorabljalo. Trditev dr. Grassla, da v Jugoslaviji ni niti ene nemške osnovne šole, je tako smešna, da je ni treba niti demantirati. Obstojajo ne samo nemške paralarne, nego celotne šole z nemškimi učitelji in upravitelji. Nespremenljiva je Grasslova zahteva, da bi se morala nemška deca vzgajati v nemškem duhu. Po njegovem mnenju bi se torej na nemških osnovnih šolah državní jezik sploh ne smel poučevati. Kar se tiče trditve dr. Grassla glede učitelstva, moram izjaviti, da so vsi učitelji na nemških sporednicah in nem. šolah kvalificirani za pouk v nemškem jeziku. Gosp. Grassl ne more navesti niti enega Nemca, kvalificiranega učitelja, ki bi ne bil nastavljen. V kolikor nemških učiteljev ni, so nastavljeni jugoslovenski učitelji, ki so kvalificirani za pouk v nemškem jeziku. Gosp. Grasslu je dobro znano, da pomanjkljivosti ki se pojavljajo, niso posledica zlonamerne prosvetne politike.»

Zdravstveno stanje angleškega kralja je zelo kritično

Pljučnica se je razširila, grozi pa tudi še vnetje reborne mreže. Vznemirjenje po vsej Angliji

London, 26. nov. (lo.) Stanje angleškega kralja je zelo poslabšalo. Kralj je prebil nemirno noč z menjajočo temperaturo. Vnetje pljuč se je zelo razširilo. Zadnji včerajšnji bulletin poroča, da je bil kralj ves dan zelo nemiren in da je mrzlica narasla. Ljudstvo je zelo razburjeno. Pred kraljevo palačo se zbirajo velike množice občinstva, ki z napetostjo pričakuje nadaljnjih poročil. Včeraj so molili za kraljevo zdravje v vseh angleških cerkvah.

London, 26. nov. s. Ob 10. dopoldne izdani bulletin o zdravstvenem stanju kralja pravi: Kralj je prebil noč nemirno. V sedanjem stadiju bolezni se mora računati s tem, da se bo temperatura menjavala in da se razširi vnetje reborne mreže.

London, 23. novembra. r. Ves dan so se zbirale pred kraljevo palačo velike množice občinstva, ki nestrpno pričakujejo naslednjih poročil o kraljevem zdravstvenem stanju. Kljub deževnemu in vihanemu vremenu vztrajajo ljudje do trde teme in še celo pomoči prihajajo h glavnemu vходу večje skupine, ki sprašujejo za uradnimi poročili. V javnosti je vzbudilo mnogo komentarjev dejstvo, da so bili tekom današnjega dne objavljeni le zelo kratki in previdno stilizirani bulletini. Ministrski predsednik, državni podtajnik za notranje zadeve in kolonijalni minister so v stah zve-

zi s kraljevskim domom in si dajo vsako uro poročilo o stanju kralja ter o poteku njegove bolezni.

Kraljeva bolezen je vzbudila v vsej Angliji globoko sočustvanje, ki se je spreminilo v veliko vznemirjenost, ko je izšlo zadnje poročilo, da se je vnetje pljuč razširilo. Zdravniški krogi trde, da je to naraven potek bolezni in da ni povoda za vznemirjenje.

Ostavka dr. Engliša sprejeta

Praga, 26. novembra h. Prezident republike dr. Masaryk je sprejel ostavko finančnega ministra dr. Engliša in imenoval za njegovega naslednika dr. Vlasaka.

Nastop novega župana v Splitu

Split, 26. novembra n. Danes ob 10. dopoldne se je sešla nova mestna uprava, da prevzame občinske posle od mestnega komisarja. Komisar Bonetti je predal vse posle novemu županu dr. Berkoviću, ki je prevzem potrdil z uradnim potrdilom, nakar se je komisar Bonetti zahvalil uradnikom za njegovo zvesto službovanje in se od njih poslovil. Za njim je uradnike pozdravil novi župan Berkovič ter jih prosil, naj mu bodo dobri sodelavci in pomočniki pri delu za mesto. V imenu občinskih uradnikov se je komisarju zahvalil mestni tajnik Doležal.

Seja okrnjene Narodne skupščine

Zopet slaba udeležba vladnih poslancev. — Glavna kontrola odklonila vizum za stroške občinskih volitev v Bosni. — Narodna skupščina odide najbrž še ta teden na božične počitnice

— Beograd, 26. novembra. Po desetdnevem odmoru se je danes zopet sestala Narodna skupščina ki seji, ki pa je bila po rešitvi raznih formalnosti že po polurnem trajanju zopet zaključena. Udeležilo pa se je tudi seje tako malo poslancev, da je bil predsednik prisiljen odrediti prozivko, da je mogel ugotoviti, ali je seja sploh sklepčna.

Po otvoritvi se je zahteval besedo k zapisniku zemljoradnik Novica Šaulić, ki je najprej grajal netočno sestavljeni zapisnik, nato pa podvrgel kritiki nedelavnost vlade in Narodne skupščine. Naglašal je, da narod in država nimata od take Narodne skupščine nikake koristi. Narod je v največji bedi in nadlogi. Narodno skupščino pa vlada pošilja neprestano na počitnice. Narod je pričakoval, da bo Narodna skupščina po enoletnem prepričanju in nedelavnosti končno vendarle pričela delati, toda razmere v skupščini postajajo od dne do dne slabše.

Vladna večina je zapisnik sprejela brez ugovora. Predsednik je nato poročal o raznih tekočih zadevah. Med drugim je sporočil, da je glavna kontrola odklonila vizum za 702.000 Din, ki jih je vlada potrošila za organizacijo občinskih volitev v Bosni in Hercegovini. Ker je bilo v dvorani navzočih komaj 30 do 40 poslancev, je predsednik odredil prozivko. Skupščinski služitelji so naglo poiskali po klubih

posamezne poslance in jih pozvali v dvorano, kjer se je zbralo vsega 137 poslancev.

Predsednik je nato prečital interpelacijo Nastasa Petrovića na ministrskega predsednika glede znanega nastopa ministra ver Dragiše Cvetkovića v Nišu in Prokuplju. Minister pravde zahteva izročitev davidovičevskega poslanca dr. Novakovića radi obtožbe poverbe. Minister za narodno zdravje je predložil Narodni skupščini zakonski predlog glede osnovanja fonda za sanacijo sela, za pobijanje kužnih bolezni in za organizacijo higijske službe.

Skupščina bi bila morala nato preiti na dnevni red, vendar pa je predsednik sejo takoj zaključil in pozval poslance, naj se udeležijo parastosa za pokojnim podpredsednikom Narodne skupščine Agatovčevićem.

Beograd, 26. novembra. Po seji Narodne skupščine se je vršila dolgotrajna konferenca med ministrskim predsednikom dr. Korošcem, predsednikom Narodne skupščine Ilo Mihajlovićem in predsednikom radikalnega kluba Veljo Vukičevićem. Kakor se zatrjuje iz vladnih krogov, so na konferenci razpravljali o ponovni odgoditvi Narodne skupščine. Po vladnem predlogu naj bi skupščina že v sredo ali četrtek odšla na božične počitnice ki bi trajale do 20. januarja. Med tem časom naj bi finančni odbor rešil proračun. Narodna skupščina bi nato po kratkem zasedanju sprejela proračun, na kar bi pričelo definitivno reševanje državne krize.

7 nasiljem hočejo udušiti ljudsko voljo

Trije prepovedani protestni shodi. — Gorenjski obrtniki, kmetje in delavci proti ogromnim davkom. — Prebivalci občin Hotič in Konj protestirajo proti nezakoniti združitvi svojih občin z Litijo

Na svojem zadnjem zasedanju je ljubljanska oblastna skupščina sprejela predlog obl. poslanca in litijskega župana g. Hinka Lebingerja, da se občini Hotič in Konj združita z občino Litija. Sklep klerikalne večine v oblastni skupščini je povzročil veliko in splošno ogorčenje občanov Hotiča in Konja. V obeh občinah je prebivalstvo spontano zahtevalo sklicanje protestnih shodov, na katerih bi bila ljudstvu dana priložnost, da se javno izreče proti nasilju klerikalcev, ki združujejo občine proti volji prizadetih občanov. Krajevni faktorji v Hotiču in Konju so zato sklicali za nedeljo, dne 25. novembra dvojne shodove, enega v Hotiču in drugega v Gradcu pri Litiji. Okrajno glavarstvo v Litiji je pa, na intervencijo župana Lebingerja prepovedalo sklicana shoda, sklicujoč se pri tem na avstrijski zakon iz leta 1867. Okrajno glavarstvo je izklicalo pred cerkvijo v Litiji in Hotiču, da se shoda ne vršita in orožniki so dobili nalogo, da so še v soboto popoldne v največjem naliivu obiskali ves okraj in raznesli sporočilo o prepovedi shoda. Navzlic prepovedi okrajnega glavarstva so se pa oba napovedana shoda vršila, vendar ne več z odgovornostjo prvotnih sklicateljev, temveč novih.

Ob 11. popoldne se je vršil shod v Hotiču in popoldne ob 15. v Gradcu. Oba shoda sta bila slajno obiskana. Udeležilo se ju je čez 5000 občanov iz Hotiča in Konja. Prvega shoda je predsedoval g. Ivan Babnik; zapisnikar je bil g. Vojko Šrbar; drugemu shodu je predsedoval Luka Bizjak; zapisnikar je bil g. Alojzij Praprotnik. Na obeh shodih sta poročala nar. poslanec g. Ivan Pucelj in obl. poslanec Ivan Tavčar.

Poročevalca sta opozorila na nezakonitost sklepa oblastne skupščine glede združitve občin Hotič in Konj z Litijo.

Obseg kompetence oblastnih samouprav je določen v zakonu o oblastnih samoupravah in v finančnem zakonu. V teh zakonih pa ni nikjer govora o pravici bivšega kranjskega deželnega zbora, ki je s pritrčitvijo cesarja lahko izvršil združitve občin. Pogrešno je, ako kdo trdi, da je oblastna samouprava dedič po deželnem zboru, ker je to, kar imamo sedaj, popolnoma nova institucija. Pravica odločanja o združitvi občin je prešla od bivšega deželnega zbora na Narodno skupščino. Taka je praksa v celi državi, le klerikalna večina ljubljanske oblastne skupščine misli, da zanjo ne veljajo zakonita določila. Nasilje in nezakonitost pa sta še tem večja, ker hoče ljubljanski oblastni odbor izvesti združitve navzlic temu, da se je proti združitvi izreklo nad 90 odstotkov prebivalstva v Hotiču in Konju. Združitve hočejo izvršiti izključno le iz strankarske kaprice litijskega župana. Občini Hotič in Konj bi bili z združitvijo silno prizadeti, ne samo zaradi svoje lege, temveč predvsem tudi zato, ker bi bili obe občini gmotno oškodovani in primorani plačevati mnogo višje davke za drago upravo litijske občine.

Zborovalci so s posebno pažnjo sledili tudi poročilom nar. poslance Iv. Pucelja in oblast. poslance Ivana Tavčarja o gospodarstvu v oblastnih in državnih denariem in soglasno in z največjim ogorčenjem obsodili današnji režim, izjavljajoč, da je politika kmečko-demokratske koalicije edina prava in v korist ljudstva.

Na shodih je bila soglasno sprejeta brzojavka, ki je bila odposlana pisarni Nj. Vel. kralja Aleksandra in v kateri apelirajo ljudstvo v Hotiču in Konju na

kralja, da ga kot najvišji čuvar zakona obvaruje škode.

Značilno je, da je okrajno glavarstvo v Litiji poslalo na oba na novo sklicana shoda svojega zastopnika, ki se je skliceval na zakon o zaščiti države, da bi preprečil ljudska zborovanja. Ljudstvo ključ kralja na pomoč, a režimovci operirajo z zakonom o zaščiti države. Ljudstvo hoče izraziti svojo voljo, a režimovci pošiljajo žandarmerijo, da bi z baioneti upognila ponos svobode v kmečkem ljudstvu. Res, daleč smo prišli pod vladno dr. Korošca!

Na enak način so hotele Koroščeve svobodoumne oblasti preprečiti tudi izraz ljudske volje na Gorenjskem. Za nedeljo popoldne je bil sklican na Bled protestni shod obrtnikov, kmetov in delavcev iz blejskega kota proti previsokim oblastnim in državnim davkom. Okrajno glavarstvo je ta shod prepovedalo, obenem pa sporočilo odboru Obrtniškega društva za radovljiški okraj, ki je istočasno sklicalo na Bled tudi svoje protestno zborovanje, da smejo na tem zborovanju govoriti le člani in eventualno še »gostje«. Stvar je bila ta, da so klerikalni gospodje izvedeli, da priskrpta na Bled tudi oblastna poslanca dr. Puc in Bukovec. Tega so se ustrašili, ker so se bali, da bi ljudje izvedeli resnico o klerikalnih dobrotah za Slovenijo, pa so dosegli, da sta bila shoda onemogočena.

Kakor v Hotiču in Gradcu pri Litiji, pa so si znali pomagati tudi zborovalci na Bledu. Uklonili so se sicer odredbam okrajnega glavarja, ki se je potrudil na Bled osebno, pač pa so se zbrali nato v zaprtih prostorih prijateljskega sestanka, na katerem sta obl. poslanca Bukovec in dr. Puc razkrinkala pogubno klerikalno politiko za Slovenijo in slovensko gospodarstvo. Ta politika je dovela tako daleč, da se slovenskemu kmetu, obrtniku, trgovcu in delavcu ni godilo še nikdar slabše kakor sedaj pod vladno največjega Slovenca. Zborovalci, ki jih je bilo okrog 100, so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem obeh oblastnih poslancev ter g. Ambrožiča in Azmana, naposled pa sklenili, da bodo sklicali za 9. decembra v Radovljico novo protestno zborovanje.

Zagrebski trgovci protestirajo proti ukinjenju točenja pišca v svecerijskih trgovinah

Zagreb, 26. novembra. V nedeljo popoldne se je vršilo v zagrebškem Gradjskem kinematografu protestno zborovanje zagrebških trgovcev proti naredbi potrjanega ministra dr. Korošca, s katero se ima s 1. januarjem ukiniti točenje alkoholnih pišca v svecerijskih trgovinah. Protestno zborovanje je bilo izredno dobro obiskano, tako da je bil ves lokal nabito poln. Predsednik združenja malih trgovcev in zbornični podpredsednik g. Tabacnik je uvodoma pozdravil predstavnike slovenskih trgovskih gremiljev (gg. Rant, Podgoršek in Sedlar) ter predstavnik Zdrženja trgovcev kakor tudi številne delegate iz province, naker je opisal krivičnost te naredbe, ki grozi oropati trgovce pridobitnih pravic in eksistenčnih možnosti. Pozval je vse navzoče k odločnosti v boju proti tej naredbi. Svolo solidarnost je v imenu Zdrženja trgovcev izjavil tajnik dr. Araničič. V imenu slovenskih trgovcev je govoril g. Rant. Sprejeta je bila ostra resolucija, v kateri se zahteva, da dr. Korošec umakne to naredbo. Istovrstno se je vršilo silno protestno zborovanje v Osijeku, kateremu je prisostvovalo več sto trgovcev.

Konferenca KDK v Subotici

Subotica, 26. novembra. Te dni prispe v Subotico dr. Svetislav Popović, ki bo imel najprej konferenco s pristaši SDS, nato pa skupno konferenco s pristaši KDK.

Pred volitvijo predsednika avstrijske republike

Funkcijska doba dr. Hainischa je potekla. Avstrija si bo morala izbrati novega predsednika. Volitev bi se na temelju sporazuma med strankami imela vršiti 5. decembra. Predsednika republike ne voli narod neposredno kot n. pr. v Nemčiji, marveč se v tem oziru ravna avstrijska ustava po francoskem vzorcu. V zvezno skupščino (Bundesversammlung) združena poslanska zbornica (Nationalrat) in zvezni svet (Bundesrat) volita predsednika z večino glasov. Razmerje moči strank je naslednje: krščanski socialci imajo skupaj 98 zastopnikov (73 v narodnem svetu in 25 v zveznem svetu), socialni demokrati 91 (71+20), velenčenci 14 (12+2), kmečka zveza 12 (9+3). Za izvolitev predsednika je treba torej vsaj 108 glasov. Koaliranje vladne stranke imajo skupaj potrebno večino, seveda če se zedinijo na istega kandidata. Tu pa tiči težava.

Če bi avstrijska ustava to dovoljevala, bi bil sedanjí zvezni predsednik dr. Hainisch najbrž zopet izvoljen, ker živa splošno zaupanje. Toda ta ima za seboj že dve funkcijski dobi in avstrijska ustava izrecno določa da ne more biti nihče trikrat zaporedoma zvezni predsednik.

Zvezni kancelar, krščanski socialc dr. Seipel je predlagal strankam tako izpovedno ustave, da bi se moč zveznega predsednika ojačala. Odslej naj bi ga neposredno volilo ljudstvo, dobil naj bi pravico razpuščati parlament in imenovati vlado. Socialisti so ta predlog odklonili iz bojazni, da ne bi sam energični kancelar dr. Seipel zasedel vrhovnega mesta v državi. Brez pristanka socialne demokracije pa je izpovedna ustava nemogoča, ker je zanjo potrebna dvetretjinska večina.

Ko je dr. Seipel videl, da z razširjenjem ustavnih pravic prezidentovih ne bo nič, se ni več zanimal za lastno izvolitev na to mesto. Iskati je začel drugega kandidata. Oko se mu je ustavilo na predsedniku parlamenta Miklasu, ki si je pridobil s svoj objektivnostjo ugled in zaupanje pri vseh strankah. Toda v sami vladni koaliciji ni še enotnosti glede tega kandidata za predsedstvo republike. Velenčencem je Miklas preizrazil klerikalcev, kmečka zveza pa pravi, da bo volila samo moža, ki mu je poljedelstvo pri srcu in ki je zanesljiv pristavnik priključitve Nemčiji. Miklas pa ni poljedelec in je v novembru 1918. glasoval v državnem svetu proti »Anschlussu«.

Zadrega je precejšnja. Če se ne bodo vladne stranke zedinile glede kandidata, ne bo kazalo dr. Seiplu drugega kot obrtni se na socialne demokrate, da omogočijo ponovno izvolitev dr. Hainischa. Zdi se, da bi le ti končno vendar pristali na takšno izpovedno ustave, po kateri bi se smel isti zvezni predsednik voliti trikrat zaporedoma, ne da bi se njegove prerogative količjak povečale.

Tako bi dr. Hainisch predsedoval še nadaljnja štiri leta sosednji republiki, če se krščansko-socialnemu zveznemu kancelarju v bližnjih dneh ne posreči vendarle priditi svojih velenčinskih in kmetijskih zavetnikov za Miklasa ali pa najti v zadnjem trenutku kako nevtralnega, kolikor toliko znano osebnost, ki bi prijala vsem strankam vladne koalicije.

Protest vojvodinskih advokatov

Novi Sad, 26. nov. r. Včeraj se je vršila v Novem Sadu izredna skupščina advokatske zbornice za Banat, Bačko in Baranjo. Na skupščini je bila po daljši razpravi sprejeta resolucija, ki ugotavlja, da je bil z novo advokatsko tarifo, izdano od kasacijskega in apelacijskega sodišča v Novem Sadu, pogodbeno v svojih življenjskih interesih in pravicah ves advokatski stan. Resolucija trdi, da za izdajo take tarife stvarnega razloga ni bilo, ker se življenjske razmere niso spremenile, v kolikor pa so se spremenile, so se poslabšale. Za predpis nove tarife tudi zato ni bilo potrebe, ker bo novi zakon o advokatih oživotvorjen v najkrajšem času in je v njem rezervirana pravica določevanja advokatske tarife ministrstvu pravde v sporazumu z advokatskimi zbornicami in apelacijskimi sodišči. Skupščina je končno izvolila odbor, ki sme storiti obvezne ukrepe za ves advokatski stan v svrhu razveljavitve nove advokatske tarife.

Zimsko zasedanje DN ne bo v Ženevi

Berlin, 26. novembra s. »Berliner Zeitung« javlja, da se bo decembrsko zasedanje Društva narodov z ozirom na izredno neugodno klimo v Ženevi najbrže vršilo v bolj južnem kraju, najbrže v Luganu ali Cannesu.

Francija in komisija strokovnjakov

Pariz, 26. novembra s. Kakor poroča »Agenzia Havas« na podlagi informacij, ki jih je dobila po današnjem dopoldanskem ministrskem svetu iz dobro poučenih krogov, je ministrski svet sprejel sklep, da je naloga reparacijske komisije in ne vlade, da imenuje francoske delegate za odbor strokovnjakov. Čeprav se ni padla končno veljavna odločitev, se vendar smatra imenovanje guvernerja francoske Narodne banke Moreaua in univ. prof. Alixa za gotovo stvar.

Kellogov naslednik

Newyork, 26. novembra s. »Herald and Tribune« javlja iz Washingtona, da bo ameriški poslanik v Rimu Fletcher, ki spremlja sedaj predsednika Hooverja na njegovem potovanju po Južni Ameriki, imenovan za naslednika Kellogga v državnem tajništvu.

Sovjetsko sožalje ob Sudermannovi smrti

Leningrad, 26. novembra (be.) Tuhajnsko pisateljsko združenje je izrazilo nemškemu pisateljskemu združenju svoje sožalje k smrti Hermana Sudermannu.

Lindbergh v Newyorku

Sant Antonio, 26. novembra (lo.) Semjak je prisel včeraj ob 3.30 uri popoldne iz Tampica polkovnik Lindbergh, kar je dalo povod vestem, da se je Lindbergh ubil. Danes odpotuje Lindbergh v Newyork.

Oblastni davčni pogrom na trgovino, obrt in industrijo Slovenije

Interesenti, ki so položeni na žrtvenik naših oblastnih davčnih prenapetežev, so se začeli javljati nekoliko pozno. Zdi se, kakor da »Jutru« niso prav verjeli, da se je res našel oblastni odbor, ki se je vrgel na električno pogonsko silo in luč in ki v velikanski obliki proizvodniški krizi nalaga kar do 50% doklado na nov še nepreizkušen pridobinski davek.

Kritika, ki je zadela SLS vsled tega za naše kraje samomorilnega stališča, je od strani stanovskih interesentov zelo blaga.

Slovenija mora dvigniti kmetištvo, ki pa je ravno vsled trgovinskih pogodb, pri katerih so sodelovali klerikalci (n. pr. z Avstrijo) zelo zadeto. Slovenski, kakor v obče jugoslovenski agrarni proizvođači je potreben plačila zmogel domač konzument. Nikoli ni bilo tako jasno, kakor danes, ko stoliimo tako rekoč v carinskem sporu s Češko in Avstrijo.

Ta konzument moreta biti le obrt in industrija, ki sta za nas celota, v kateri delata podjetnik in delavec oz. nameščeneec.

Za Slovenijo je edina rešitev, da se pri nas ustvarita industrija in obrt v največji meri. Ona mora zlasti industrijo vabiti tem bolj, ker so v državni centrali na delu nasprotivniki.

SLS mora biti v silni stiski za argumente, ko vleče iz podstrešja svoj »nacionalizem«. Gospoda, ki je pravkar hladnega srca celo industrijsko panogo prodala Švedom in po vseh svetovnih tržiščih na kolenih prosi za tuji kapital, naj pride v našo državo, nima nič kaj pravice v tem oziru obračati oči k nebu. Razume se, da sedanje stanje naše privrede, ki ne zmore prav nič kapitala za industrijsko delnico, ni zdravo. Toda naša slabša pot k njegovemu saniranju so 50% doklade, ki morejo imeti za posledico le, da se bodo nove ustanovitve ogibale Slovenije. Sicer pa, ali so naši trgovci, naši obrtniki, ki delajo z več nego 4.000.000. naše žage in druge srednje industrije, zli so to tučji?

In vsi oni mali in srednji podjetniki, ki so s težkimi žrtvami in na podžaji za desetletja preračunanih kalkulacij uvedli električni pogon, ali so to tučji?

Z nacionalno zastavo se SLS ne bo po-

srečilo pokriti zločina, ki ga uganja nad domačo obrtjo in industrijo, brez katere bi se morala tretina Slovenije izseliti.

Prav tako so samo za prav kratkovide ljudi naročeni drugi »argumenti« za povzemanje davkov. Tako n. pr. prvi SLS, da je treba povisati doklade, ker industrija razvija za delavce premalo skrbi. Ali je res kdo tako naiven, da misli, da bo ta skrbi večja, če bo rentabilnost podjetij manjša? Tako morejo pisati samo nevedneži. Danje se čisto resno piše: Naj znižajo direktorjem visoke plače. To lahko izvede klerikalno bankarstvo in industrija po »Slovenčevem« navsetu takoj. Ali kdo verjame, da katerokoli podjetje komurkoli da višjo plačo, če to ni v njegovo korist? Take ekonomske modrosti pač prenesejo le klerikalni oblastni poslanci.

31 milijonov samo ljubljanska oblast da za zdravstvo in socialno skrbstvo, rezoniraj »Slovenec«. Pozabil pa je, da je na drugi strani sam s triumfom tiskar iz Brecljevo poročilo, da celo zdravstvo plača država in pa bolniki. Za socialno skrb vidimo bore malo v 70 milijonem budžetu. Tudi tu zopet doplača država. Za gradbo malih stanovanj predvideva ljubljanska oblast 1 in pol miliona, ki pa so se zelo raztrošili s slabimi nakupi in v partijske zadruge. Ali je ta znesek resen v primeri velikanskih bremen obrti in industrije? Seveda zraven je uprav famozna socialna postava »nepredvideni izdatki — 150.000 Din«. Dispozicijski fond, ne pa socialna politika!

Rotopanje z nacionalizmom in socializmom cerkveni zanosni nič kaj dobro ne pri stoja. Kdo pa verjame, da more klerikalcev v teh stvareh biti iskren? Industrijo in obrt je v naše kraje privabila in jih drži solidnost in pridnost našega delavstva, sorazmerno dobro sodstvo in javna varnost.

SLS, kateri je uboga Slovenija padla v roke, se trudi, da te niene prednosti kakor tudi naravne sile in prometne ugodnosti uniči s slepo in blazno davčno politiko. Ta politika vodi Slovenijo na beraško palico. In gniljivo se krije s politiko beograjskih hegemonistov, ki ponuja industriji, ako bi se od nas hotela izseliti, zlate gradove.

Od veleindustrija do veletihotapca

Senzacionalna razkritja dunajske policije. — Najuglednejši dunajski industrijalec je načelnik tihotapske družbe

Dunaj, 26. novembra r. Veliko senzacijo tvori v tukajšnjih krogih razkritje velikopotezne tihotapske družbe, ki ji načeluje nekoč najuglednejši dunajski veleindustrijalec in prvak dunajske družbe dr. Koritschoner. Družba se je bavila s tihotapstvom morfija na debelo in je razpošiljala z Dunaja po svojih agentih blago na vse strani, največ pa v Budimpešti. Dunajska policija je bila družbi že delj časa na sledu, vendar pa je še čakala z aretacijami, da bi bil glavni udarec tem uspešnejši. Zadnje dni se je zanka, ki jo je nastavila dunajska policija, vedno bolj ožila in pred par dnevi je nameravala policija izvršiti senzacionalne aretacije. Predvsem je hotela prijeti dr. Koritschonerja. Ko pa je prišla v njegovo razkošno stanovanje, je na svoje presenečenje izvedela, da je dr. Koritschoner brez sledu izginil. Nadaljnja poizvedovanja so doglala, da je odpotoval v Budimpešto. Budimpeštanska policija po obvestilu z Dunaja ni takoj izvršila zahtevane aretacije, ker je hotela preji z opazovanjem ugotoviti, kje se skrivajo njegovi zaupniki v Budimpešti. Medtem pa je dr.

Koritschoner izginil tudi iz Budimpešte. Pač pa je dunajska policija včeraj prejela iz Budimpešte od dr. Koritschonerja pismo, v katerem jo obvešča, da bo izvršil samomor in naj ga zaradi tega ne iščejo več, ker ga ne bodo našli.

Dr. Koritschoner je bil še pred par leti najbogatejši mož na Dunaju. Med vojno je bil v vojnem ministrstvu referent za rudo in je tako prišel v stike z raznimi gospodarskimi krogi. S spretnimi spekulacijami si je po vojni pridobil ogromno premoženje in je igral v avstrijskem gospodarskem življenju najvidnejšo vlogo. Leta 1923 se je drugič poročil in se je od svoje družbe žene navadil življanja morfija. Postal je strasten morfist, kar ga je spravilo na strannota. Začel je zanemarjati gospodarstvo in se je končno posvetil izključno tihotapstvu morfija. S pomerenimi spekulacijami je vrhu tega izubul skoraj vse svoje premoženje. To je menda tudi glavni vzrok, da se je odločil za samomor. Vsa poizvedovanja za njim so ostala doslej brezuspešna.

Izjava g. Otona Ambroža

Dosedaj nisem hotel odgovarjati na neke netočnosti, ki so bile objavljene v zvezi z mojo afero. Smatral sem to afero kot spor s policijo, koje brutalni nastop sem ostro obsodil, pravtako pa tudi kot stanovsko vprašanje, ker je bila s pretinjo dr. Vodopivca ogrožena svoboda novinarskega poročanja. Politična stran te afeze, za mene osebno ne pride v poštev. Izjava velikega župana predstavnikom novinarskega udruženja, da je razpravljaj z menoj o mojem izgonu samo teoretično, je zadovoljila tako predstavnike udruženja kakor tudi mene. Vendar bi pa mogli jasno videti iz protokola, ki sem ga podpisal, če se objavi, da g. dr. Vodopivec ni mislil teoretski, temveč popolnoma resno. Toda bodisi temu kakorkoli, z izjavo g. velikega župana predstavnikom novinarskega udruženja je bila afera zaključena.

Silno sem se pa začudil, da se eden izmed urednikov »Slovenca« tako zelo zavzema za dr. Vodopivca in mene osebno napada. Kakor pojmujem celo afero, ne morem razumeti, da se leta tolmachi kot moj spor s »Slovencem« in SLS. Silno ne popularno smatram braniti nasilje policije, če tudi se sedi v vladi. Kolikor je meni znano in za kar imam resne podatke, ne uživa dr. Vodopivec, kateremu očitajo, da noče zadovoljevati baš vse strankarske zahteve, ravno na tej strani tolike naklonjenosti. Ščiti ga pa druga stran, ki tudi odločuje. Imam poleg tega čast, da sedim z g. vel. županom in isti politični organizaciji, dr. Vodopivec pod št. 238, jaz pa pod št. 440. Zato je precej deploirano od dotičnega urednika »Slovenca«, da brani g. dr. Vodopivca pred menj. A da je g. vel. župan ravno meni pretil z izgonom je faux pas, ki zopet dokazuje, kako dobro ga obveščajo njegovi podrejeni organi. Za slučaj pa, da bi se proti meni postopalo, mi je osigurana zaščita v Beogradu, in sicer od strani, ki bi gospode silno začudila. V Ljubljani vršim svojo novinarsko dolžnost brez kakršnihkoli političnih tendenc.

Iz izstvenih razlogov je potreba, da govorim o svojem očetu. Že davno sem namreč polnoleten in sem popolnoma samostojen, poleg tega pa sem dimetralno nasprotnega mišljenja, tako da ni med nama nikakih skunosti razen dejstva, da sem njegov sin. Radi tega ne more imeti moj oče nikakega vpliva name in ne more odgovarjati za moje delo. Smatral sem potrebno to izjaviti.

OTON G. AMBROŽ
doplnik zagrebški »Novosti« in »Vremena«

Agrarnim interesentom

(Glas iz Prekmurja)
Z največjim zadovoljstvom smo tudi mi agrarni interesenti v Prekmurju vzeli na znanje »Jutru« objavljeni rezultat zborovanja zastopnikov občinskih agrarnih odborov v ljubljanski oblasti. Prišel je čas, da se tudi agrarni subjekti (kolonisti, opantanti, avtokolonisti in drugi interesenti agrarne reforme) združimo, ker samo z združitvijo bo mogoče uspešno se boriti proti močni in dobro organizirani fronti protivnikov pravične izvedbe agrarne reforme.

Tudi mi Prekmurci smo bili deležni že mnogih grenkih izkušenj pri izvajanju agrarne reforme, zato moramo odločno zahtevati svoje pravice. Dasi se je pokrenila akcija za združitve šele po 10 letih obstoja agrarne reforme v naši državi, ni prepozno. Izvajanje agrarne reforme se itak v enomer zavlačuje in ni izgleda, da bi se v doglednem času likvidiralo.

Ker so agrarni interesenti v Prekmurju v vsem strinjamo z agrarnimi interesenti ljubljanske oblasti, pričakujemo od praviljalnega odbora Zveze agrarnih interesentov, da bo stopil z nami v stik. Agrarni interesenti, kjer vas je vsaj 10 v eni občini ali v dveh, ustanovite Agrarno zajednico, potom katere morete prejeti od Ministrstva za agrarno reformo brezobrestno posojilo v svrhu zidanja hiš in za nabavo vprežne živine ter gospodarskega inventarja. Kjer je 10 agrarnih upravičencev, ki želijo, da si ustanovijo Agrarno zajednico, naj se eden izmed njih pismeno obrne na Zvezo agrarnih zajednic v Mariboru, kjer se brezplačno dobijo vse potrebne tiskovine in pravila za ustanovitev agrarne zajednice, kakor tudi vse poslovne knjige, ki so potrebne za zajednico. Na zahtevo odposlje Zveza svojega delegata na ustanovni občni zbor zajednice. — I. M.

Slovaški prosvetni dom v Stari Pazovi

Beograd, 26. novembra. Včeraj popoldne je bil v Stari Pazovi obvojen in posvečen slovaški prosvetni dom. Na proslavo je prišel tudi češkoslovaški poslanik iz Beograda g. Jan Šeba, ki je v svojem govoru pozival Slovake naj bodo dobri državljani v tej državi in naj jih ne moti, da vlada te države ne more izpolniti vseh njihovih zahtev. Potem je govoril v imenu Srbske Matice predsednik Vrhovca, v imenu Hrvatske Matice pa Zivan Bertić.

Hmeljski trg
Zatec, 26. novembra h. Na deželi precejšen promet. Cene 1300 do 1800 Kč.

Naši kraji in ljudje

Nobene brige za tujski promet

Najvažnejša pridobitna panoga prihodnosti brez državne in oblastne podpore

Slovensko gospodarstvo se nahaja v hudi krizi. Vzroki so raznovrstni. Med drugim visoke državne in oblastne davščine, kakor tudi uprav trdgiava nemarnost in centralnih in lokalnih državnih in oblastnih oblastev, ki dosledno bojkotirajo vse aktivne in iniciativne gospodarske panoge.

Taka iniciativna in že sedaj visoko aktivna panoga našega gospodarstva je tujski promet. Sedaj še ne razpolagamo z monografičnim pregledom vsega slovenskega gospodarstva v prejšnjih, zlasti pa v poslednjih dveh, treh letih, da bi mogli tudi s številkami podkrepiti čimjencu naraščajočega pomena tujskega prometa napram vsem ostalim pridobitnim panogam v Sloveniji. Toda že delni rezultati iz posameznih letoviš dajo slutiti, da imamo v tujskem prometu eno najvažnejših pridobitnih panog bližnje prihodnosti. O tem nas uverijo naslednji podatki z Bleda za poslednja leta. Tujeve je bilo na Bledu:

Leta 1925. 6000, l. 1926. 8700, l. 1927. 11.000, l. 1928. 13.000.

Preračunano na dni, odnosno noči daje to sledeče število: l. 1925. 58.000 noči, l. 1926. 87.000, l. 1927. 135.000, l. 1928. 150.000.

Zdraviliške takse so znašale l. 1925. 112.000 Din, l. 1926. 210.000 Din, l. 1927. 370.000 Din, l. 1928. pa 440.000 Din.

Uverjeni smo, da se v teh številkah zrcali razvojna linija vsega tujskega prometa v Sloveniji. Skriva pa se za njimi tudi ogromno pridonosti, domače podjetnosti in rizika. Vse skupaj je razveseljiv predznak prihodnosti, ki jo prinaša tujski promet naši sicer pasivni in težko produktivni slovenski deželi.

Vpričo takega razvoja tujskega prometa in njegove važnosti za slovensko gospodarstvo in za Slovenijo se zama vprašujemo, kje sta državna in oblastna iniciativa, kje sta država in oblast, kje njihova pomoč.

SLS se vedno predstavlja kot zastopnica Slovenije. Letos že v tretji odločilno sodeluje pri državnem proračunu. Kaj je naravnije, kakor da bi bila ta stranja tudi na vladi posvedočila svoje slovensko poslanstvo ter poskrbela recimo za tujski promet v Sloveniji nekaj podpore. Lani so poslanci iz Južne Srbije in Hercegovine dobili 20 milijonov za obnovo tamošnjega vinogradništva. Narodna banka je dala trgovcem z opijem in Južni Srbiji 30 milijonov. Za Slovenijo pa SLS ne more izbiti ničesar. Zama gledamo, kje se vzdiguje novi hoteli, kje se popravljajo državne ceste, kdaj se začne graditi Savska cesta do Zidanega mosta itd.

Se slabše pa postopa SLS v oblasteh. Lani je votirala njena večina za podporo tujskega prometa 300.000 Din. Kam je šel ta denar? Nihče ga ni videl. Zveza za tujski promet ni dobila nič fیکا. Bledska občina je intervenirala pri predsedniku oblastnega odbora dr. Natlačenu in ga prosila za podporo, za majčkeno pomoč, da bi ta naša naivaž-

nejša tujskoprometna in reprezentančna letoviščarska postojanka že vendar mogla izvesti svoj regulacijski načrt. Zastopnik blejske občine je dobil lakonično in hladno odgovor: »Jaz Vam ne morem pomagati. Nimam inženjerjev na razpolago, zato Vam ne morem dati nobene podpore.«

Morda bi bilo drugače, če bi blejski zastopnik prošil za gnojne jame?

V svojih svetlih trenutkih se tudi klerikalci zavedajo pomena tujskega prometa. Tako je na primer dr. Adlešič tekom poslednje proračunske razprave v oblastni skupščini izjavil, da smatra tujski promet za najvažnejšo pridobitno panogo naše prihodnosti. Žal pa mož ni prešel k dejanjem, z besedami pa tudi ne oom pomaknili te naše najvažnejše panoge prihodnosti niti za korak naprej.

Dejanja govore...

Ustanovitev enotnega kasacijskega sodišča bo zonet odločena?

Zakon o ustrojstvu sodišč nameravajo popravljati s finančnim zakonom.

Po zakonu o ustrojstvu sodišč se mora do 1. aprila 1929 formirati kasacijsko sodišče v Zagrebu, ki bo eno za vsa država. Imelo bo 60 sodnikov, prevzeti pa bodo vanj vsi člani dosedanjih kasacijskih sodišč, 83 po številu. Izpraznjena mesta se nato ne bodo izpolnjevala, dokler število sodnikov ne pade na 60. V ministrstvu pravde se sedaj vršijo priprave, da bi kasacijsko sodišče s prvim aprilom moglo pričeti funkcionirati v Zagrebu. Treba bo v Zagreb prenesti arhive dosedanjih kasacijskih sodišč, urediti pisarne kakor tudi poskrbeti za stanovanja sodnikov. Pri znani beograjski počasnosti in brezbriznosti je v tem oziru računati na velike težkoče.

Ker in dokler zakoni še niso izenačeni, kasacijsko sodišče v Zagrebu ne bo moglo funkcionirati kot enota, marveč bodo nadaljevala svoje funkcije dosedanja sodišča kot oddelki enotnega kasacijskega sodišča. Kakor beleži »Vreme«, se je v nekaterih političnih krogih pojavila ideja, da se zakonskim potom odgodi selitev v Zagreb, dokler ne bodo izpolnjeni vsi pogoji, predvsem glede izenačenja zakonov. Zaenkrat pravijo v ministrstvu pravde, da se bo selitev izvršila.

Istotako se pojavlja težkoča glede formiranja apelacijskih sodišč v Sarajevu in Podgorici, ker so doslej bila združena s kasacijskima sodiščema. Tudi nova apelacijska sodišča se morajo formirati do 1. aprila 1929, kar pa je baje nemogoče izvesti, ker apelacijske sodnike določa kasacijsko sodišče, ki bo šele 1. aprila pričelo funkcionirati. Zato obstoja namera, da se s posebnim zakonom ali celo z finančnim zakonom odloži formiranje apelacijskih sodišč. Istočasno naj bi se s finančnim zakonom reguliralo tudi nekatera druga vprašanja glede organizacije sodišč.

Zaradi izvedbe zakona o ustroju sodišč in osobito glede preselitve kasacijskih sodišč v Zagreb je minister pravde v nedeljo konferiral s predsedniki dosedanjih kasacijskih sodišč. Kakšen je bil rezultat posvetovanj, ni znano.

Proslava 100letnice Račkega

O velikem znanstvenem in političnem delu vzornega hrvatskega duhovnika, zgodovinarja in javnega delavca, prvega predsednika Jugoslovske akademije v Zagrebu, pokojnega dr. Frana Račkega, čigar obletnica rojstva se je stiči obnovila ravno preteklo nedeljo, je obširneje pisala zadnja številka tedenske revije »Življenje in svet«. Proslava 100letnice je v Zagrebu vzelo v roke agilno društvo Bratov hrvatskega zma in jo izvedlo na zelo dostojen in slaven način.

V zagrebški stolnici se je dopoldne vršila svečana zadržnica, nato pa v Kazini akademija, ki so ji prisostvovali številni odličniki. Prof. dr. Rudolf Horvat je v izčrpnem predavanju orisal politično in kulturno

atmosfera, v kateri je živel in deloval dr. Franjo Rački. V imenu Jugoslovske akademije je govoril univ. prof. dr. Dragotin Boranič, za občino novi župan dr. Srkulj, za Matico Hrvatsko dr. Franjo Jelašič, v imenu Kaptola škof dr. Premuš in kot zastopnik hrvatskega učiteljstva podžupan Miljutin Majer.

Nato je veliki mojster Bratov hrvatskega zmaja Emilijan Laszowski na Kaptolu 13 odkril spominsko ploščo, delo kiparja Valdeca, z naslednjim napisom: »Ovdje je žive umro dr. Franjo Rački († 1894), hrvatski povjesničar. Ploču postavil je BHZ.« Župan dr. Srkulj je ploščo z zahvalo prevzel v varstvo. V nizu številnih spominskih prireditve, ki so se zadnje dni vršile v Zagrebu in širom Hrvatske, je bila nedeljska proslava v Zagrebu posebno lepa manifestacija pijetete napram velikemu pokojniku, vrstniku Josipa Jurija Strossmayerja.

Borba proti raku

Kakor smo sivočasno obširneje poročali, se je v Beogradu pod kraljevim pokroviteljstvom osnovalo humanno društvo za pobijanje raka med najširšimi sloji našega naroda. V nedeljo zvečer je društvo v Beogradu otvorilo svojo propagando s predavanjem vseuč prof. dr. Gjorgja Jovanovića, ki je podrobno razpravljal o raku, njegovem postanku in o možnostih zatiranja tega opasnih obolenj. Posebno zanimivo je opisal svoje dolgoletne izkušnje in razložil načine, kako naj se širokim slojem nudi pouk.

Predavanje je bilo zelo dobro obiskano. Do 2000 poslušalcev je napolnilo veliko dvorano ljudskega vseučilišča. Prisostvovali so zastopniki dvora, vlade, občine in vseh znanstvenih institucij.

K	Pridel	Pazitel	Pozor!	D
I	Beli tiger			V
N	Milijondolarski filmski umotvor!			O

Zanimiva izkušnja kiparja Rosandića

Država je sivočasno naročila pri znanem kiparju Tomi Rosandiću nagrobni kip za pokojnega ministra Draškovića. Rosandić je prejel dogovorjeno vsoto in je kip izgotovil. Tega pa država sploh ni vedela in tako se je zgodilo, da so pretekli petek prišli h kiparju izvršilni organi, da popišejo za eksekucijo vse njegove nepremičnine in na ta način izterjajo vsoto, ki je bila sivočasno plačana kiparju za spomenik.

»Komisija«, ki je Rosandića obiskala na njegovem stanovanju v Beogradu, je med drugim zabeležila razna njegova dela: Krista, Mater božjo in angela, vse iz marmorja. Ko je za ta nepričakovani obisk izvedel kipar Rosandić, se je z vdovo gospe Draškovićevo podal na ministrstvo, kjer je s fotografijo dokazal, da je naročeni kip že davno izgotovljen in da stoji na Draškovićevo grobu, Beograjska administracija je zares čudovita in ni neverjetno, da bo posebna komisija šla pogledat na pokopališče, če morda Toma Rosandić ne pretirava...

Zločini postopačev na Gorenjskem

Zarjavela spominska tablica opozarja potnike med Spodnjim Brnikom in Lahovčami, da je brezvesten morilec pred desetimi leti na ondometu umoril na dopust se vračajočega vojaka, družinskega očeta Cunjarja iz Most. Morilca so odkrili takoj med presenečenimi gledalci. Njegovo sočutje je bilo polno iskrenosti, vendar oko postave kljub temu ni prezrlo malih prask na njegovem obrazu ter ga je kar na licu razgalilo, da se je čudečim sovaščanom nudi bil grozen pogled na njegovo okrvavljeno obleko, ki jo je v naglici prekril z boljšim odelom. Morilec je bil Cambranov iz Sp. Brnika, ki je nenamerno razmere od državnem prevratu spretno izrazil in brez sledu izgubil iz vojaškega zapora.

Točno na kraju umora je v soboto v temi noči nekdo ogovoril od dela proti domu se vozečega sina umorjene žrtve, češ, da naj stopi s koleca in mu prižge cigareto. Nič slabega pričakujoči kolesar je uslužil na ustregel želji. Pri tej priči pa pristopi še drug neznanec. Oba lopova sta zahtevala, da si ga sama poiščeta. Kako se je mogel zanikajoči odgovor sta napadalca zagrožila, da si ga sama poiščeta. Kaj se je mogel napadeni mladenič rešiti enake usode kot je pred 10 leti ravno na tem mestu dohitela očeta, kakor da je tolovajema izročil

ves svoj tedenski zaslužek! Nato sta bila razbojnika vsaj toliko »usmiljena«, da sta mu na pronoj pustila kolo.

Po gorenjskih okoliših se zadnje čase klata mnogo postopačev. Javna varnost postaja vedno bolj ogrožena, ponavljajo se najrazličnejši večji in manjši delikti. Za dokaz naj zopred navedemo samo nekaj primerov iz zadnjih dni.

V Gradu je neznan lopov ob 7. zvečer napadel mlado ženo nekega mizarja ter ji v divjem boju zbil en zob. Srčca je mimo privedla kolezarja, pred katerim je nasilnež izgubil v noč. Varnost žena splošno ogrožajo neznan tip. Neko napol slepo dekle iz Dvorij je nekdo že dvakrat napadel pri delu v svinjski kuhinji. Tudi temu nasilniku še niso prišli na sled. Zenske se že upravičeno boje mraka in teme v lastnih hišah.

Tudi tatvine se vedno bolj množijo. Najbolj izdaten plen so si lačni tatovi preskrbeli pri mesarju v Cerkljah, kjer so ukradli iz zaprte šrambe, ležeče ob glavni prometni cesti, kar 50 kg mesovja.

Kako velika je zlobnost ponočnjakov, dokazuje naslednji primer: Nedavnega večera so je kamniški avtobus precej pozno vračal iz Tuhijske doline. V bližini vasi L. je bila cesta prekržana z močnim tramom. Le previdnosti vestnega šoferja se je zahvaliti, da se ob strmini ni primerila katastrofa. Komaj so pasažirji odstranili zapreke, so se zaleteli na drugo pregrado. V interesu tujskega in javnega prometa kakor tudi v interesu javne varnosti sploh, bi bilo treba zločince izslediti in strogo kaznovati.

Novice iz obmejnega kota

Kranjska gora, 25. novembra. Požigalci, ki imajo na vesti vse požare, ki so se pojavili zadnja leta na spodnjem Gorenjskem, so se zatekli zdaj sem gor v zadnji kot. Po korenemskem požaru je gorelo tudi tukaj prav sredi vasi in ogenj je uničil dve gospodarski poslopji. Le energičnemu nastopu gasilcev iz sosednih vasi se mora vsa zahvaliti, da je ni zadela popolna katastrofa. Prijeta sta bila dva osumljenca, a izgleda, da oblasti še vedno niso prvemu zločincu na sledi.

Ruska Matica je v zadnjih dneh popravila za silo streho na ruski cerkvi, ki stoji slikovito sredi najlepšega planinskega terena nedaleč od kočne na Gozdu. Cerkev je že blizu razpada, če je v zadnjem času z vsa silo ne podpremo. Zalostno zaradi, da se kljub nabiranju ne more zbrati malenkostna vsota, s katero bi se lahko vzdrževala ta cerkev, ki je zgodovinskega pomena in obenem simbol trpljenja ruskih bratov, ki so med svetovno vojno propadli sredi divjih gorskih katastrof. Kje je občina, država in naši planinci? Ali imamo res samo še na jeziku našo proslavljeno radodarnost in bratoljubje?

Občina je po dolgem obotavljanju vendarle sklenila, da zgradi toliko pogrešani vodovod in izvede prepotrebno kanalizacijo. Vses teren je že niveliran po pristojnem oblastnem organu. Bil je pač že skrajni čas, ker je letovišče zaradi teh nedostatkov hudo trpelo na ugledu. Po vasi se še vedno zida in se adaptirajo stare hiše, toda brez določene načrta. Letoviško društvo mora stopiti paziti na vse te zidave, da bodo povečale letoviščno slikovitost in planinsko originalnost. Celota naj ostane, kakor je, in enoten stil je vasi samo v okras, pa naj je tudi dvesto let star. Komisija za zgradbo hudournikov je popravila obrambni zid ob Pišenci in bo pričela spomladati graditi v Mali Pišenci in za Trstjem novi dolinski zapori, ker se je izkazalo, da sedanja ne zadostuje in ne zmore divjega navala narastlega hudournika.

Gledališki orizeri v prihodnjih dneh igra »Charleveva teta« v korist smučarski škakalnici. Zanimanje za to igro je veliko, saj borovski oder razpolaga s precej rutiniranimi igralci in je občinstvo jako dovtovno za gledališke predstave.

Ob priliki zadnjega sejmja Podkorenem so domači fantje imprivizirali originalno razstavo Ponoči so skrivaj pobrali po kmetijah vse vozove, pluge, brane in drugo poljedelsko orodje in jih lepo razstavili v kupih po trgu. Z velikim občudovanjem so gledali drugo jutro korenški očetje to razstavo in so se praskali za ušesi. Vsak je

FORMAN
PROTI NAHODU
Uspeh je čudovit

moral svoje potegniti do doma, kjer je vladala ves dan revolucija. Fantje so se muzali vse žeganje in pravijo, da prav zaradi tega ni prišlo do običajnih gorkih konfliktov. Tudi napredek, čeprav svojevrstn.

Porota

Požigalka z revolverjem v nedrjih

Novo mesto, 26. novembra.

V zimskem zasedanju novomeške porote se je morala danes prva zagovarjati Ana Kosova rojena 1888, v Česencah, posestnica istotam, radi hudodelstva požiga. Njeno burno življenje opisuje obtožnica takole:

Obdolženka je v svojih mladih letih služila po raznih hišah, dokler se ni seznanila z Miho Kosom, učiteljem v Pirničah, ter pričela z njim ljubavno razmerje. Ko je bil Kos l. 1910, upokojen, se je preselil iz Pirniča na svoje posestvo na Plešivici pri Mirni peči, obdolženka pa je prišla za njim ter mu gospodinjala. Tako sta živela v divjem zakonu, dokler se nista 14. maja 1921. pri okrajnem glavarstvu v Novem mestu civilno poročila. Oba sta že prej izstopila iz katoliške cerkve.

Njun zakon ni bil srečen, zato sta se 12. januarja 1925. sporazumno ločila. Kos je ob tej priliki izročil obdolženki svoje posestvo v Čemšu št. 12, ki pa ga je obdolženka takoj prodala in denar zapravila, nakar se je vrnila h Kosu ter se ni dala odgnati od hiše. Za delo ni prišla, marveč je le pohajkovala in popivala. Vlačila se je s cigani, pila »geruše«, kadila cigarete in cigare ter tudi zvečila tobak. Nosila je s seboj nož in nabit revolver v nedrjih, rokavu ali skornjih Mučila pa ni le svolega moža, temveč se je prepirala z vsem.

Dne 8. decembra lani je Miha Kos umrl ter določil za izvršitelja poslednje volje nečaka Franceta Kosa. Pri zapuščinski ravnanju je obdolženka prevzela zupuščino pod pogojem, da poplača dolžove in izplača volila. Ker je bilo precej izplačil, je bila treba posestvo razkosati in odprodati posamezne dele. Tako je Kosovo domaćijo na Plešivici »kupil« sosed Janez Bužga. Po naročilu sodišča ter izvršitelja oporoke pa ni hotel Janez Bužga izročiti kupnine obdolženki, marveč jo je založil pri sodišču. To je hudo ujezilo obdolženko, ki je upala, da bo denar lahko zapravila. Še bolj pa je zasovražila Janeza Bužga, ko ji ni dovolil, da bi še nadalje stanovala v hiši, ki jo je kupil od nje, pogosto mu je zapretila, da ga bo spravila s Plešivice. Kadar se je hudo raztogotila, je kar odkrito grozila s požigom.

Dne 15. septembra l. 1928. okoli 19.45 je nenadoma izbruhnil požar na gospodarskem poslopju Janeza Bužge. Vpepeli je kozolec, 2 svinjaka, hlev in šupo ter napravil 6475 dinarjev škode, ki ni krita z zavarovalnino in je zelo nizko cenjena. Goreti je pričelo v mrvi nad svinjakom. Bilo je jasno, da je ogenj podtaknjen.

Ker obdolženka ni nikdar skrivala svoje zasoštva do Bužgovih, se je sum seveda takoj obrnil proti njej. Pri zasliševanju ni mogla dokazati, kje se je mudila ob izbruhu požara ter se je čedale bolj zapletala v protislovju. Priznala je sicer, da se je večkrat prepirala z Bužgovimi ter jim tudi grozila, da jih bo spravila na beraško palico, vendar ni hotela nič vedeti o tem, da jim je pretišla s požigom. Pri tem svojem zagovoru je ostala tudi potem, ko so ji predložili izjave raznih prič, ki so zanjelo zelo obtežljivo izpovedale.

Dvorana je bila polna občinstva, zlasti iz Mirne peči, ki je z velikim zanimanjem sledilo poteku obravnave. Senatu je predsedoval predsednik okrožnega sodišča dr. Polenčak, votanta sta bila deželno-sodna svetnika dr. Dolenc in dr. Romih. Obtožnico je zastopal prvi državni pravdnik Barle, zagovornik je bil odvetnik dr. Vašič. Porotnikom je bilo stavljeno samo vprašanje glede hudodelstva požiga, ki so ga potrdili z osmimi glasovi. Na podlagi tega je bila Kosova obsojena na

6 let težke ječe.

Jutri se bo vršila obravnava proti Francu Pestlu, mesarju v Stari cerkvi, radi hudodelstva požiga.

Miklavževa dar la
kupiš naicene pri tvrdki
SLAVKORUS,
Ljubljana, Dunajska c. 9.
ZLATNINA, U.ŽE, SREBRNINA
China srebrni predmeti.

Grešna ljubezen mladega po uživanju hrepenečega meniha trapista, ki beži iz samostana, se zaljubi in poroči ter končno zopet vrne v samostansko tišino, zapuščajoč ženo in otroka, to je vsebina lepega in ganljivega večerila

Alahov vrt
Najnovejša in izvrstna kreacija našega rojaka - umetnika

Svetislava Petroviča
ki gane radi svoje globoke igre slehernega do solz.

Predstave ob 4, pol 6, pol 8 in 9. uri.
Izvrstna godba, zvonovi, orgle itd.
Telef. 2124. ELITNI KINO MATICA

Kino Ideal
Samo še danes! Samo še danes!
Bombe smeha in salve krohota odmevajo ko se pokažeta kralja humorja

Pač in Patachon
v njih najnovejšem filmskem delu

Filmska junaka
Ce iščete dobro zabavo, si morate ogledati ta spored, pri predstavah ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Kulturni pregled

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Ljubljanska drama
Torek, 27. nov.: »Krog s kredo«. Red B.
Sreda, 28. nov.: Zaprt.
Četrtek, 29. nov.: »Živi mrtvec«. Red A.

Ljubljanska opera
Torek, 27. nov.: Zaprt.
Sreda, 28. nov.: »Carobna piščal«. Red A.
Četrtek, 29. nov.: Zaprt.

Mariborsko gledališče
Začetek ob 8. zvečer.
Torek, 27.: »Adieu Mimis«. Premijera.

Šentjakobski gledališki oder
Petek, 30.: »Kraljevska visokost«. (Abonma).
Pričetek ob 8.15 zvečer.
Nedelja, 2. decembra: »Kraljevska visokost«. Izven. Pričetek ob 8. zvečer.

Slovenski teden v ljubljanski operi. Prvokrat v letošnji sezoni priredi naše Narodno gledališče slovenski teden, v katerem se bodo izvajala operna dela izključno slovenskih skladateljev. Izmed Slovencev sta v tem tednu zastopana Risto Savin in Slavko Oster. Hrvate zastopa Ivan pl. Zajc, Čehe popularni Smetana, Ruse pa Musorgsky - Rimski Korzakov, Prokofjev in Stravinsky. Obzljajemo le, da ni na repertoarju tudi

poljska opera. Slovanski teden začne v petek 30. t. m. s slavnostno predstavo v priložnost narodnega praznika Poje se Risto Savinova »Lepa Vida«. Od danes naprej so pri obeh gledaliških blagajnah v predprodaji bloki za popust pri obisku teh predstav. Blok stane 10 Din in ima pet kuponov, na podlagi vsakega kupona se dobi za predstave v okviru tega tedna 30% popusta.

Ljubljanska opera. Vslod zadnjih skujenj, ki se vršijo v operi za »Lepo Vidor« in »Nikola Šubic Zrinski«, bo operno gledališče v torek dne 27. t. m. zaprt. V sredo dne 28. t. m. se poje Mozartova opera »Carobna piščal« za abonente reda A. Abonenti reda C dobe predstavo prihod. teden v okviru slovenskega tedna.

Mozartova »Carobna piščal«. za abonente reda A se poje v sredo 28. t. m. pod vodstvom ravnatelja opere gosp. Poliča v običajni zasedbi.

Klabudova kitajska igra »Krog s kredo« se ponavljajo v torek, 27. t. m. za red B. Glavno ulogo Haitange igra ga. Saričeva. Režira gosp. Ciril Debevec.

Komedija »Kraljevska visokost« na Šentjakobskem gledališkem oderu. V petek 30. t. m. in v nedeljo 2. decembra uprizori Šentjakobski gledališki oder izredno zabavno angleško komedijo »Kraljevska visokost«, ki je dosegla na vseh svetovnih odrih velik uspeh. Igra je polna neprisiljene komike in

zabava občinstvo do konca predstave. Pridite in ogledite si to fino komedijo! V petek se prične predstava izjemoma ob 8.15 zvečer. Vstopnice so v predprodaji v trgovini gosp. Petra Šterka, nasl. Miloš Karničnik na Starem trgu.

Najboljši svetovni moški sbor. Pevski sbor moravskih učiteljev koncertira v Ljubljani pod vodstvom svojega odličnega zborovodje prof. Vacha na praznik v soboto, dne 8. decembra t. l. ob 8. zvečer v unionski dvorani. Vse podrobnosti javimo pravočasno. Predprodaja vstopnic bo od ponedeljka dalje v Matični knjigarni.

Premijera charleston - operete »Adieu Mimis« na mariborskem oderu bo v torek, 27. t. m. Ta opereta obeta postati velik slager, zato je premijera izven abonma. Za šentlenariske abonente pa velja ta predstava kljub temu.

Koncert praške studentske Filharmonije v Ljubljani

Sobotni koncert praške akademске Filharmonije, ki se je vršil v veliki dvorani hotela Uniona, nam je predstavil nepokliceno dijaško orkestralno združenje, ki s podporo vlade širi slovese češke godbe po domovini in tujini ter obenem daje dijakom - akademikom dober vzgled, kako se lahko kulturno udeležujejo in sodelujejo pri igradnji ugleda svoje domovine. Tak koncert je poučen v mnogočem. Ne le v muzikalnem smislu, temveč tudi kot ozak, kako razvit je organizacijski duh pri drugih narodih, in — last not least

— kako se zadržuje vrhovna prosvetna uprava napram takim institucijam pri nas in drugod.

Koncert je vodil dirigent - inženjer O. Kozel, spored je navajal znani Smetanovi skladbi »Višegrad« in »Z českých luhů a hájů« iz cikla »Ma vlast« — simfonični sliki jako velikega formata ki napravita še vedno velik vtis. Posebno druga se je v interpretaciji posrečila, medtem ko je bilo pri prvi čuti še nekakšno nesigurnost. Drugi češki simfonik, A. Dvořák, je bil zastopan s Mirmi legendami iz op. 59 ter »Slovensko rapsozijo« op. 45, kjer po Lisztovem vzoru programatično obdeluje nekatera slovanska temata. Najprejstreja skladba v harmoničnem oziru je bila Fibichova simfonična pesnitev »V podvečerju«, op. 39, intimna, barvita pesem liričnega znanosa, kjer se posebno v instrumentaciji (rogovi!) javlja Wagnerjev vpliv. Ta skladba je polna nežnih domislekov, zanimiva po fakturi in tematiki (ki je vseskozi enotna) in po polnih orkestralnih bojah.

Orkester, ki je bil prav dobro številčno zaseden, je bil izredno dobro discipliniran in se ima za svoj uspeh v prvi vrsti zahvaliti temu dejstvu. Vse skladbe so bile našudirane solidno, temeljito in brezhibno. Predvsem gre pohvala pihalom ter obema barlama (čudno se mi zdi, da se tega instrumenta pri nas nihče ne poprime, dasi se drugod, kakor je videti tudi med nepoklicnimi godbeniki izdatno goji), medtem ko so se godala bolj odlikovala po enotnosti in discipliniranosti kot po posebno zvočnem in sočnem tonu. Vsekakor pa je celotni orkestralni zvoč

bil dosežen za nepoklicen orkester je bila dosežena izredno visoka stopnja izenačenosti in kompaktnosti. Zeleti je le, da je koncert na našo akademsko mladino (ki pa se mi je zdela večotigle ter prireditve dokaj pičlo zastopana) napravil zaželeni vtis ter jo vzpodbudil, slediti blestečemu vzoru in se tudi na glasbenem polju v svojem okviru udeleževati.

L. M. S.

»Živi mrtvec«

Fjodor Vasiljevič Protasov je razdvojena natura, človek es tanko razvitim čutom za vse dobro, toda brez moči proti unjočim nagonom, ki ga vodijo v objem razvratu, razspisnosti in pijančevanja. Ljubi svojo ženo Lizo in se ne more premagati, da bi je ne mučil; spoštuje jo zaradi njene kreposti in vdanosti, nima pa toliko moralnega zadržka, da bi ne iskal drugod tiste cigre ljubezni, ki je potrebna njegovim degeneriranim hepimizirnim živcem in ki mu je ova s svojo preprosto duševno strukturo ne more nuditi. V družbi propalih tovarišev, v brezumni ljubezni do lepe ciganke Maše zapravi svoje in ženo imetje, slednjič, ko je privedel svojo družino do prepača, ko spozna po neštevilnih brezuspešnih poskusih pobožnaja, da ji bo zapravil zadnjo možnost do sreča, da ji je ovira na potu k sreči, se prostovoljno umakne in prepusti ženo svojemu prijatelju Viktorju Kareninu, ki jo je ljubil že za mladih let in ki ji s svojo krepostjo lahko nudi to, česar ji sama ne more. To je morda prvič, da zmaja njegov dobrota dejansko nad nje

Domače vesti

Naša vzorna ministrstva

«Politika» objavlja v svoji rubrici «Kaj se govori?» naslednjo karakteristično informacijo:

«V desetih letih svojega obstoja je ministrstvu agrarne reforme uspelo razdeliti 552.293 katastralnih orolov zemlje.

Domnevajmo, da je bilo vse to delo izvršeno točno na podlagi zakona, fino, kakor le more biti. Toda, ljudje božji, sama administracija, gola administracija tega ministrstva nas je teh deset let veljala 517 milijonov dinarjev. Računajte s preprosto računico, pa boste videli, da je administrativno delo za dodelitev enega orola zemlje veljalo državo 930 dinarjev, kar znaša približno polovico vrednosti enega orola zemlje srednje kakovosti.»

* **Katedra za kriminalne znanosti in sociologijo** je razpisana na zagrebški pravni fakulteti. Kandidati naj v roku 6 mesecev po razpisu v «Službenih novinah» predložijo dela in dokumente ter izjavijo ali reflektirajo na položaj rednega ali izrednega profesorja odnosno docenta.

* **Zagrebski medicinci izstopili iz beogradske Zveze SHS.** Medicinci zagrebške univerze so se pred večerajšnjim sestali na skupščini, na kateri so zavzeli stališče napram Zvezi medicincev SHS v Beogradu. Skupščina je otvoril predsednik kluba zagrebških medicincev stud. med Jelčić, ki je pred volitvijo nove uprave predlagal, naj klub medicincev zagrebške univerze izstopi iz Zveze medicincev SHS v Beogradu. Svoj predlog je utemeljil s tem, da se je v praksi že večkrat pokazalo, da je beogradska Zveza s svojim postopanjem prav nič ne razlikuje od beogradskih politikov. Ko je minister za narodno zdravje razpisal v beograjskem dnevniku «Odelek» natečaj za zdravnike in v razpisu navedel, da reflektirajo lahko na razpisana službena mesta samo oni zdravniki, ki so frekventirali beogradsko univerzo ali kakšno inozemsko univerzo, je zagrebški klub proti takemu zastavljanju zagrebške univerze protestiral ter od Zveze zahteval, naj se kot predstavnica vseh medicincev SHS protestu pridruži. Zveza je to zahtevo odklonila. Edin umestni odgovor na tako provokacijo je izstop iz Zveze. Skupščina je predsednikov predlog soglasno odobrila.

* **Nov stalež poštne nameščencev** v področju ljubljanskega poštnega ravnanstva je izšel te dni. Sestavljen in izdal ga je šef obsega odseka dr. Bogdan Kurbus. Brošura ima 82 strani. V njej so navedeni v abecednem redu vse pošte in njih uslužbenci po kategorijah in skupinah. Razne razpredelnice kažejo prejemke državnih nameščencev I. II in III kategorije ter zvanjnikov in služiteljev, tudi plače pogodbenih poštarjev so v brošuri navedene. Ker vsebuje knjižica poleg tega vse poštne, brozjavne in telefonske pristojbine, bo dobro služila tudi mnogim trgovcem in obrtnikom.

* **Upokojitve profesorjev.** Po vestih iz Beograda je v ministrstvu prosvete pripravljeno znatno število ukazov o upokojitvi univerzitetnih in srednješolskih profesorjev. Ukazi so že predloženi kralju v podpis.

* **Bivši vstaš Peter Zgodič v avdienci.** Peter Zgodič, bosenski ušesč in leta 1875., je bil v soboto pred kraljevim odhodom v Topolo sprejet v avdienci. Zaslužni stavec se je v svoji bedi obrnil za pomoč na zadnje svoje upanje — kralja Aleksandra. Kralj ga je ljubezljivo sprejel in mu kot prvo pomoč nakazal 3000 Din ter mu omogočil, da se bo zavzel za njuno rešitev v eničevni vprašanja vseh vstašev iz one dobe.

* **Oblastni poslanec aretiran zaradi trojnega umora.** Iz Prištine prihaja poročilo, da je bil radikalni oblastni poslanec Ram Blaca Fejzl na zahtevo kosovskega velikega župana brozjavno pozvan v Prištino in tamkaj aretiran. Obdolžen je trojnega umora.

* **Nova palača Delavske zbornice v Beogradu** je bila v nedeljo na slavnostni način otvorjena. Prisostvovali so predstavniki občine in državnih oblasti, govorili so: predsednik Delavske zbornice Negotslav Mič, centralni tajnik dr. Živko Topalović, župan dr. Kumanudi in drugi. Včeraj pa je bil

govo slabo stranjo in odslej gre konsekvntno to pot čprav se mora odgovarati tudi Maši, samo da bi se s svojim zlom ne pokvaril in čeprav ga vodi ta pot v samomor, ker bi bil živ ovira zvezi med Lizo in Kareninom. V isti meri kakor fizično propada, se etično dviga in se dvigne končno tako visoko, da sme s tipično tolstovskijsko gesto izreči svojo sodbo nad družbo in njenim formalitetami, ki ohranjajo zlo, podpirajo konvencionalno laž ter zavirajo dobroti prosto pot. Besede, ki jih govori v predzadnji sliki pred preskovanim sodnikom, so silne, med najsilnejšim, kar je Tolstoj napisal v svojih delih.

Ta izredno komplimirani in vseskozi resnični tip (Tolstoj je napisal «Živega mrtveca» po resničnem dogodku) je podal gosp. Rogoz prenosnansko. Iz njegove kreacije si ga spoznal z boljše strani in edino s te, zato je bil v zadnjih slikah, kjer je etično očistil, izobren, mestoma pretresljiv; v prejšnjih slikah, kjer se bje s samim seboj, kjer zapada svojim strastem, pa je vplival omladno. Ostale glavne vloge so bile podane že bolj neživljensko, brez krvi in sile. Ge. Nablocki (Liza) po mojem mnenju ta vrsta igranja ne leži, ustvarjena je za uloge, ki zahtevajo razposajenosti, smeha in mladosti. Zdi se mi pa, da tiči glavni del krivde v režiji, ki po mojem občutku sploh ni vedela, kako naj zagrabí v to snov in v to pezo množico nastopajočih oseb, jim da nerazvlečen tempo in neko smer. Doživeli smo presenečenje, da so povsem stranske vloge dominirale nad glavnimi ulogami in da so pomagale s silovitostjo dela samega na sebi ustvariti videz uspele uprizoritve. Med temi dominantnimi stranskimi ulogami bi omenil propalega ženja Ivana Petroviča (gosp. Kralj), I. cigana in zapiskarja (gosp. Kauker), kneza Abroškova (gosp. Skrbnišek), Pjetušškova (gosp. Jan), Sašo (gdič. Slavčeva) in kopico drugih. Ciganski zbor v II. sliki bi lako manj pa bolje pel; scenerija je bila zelo okusna.

Karlo Kečančič.

otvorjen kongres vseh delavskih zbornic Jugoslavije.

* **Srebrno poroko** sta praznovala 24. t. m. g. Davorin Mlekar, poštni uradnik v Ljubljani, in njegova soproga Marija. Zelimo obema, da bi dočkala najmanj še zlato poroko!

* **Poroka.** Dne 26. t. m. se je poročil na Bledu okrajni sodnik g. Rudolf Ročnik z gdič. Adelo Zajčev, profesorico iz Ljubljane. Mnogo sreče!

* **Smrtna kosa.** V Hrastniku je umrl v soboto upok. rudniški paznik in posestnik Ivan Podmenik. Svoje otroke je vzgojil v zavedne Slovence. Pokojnik se je izkazal kot navdušen narodnjak tudi v najhujših časih. Pokopali so ga na pokopališču v Dragi. V slovo so mu zapeli hrastniški in dolski pevci dve žalostinki. Pokojniku blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Za vse izraze sočutja** o priliki prebrihke izgube se zahvaljuje Olga Haringova, Črnomelj. 2168

* **Obletnica Kranjčeviča in Jakšiča.** Mlajši intelektualci v Splitu so pokrenili akcijo, da se s sodelovanjem ljudske univerze proslavi pedesetletnica smrti književnika Gjuze Jakšiča in dvajsetletnica smrti pesnika Silvija Kranjčeviča. Pri tej priliki se bo priredil literarni večer.

* **Za IV. porotno zasedanje pri deželnem sodišču v Ljubljani** so bili izzrebani naslednji porotniki: posestnik, trgovec in gostilničar Anton Hladnik, D. M. v Polju. Ljubljana-okolica; posestnik Anton Dobravc, Vel Kostreznica, Litija; posest in gostilničar Anton Praprotnik, Mošnje, Radovljica; posestnik Ivan Zajc, Dolsko, Ljubljana-okolica; pos. Janez Kunovar, Kleče, Ljubljana-okolica; poljedelec Anton Čad, Dragomelj, Kamnik; posestnik Ivan Papler, Sp. Besnica, Kranj; pos. France Remic, Dobrova, Ljubljana-okolica; pos. in gost Franc Petrič, Kamnik, Ljubljana-okolica; pos. in gost Janko Engelman, Kranj; pos. Jakob Kušar, Notranje gorice, Ljubljana-okolica; pos. in trg. Josip Tolazzi, Čevica, Logatec; tovarnar Franc Sumi, Kranj; pos. Ivan Modic, Vnanje Gorice, Ljubljana-okolica; pos. Leopold Lenče, Savlje, Ljubljana-okolica; pos. in strojevodja v pok. Ivan Zakotnik, Ze. Šiška, Ljubljana-okolica; pos. in trg. Jernej Kvašlan, Kranj; pos. Peter Drešar, Svetie, Ljubljana-okolica; pos. Janez Mavec, Nadgorica, Ljubljana-okolica; pos. Anton Dolinar, Kozarje, Ljubljana-okolica; pos. Ivan Mrak, Plešivca, Ljubljana-okolica; pos. Matija Lenarčič, Podgora, Ljubljana-okolica; pos. Valentin Pinžgar, Brezje, Radovljica; pos. in trg. Karol Šindler, Kranj; kmetovalec Jože Černe, Zg. Šiška, Ljubljana-okolica; pos. in trg. Ignacij Andrašič, Kranj; pos. Franc Peterca, Zg. Kašelj, Ljubljana-okolica; kmet Janez Grintal, Križ, Kamnik; pos. in gost Rudolf Zupančič, Dolsko, Ljubljana-okolica; pos. Vinko Golmatar, Kovor, Kranj; pos. Jakob Gaber, Sora, Skofja Loka; kmet Janez Barle, Naklo, Kranj; pos. in trg. Martin Jančigaj, Zg. Šiška, Ljubljana-okolica; poljedelec Jakob Kokač, Dragomelj, Kamnik; trg. Janko Rant, Kranj; pos. Ivan Butalič, Ze. BERNIK, Kranj.

K Pridel. Pa. tel. Pozor! **D**
I Stalna DOLORES COSTELLO **V**
N in fmsk. heroi **O**
O J. H. BARRYMORE **R**
„BELI TIGER“

* **Drugi tir na progi Vinov. i-Brod dograjen.** Preteklo soboto so bila dovršena končna dela na drugem železniškem tiru med Vinokovci in Brodom. Te dni prično z voznimi poskusi. Vozila bo naprej kompozicija s hitrostjo 70 km. Na postaji Vinokovci pa je privravljeni motorni vagon, ki je najnovejše delo budimpeštanske tvrdke Ganz & Co. Vagon stane 1.300.000 Din (za benzol).

* **Nalezljive bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti.** Od 22 do 31. oktobra je bilo v ljubljanski oblasti 19 primerov tifuznih bolezni, 8 griže, 56 škrlatinke, 195 ošpic, 19 davice, 3 šena, 1 krčevite odrevenlosti in 1 vrančnega prisada. V mariborski oblasti je bilo od 1. do 7. tm 20 primerov tifuznih bolezni, 14 griže, 40 škrlatinke, 147 ošpic, 26 davice, 5 šena, 3 dušljivega kašlja, 1 nalezljivega vnetja možganov in 1 krčevite odrevenlosti.

* **Železniško nesrečo je preprečil v nedeljo zjutraj** na postaji Grosuplje, strojevodja osebnega vlaka, ki vozi iz Novega mesta proti Ljubljani. Tovorni vlak, prihajajoč iz Ljubljane, je zavozil na isti tir, kjer je stal osebni vlak. Le hitremu umiku osebnega vlaka se je zahvaliti, da ni prišlo do karambola.

* **Pohorje v snegu.** V soboto ponoči je na Pohorju je padel prvi sneg, ki je v višjih legah do 60 cm visok. Zlasti Klopni vrh in Roglja sta močno zasnežena. V nedeljo so se na Pohorju pojavili prvi smučarji.

* **Nedavno so izkopali izpod ruševin** bogate knjižnice asirskega kralja Ashurbanipala pri Ninivah v Asiriji, kameniti spomenik iz 7. stoletja pred Kr., v katerega je vklesano s klinopisom: «Kdor pije ricinovo olje in si očisti želodec in čreva, bo ozdravel». Iz tega je razvidno, da so se že v najstarejših časih posluževali prirodne purgativnega sredstva prav tako kakor danes, ko jemljejo F i g o l, ki ga proizvajajo iz raznih lužnih zdravilnih rastlin in plovod, kakor smokev, pomaranč itd. F i g o l se uporablja pri nerednostih in boleznih vseh prebavnih organov, to je želodca in črev ter z njima v zvezi pri boleznih ledvic, jeter, pri glavobolu, slabem spanju in hemeroidih, a proizvaža za lekarna dr. Semelč. Duhovnik II.

* **Iz »Uradnega lista«** »Uradni list« št. 111 z dne 24. t. m. objavlja pravilnik, kako se vzdržujejo klinike medicinskih fakultet, v kolikor imajo poleg proračunskih dotacij lastne dohodke.

Koristna darila za Miklavža:
Čepice, kravate perilo, robce, rogavice, pri
Š. Presker, na Sv. Petra cesti
na pol zastoni!

* **Izvoz sadja iz Slovenije.** Kakor javljajo iz Maribora, se je letos iz mariborske oblasti izvozilo doslej nad tisoč vagonov sadja, večinoma jabolk. Največ sadja se je prodalo v Nemčijo, na Holandsko in na Švedsko. Povoljnije cene (4 do 5 Din za kilogram) je doseglo le sortirano sadje, sicer so se jabolka povprečno prodajala po 3 Din za kilogram.

* **Živalske kužno bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti.** Od 12. do 18. t. m. je bilo v ljubljanski oblasti 7 primerov svinjske kuge, 6 svinjske rdečice in po 1 čebelnje kuge, vrančnega prisada in smrkvosti. V mariborski oblasti je bilo 19. t. m. 43 primerov svinjske kuge, 16 svinjske rdečice, 2 mehurčastega izpuščaja goved, 3 vrančnega prisada, 2 konjskih garj in 2 stekline.

* **Dvodnevni vinogradniški tečaj v Krškem.** Načelnišvo podružnice Kmetijske družbe je organiziralo navedeni tečaj za mladino in mlajše člane. Vršil se bo 2. in 3. decembra t. l. Tečaj bo vodil družbeni tajnik g. Kafol in sicer po naslednjem redu: 2. decembra: od 9. do 10. opis orarjav. vinskih trte in njihova naloga, od 10. do pol 12. najvažnejše podlage in domače vinske sorte

ter njihova vzgoja, od pol 14. do pol 17. zimsko oskrbovanje vinogradov n reznja (praktično). — 3. decembra: od 8. do 10. najvažnejša sadna plemena in sajenje sadnega drevja, od 10. do pol 12. oskrbovanje mlajšega drevja po saditvi in neka starejšega drevja, od pol 14. do pol 17. obrezovanje, gnojenje, škropljenje sadnega drevja (praktično).

* **K veselim dogodkom iz zelene bratovščine,** ki smo jih v daljšem poročilu opisali v nedeljski številki, nas prosí ugledni ljubljanski trgovec in puškar g. Fran Sevcik za objavo naslednjega polasnika, ki ga rade volje objavljamo, ker poznamo g. Sevcika kot izbornega lovca in mu seveda ne maramo detati nikake krivice. Pojasnilo se glasi: «S tem, da je naveden v tem članku tudi primer, kako uide preganjana žival svojim zasledovalcem ter jo dohiti smrt v drugem lovišču, kakor naj bi se to pred kratkim zgodilo tudi v mojem lovišču Dolsko, bi utegnil kdo staviti mene v vrsto divjih lovcov. Pri meni pa se ni dogodilo ničesar protizakonitega in tudi jaz nisem nikdar naročil svojemu čuvaju — brodarju, da naj preži na divjad, ki se zateče iz sosednih revirjev v moje lovišče. Da je bil ustreljen pred kratkim v istem srajak, je zgolj slučaj, ker je lovil dotičnega dne tamkaj moj gost z lovskim čuvajem. Lovim že dolgo vrsto let in sem vedno upošteval razen lovskega zakona tudi lovsko pravico. — Fr. Sevcik, puškar in trgovec v Ljubljani.»

* **Železniški upravi** se zahvaljujejo potniki dolenjske železnice za osvežilni tuš ki so ga prejeli v soboto popoldne pri osebnem vlaku št 18 v vagonu II razreda. Med hudim nalivom namreč je začelo tuči v vagonu kar curkoma deževati. Potnikom ni kazalo drugo kakor oditi ali pa razpeti dežnike.

K Pridel. Pa. tel. Pozor! **D**
I Stalna DOLORES COSTELLO **V**
N in fmsk. heroi **O**
O J. H. BARRYMORE **R**
„BELI TIGER“

* **Drugi tir na progi Vinov. i-Brod dograjen.** Preteklo soboto so bila dovršena končna dela na drugem železniškem tiru med Vinokovci in Brodom. Te dni prično z voznimi poskusi. Vozila bo naprej kompozicija s hitrostjo 70 km. Na postaji Vinokovci pa je privravljeni motorni vagon, ki je najnovejše delo budimpeštanske tvrdke Ganz & Co. Vagon stane 1.300.000 Din (za benzol).

* **Nalezljive bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti.** Od 22 do 31. oktobra je bilo v ljubljanski oblasti 19 primerov tifuznih bolezni, 8 griže, 56 škrlatinke, 195 ošpic, 19 davice, 3 šena, 1 krčevite odrevenlosti in 1 vrančnega prisada. V mariborski oblasti je bilo od 1. do 7. tm 20 primerov tifuznih bolezni, 14 griže, 40 škrlatinke, 147 ošpic, 26 davice, 5 šena, 3 dušljivega kašlja, 1 nalezljivega vnetja možganov in 1 krčevite odrevenlosti.

* **Železniško nesrečo je preprečil v nedeljo zjutraj** na postaji Grosuplje, strojevodja osebnega vlaka, ki vozi iz Novega mesta proti Ljubljani. Tovorni vlak, prihajajoč iz Ljubljane, je zavozil na isti tir, kjer je stal osebni vlak. Le hitremu umiku osebnega vlaka se je zahvaliti, da ni prišlo do karambola.

* **Pohorje v snegu.** V soboto ponoči je na Pohorju je padel prvi sneg, ki je v višjih legah do 60 cm visok. Zlasti Klopni vrh in Roglja sta močno zasnežena. V nedeljo so se na Pohorju pojavili prvi smučarji.

* **Nedavno so izkopali izpod ruševin** bogate knjižnice asirskega kralja Ashurbanipala pri Ninivah v Asiriji, kameniti spomenik iz 7. stoletja pred Kr., v katerega je vklesano s klinopisom: «Kdor pije ricinovo olje in si očisti želodec in čreva, bo ozdravel». Iz tega je razvidno, da so se že v najstarejših časih posluževali prirodne purgativnega sredstva prav tako kakor danes, ko jemljejo F i g o l, ki ga proizvajajo iz raznih lužnih zdravilnih rastlin in plovod, kakor smokev, pomaranč itd. F i g o l se uporablja pri nerednostih in boleznih vseh prebavnih organov, to je želodca in črev ter z njima v zvezi pri boleznih ledvic, jeter, pri glavobolu, slabem spanju in hemeroidih, a proizvaža za lekarna dr. Semelč. Duhovnik II.

* **Iz »Uradnega lista«** »Uradni list« št. 111 z dne 24. t. m. objavlja pravilnik, kako se vzdržujejo klinike medicinskih fakultet, v kolikor imajo poleg proračunskih dotacij lastne dohodke.

2 BLEŠČEČI **A**
* * * **U**
Janet Gayer **N**
Charles Fare **G**
v božanskem **E**
sijaju **L**

* **Zanimive izkopine v Bosni.** Nedavno se je vrnil v Sarajevo dr. Mihovil Mandič, kustos prehistorične zbirke sarajevskega muzeja. Bil je več mesecev zaposlen pri izkopavanjih, ki so se vršila v Dolini v okolici Bosanske Gradisce. Uredniku »Jugoslovenskega lista« je kustos dr. Mandič dal zanimive podatke o najdenih izkopinah. Že leta 1900 je dr. Truhelka pričel v Dolini z izkopavanjem stavb na kolih, ki so jih starodavni prebivalci onih krajev gradili na jezerih in rekah ter se ta ta način zavarovali pred divjimi zvermi. Take stavbe na kolih so svojedobno izkopali tudi na ljubljanskem barju. Za izkopavanje je uprava kaznilnice v Gradiški dala na razpolago potrebno število kazencev. Pri letošnjih izkopavanjih so naleleti na stvari, ki so v davnih stoletjih pred Kristovim rojstvom služile tedanjim prebivalcem. Največ se je našlo keramike. Iz najdenih predmetov je razvidno, da so tedanji prebivalci že malo poznali ornamentiko. Glinasto posodo so pleskali z grafitom. Naše so se tudi razne otroške igrače ter ženski nakit. Železnih predmetov pa prav malo. Izkopali so med drugim bronasti zvonce iz zgodnje latenske dobe — približno 400 do 500 let pred Kristom, dva srebrna novca z napisom »Roma«, kovana okoli 200 let pred Kristom. Izkopavanje se bo prihodnje leto nadaljevalo.

* **Pri glavobolu, omotici, bolečinah v ušesih, slabemu spanju, razdražljivosti** takoj uporabí pristno naravno grenčico »Franz Josef«. Izjave klinik za interne bolezni pričajo o velikih uspehih, ki jih je povzročala grenčica »Franz Josef«. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špicerijskih trgovinah.

* **Oblike kemično čisti, barva, pilira in lika tovarna Jos. Reich.**

* **Volnene nogavice in pletenine** v veliki izbiri se dobijo pri tvrdki Karel Prelog v Ljubljani 285

* **Poročni prstani pri F. Čuden, Prešernova ulica 1.** 207

Iz Ljubljane

u— **Novinarski koncert** bo tudi letos v Ljubljani elitna, edinstvena glasbena in družabna prireditve na narodni praznik. Spored bo kakor vedno doslej nudil užitek poln večer, za kar jamčijo že sama imena nastopajočih: primadona gospa Zinka Vilfan-Kunčeva, pevski zbor Glasbene Matice, Grafike in Ljubljanskega Zvona in mladinski orkester, ki bo presenetil vs Ljubljansko glasbeno občinstvo. O podrobnostih bomo poročali.

u— **Teden angleške kulture.** Prvo predavanje z naslovom »Klasična doba angleške arhitekture« se bo vršilo danes ob 6. večer v predavalnici Narodnega muzeja. Vhod z Bleiweisove ceste. Predavatelj konservator dr. Franc Stelč. Vstop prost.

u— **Nova motorna brizgalna.** Ljubljana je večeraj dobila novo motorno brizgalno, ki je bila izdelana v tovarni Austro-Fiat v Linzu. Nova motorna brizgalna, ki je stala 240.000 Din je najmodernejša konstrukcije. Gasilci so motorno brizgalno osnažili, na kar so jo morali odpeljati zopet na carino. Danes dopoldne bodo gasilci novo brizgalno preizkusili.

Za damske plašče

pliše velourie, hasha v najnovejših vzorcih **D**
nudi po n l k i c e n i **V**
JOSIP ŠLIBAR, Ljubljana, Stari trg št. 21 **O**
(polez Zalaznika). 13678a **R**

u— **Hišne posestnike v Ljubljani opozarjamo,** da bo davčna administracija v Ljubljani dne 26., 27., 28. 29. in 30. novembra 1928 nadaljevala sestavo novega katastra zgradb, ki ga predvideva člen 38 novega zakona o neposrednih davkih za hiše v sledečih ulicah odnosno cestah mesta Ljubljane: Sv. Florijana ulica, Gerbičeva ulica, Gledališka stolba, Gledališka ulica, Glinška ulica, Gorupova ulica, Gosposka ulica, Gosposvetska cesta, Grablovičeva ulica, Ulica na grad Za gradom, Gradaška ulica, Gradišče, Grajska planota, Gregoričeva ulica, Groharjeva cesta, Grubarjevo nabrežje, Grudnov nabrežje, Hauptmanca Na hmeljnih, Holzaplova ulica, Hradeckega vas, Hranilnična cesta, Hrenova ulica, Idrijska ulica, Igriška ulica, Ilirska ulica, Ilvoča, Izanska cesta, Sv. Jakob trg, Janežičeva cesta, Japljeva ulica, Jegličeva cesta, Jelovškova ulica, Jeranova ulica, Jugoslovanski trg, Kapiteljska ulica, Karadžičeva ulica, Karlovska cesta, Korunova ulica, Kette-Murnova cesta, Kladezna ulica, Ključavničarska ulica, Knafljeva ulica, Kobariška ulica, Kocenova ulica, Kolezijska ulica, Kolodvorska ulica, Komenskega ulica, Kongresni trg, Pred konjušnico, Kopitarjeva ulica, Korytkova ulica, Koseskega ulica in Kotnikova ulica. Hišni posestniki iz pravkar navedenih ulic in cest naj se torej v zgoraj označenih dneh med 8 in 13. uro zanesljivo — osebno — zglaste pri davčni administraciji v Ljubljani (Breg, hiš. št. 6), v primeru, da je hišni lastnik zadržan, ali odsoten, naj pooblasti kakega namestnika, ki ga bo zastopal. Pooblaščenemu mora biti zgradba dobro znana. Zelo priporočljivo je, da prinese hišni posestniki stavbne načrte dotične zgradbe ali pa kake druge skice s seboj, v katerih so označeni vsi hišni deli. Hkrati se še opozarjajo hišni lastniki, ki bi se morali zglasti že dne 22., 23. ali 24. novembra t. l. in tega do sedaj niso storili, da se zanesljivo zglaste v času od 26. do 30. novembra t. l. Kdaj se vrši popis hiš v ostalih ulicah in cestah mesta Ljubljane, objavi mo prihodnje dni.

u— **Hišne posestnike v Ljubljani opozarjamo,** da bo davčna administracija v Ljubljani dne 26., 27., 28. 29. in 30. novembra 1928 nadaljevala sestavo novega katastra zgradb, ki ga predvideva člen 38 novega zakona o neposrednih davkih za hiše v sledečih ulicah odnosno cestah mesta Ljubljane: Sv. Florijana ulica, Gerbičeva ulica, Gledališka stolba, Gledališka ulica, Glinška ulica, Gorupova ulica, Gosposka ulica, Gosposvetska cesta, Grablovičeva ulica, Ulica na grad Za gradom, Gradaška ulica, Gradišče, Grajska planota, Gregoričeva ulica, Groharjeva cesta, Grubarjevo nabrežje, Grudnov nabrežje, Hauptmanca Na hmeljnih, Holzaplova ulica, Hradeckega vas, Hranilnična cesta, Hrenova ulica, Idrijska ulica, Igriška ulica, Ilirska ulica, Ilvoča, Izanska cesta, Sv. Jakob trg, Janežičeva cesta, Japljeva ulica, Jegličeva cesta, Jelovškova ulica, Jeranova ulica, Jugoslovanski trg, Kapiteljska ulica, Karadžičeva ulica, Karlovska cesta, Korunova ulica, Kette-Murnova cesta, Kladezna ulica, Ključavničarska ulica, Knafljeva ulica, Kobariška ulica, Kocenova ulica, Kolezijska ulica, Kolodvorska ulica, Komenskega ulica, Kongresni trg, Pred konjušnico, Kopitarjeva ulica, Korytkova ulica, Koseskega ulica in Kotnikova ulica. Hišni posestniki iz pravkar navedenih ulic in cest naj se torej v zgoraj označenih dneh med 8 in 13. uro zanesljivo — osebno — zglaste pri davčni administraciji v Ljubljani (Breg, hiš. št. 6), v primeru, da je hišni lastnik zadržan, ali odsoten, naj pooblasti kakega namestnika, ki ga bo zastopal. Pooblaščenemu mora biti zgradba dobro znana. Zelo priporočljivo je, da prinese hišni posestniki stavbne načrte dotične zgradbe ali pa kake druge skice s seboj, v katerih so označeni vsi hišni deli. Hkrati se še opozarjajo hišni lastniki, ki bi se morali zglasti že dne 22., 23. ali 24. novembra t. l. in tega do sedaj niso storili, da se zanesljivo zglaste v času od 26. do 30. novembra t. l. Kdaj se vrši popis hiš v ostalih ulicah in cestah mesta Ljubljane, objavi mo prihodnje dni.

u— **Hudomušno vreme.** Po sobotnem dežju ter snežnem meteu se je v nedeljo zjutraj vreme nenadoma spremenilo in nastopil je prvi zimski mraz, ki se mu je pridružila gosta pusta megla. Toda, kakor da se hoče narava nekoliko poigrati, je napolnilo po megli noč naravnost krasno ponedeljkovo jutro. Sonce je sijalo tudi ves dan ter izvajljalo na ulice nešteto sprehajalcev.

u— **Reprezentančna plesna vaua slušateljev univerze noč v Kazinl.** Godba jazz Nagode. 2170

u— **Akademija Sokola II.,** združena s proslavo 10 letnice ujedinenja, bo v nedeljo 2. decembra ob 20. v telovadnici realke. Vstop prost. 2169

u— **Policijski drobiž.** Od nedelje na ponedeljek so bili prijavljeni policiji naslednji dogodki: 2 primera nedostojnega vedenja, 3 primeri prekrščenja policijske ure, 1 karambol, 1 nezgoda, 2 prestopka predpisov o zapiranju trgovin, 3 prestopki avtomobilskih predpisov, 3 prestopki cestnega policijskega reda in 6 primerov kaljenja nočnega miru. Zaradi splošnega suma sta bila aretirana Stanko K. ter Anton R.

u— **Iz ljubljana aktovka z dokumenti.** V nedeljo 25. t. m. zvečer med 20. in 21. sem izgubil v smeri od univerze-Sv. Petra cesta-Resljeva in Komenskega ulica aktovko, v kateri sta se nahajala moj indeks (univerzitetna knjižica) s fotografijo in maturitetno

NOVO! DANES! NOVO!
Rin-Tin-Tin
v najnovešem velel'mu
„KRIK IZ NEBA“
Po leg Rin-Tin-Tina predstavlja posebno atrakcijo orjaški orel, kateri ugrabi otroka mat-ri zpred oč in ga odnese na visoke planine iz krepiljcv orla reš: otroka čudoviti in zvesti pes Rin-Tin-Tin.
Danes ob 4., 7/7., 7/8. in 9. uri
KINO »DVOR«. Telefon 2730

spričevalo. Ker sta dokumenta uporabna samo zame in meni neobhodno potrebna, prosim najditelja, da mi najdeno vrne na univerzo pri portirju. Nagrada mu je zagotovljena. B. K., abs. phil., univerza. Ljubljana.

u— **Dr. Derč odhaja na študijsko potovanje** in se bo vrnil dne 9. decembra 1928. 2154

u— **Vedno najnovejše bluze, otroški plaščki in oblečke** pri Kristofiču - Bučarju, Stari trg. 176

Iz Maribora
a— **Dne 30. novembra popoldne na vsako hišo zastavo, na okna zastavice!** Mariborčani dobijo za svoje, stanujoče izven Maribora, a samo v področju Slovenije, izkaznice za četrtinsko vožnjo po železnici na vel. županstvu II. nadstr. soba br. 40.

a— **Nesreča pri delu.** Stavbinski delavec Janez Abram, 19 let star, je na nekem stavbišču tako nesrečno pognal motorski traktor da si je zlomil levo roko. Andrej Rojc si je pa v lajtersberški opekarni zlomil roko. Ko mu je spodsnilo pri porvanju vozička po tračnicah. Oba ponesrečenca so odpeljali v bolnico.

Dne 1. decembra v Maribor
na veliko proslavo osvobodjenja Maribora in ujedinenja SHS!
PRIJAVITE UDELEŽBO!
Pripravite zastave in zastavice!

a— **Težka nezgoda na cesti.** Fran Fras, 20 letni delavec iz Ruš, je vozil s kolesom proti večeru po Tržaški cesti

Sledeče srečke drž. razredne loterije

kupljene pri Zadružni hranilnici, r. z. z. o. z., v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 19, so bile dne 23. novembra 1928. izžrebane

Din 500 — številke: 5758, 5762, 7531, 7553, 7599, 7660, 10828, 10873, 10885, 10900, 14109, 14125, 14134, 14147, 20051, 20139, 20146, 30938, 30980, 34702, 34710, 34768, 34778, 34796, 40510, 40578, 46106, 46133, 46135, 46162, 46164, 53407, 53428, 66663, 66667, 70203, 70218, 70280, 70335, 84525, 97462, 97486, 99722, 99730, 99731, 99766, 99781, 108281, 108204, 108222, 109779, 109808, 115515, 123847, 123952, 72353, 15421, 15440, 109806.

11. žrebanje, dne 24. novembra 1928.

Din 2000 — številke: 99749, 99753, 108292. — Din 500 — številke: 5705, 5714, 5714, 5728, 5723, 5791, 7564, 7565, 7571, 7649, 10818, 10820, 10859, 10947, 14106, 20025, 20029, 20064, 20101, 20155, 34618, 34702, 34710, 34768, 34778, 34796, 40510, 40578, 46024, 46092, 46183, 53417, 58256, 58329, 58332, 66693, 66696, 70230, 84611, 84627, 84632, 84638, 84664, 84694, 91702, 91768, 91776, 91789, 97317, 103108, 103179, 108105, 108121, 108233, 108245, 108281, 109767, 109781, 109820, 109838, 109896, 108281, 109767, 109781, 109820, 109838, 109896, 120147, 120170, 120178, 120185, 120264, 120298, 115699, 115632, 115647, 115672, 115694, 115699, 123830, 123837, 123870, 123989, 34683, 40543.

Onim, ki so jim bile srečke izžrebane za mali dobiček, bomo na željo srečke zamenjali za še neizžrebane, tako da bodo mogli igranje nadaljevati na visoke dobitke. Seveda je toliko časa, dokler bo kaj neizžrebanih srečk na razpolago.

Zadružna hranilnica r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Iz Kranja

Resnica in demagogija o tekstilni št. Nedeljski «Slovenec» je priobčil iz Kranja dopis, ki vsebuje dragocena priznanja dosedanjim pravim komunalni politiki SDSarske večine na mestni občini in konfiteor, ki je naravnost uničujoča obsodba dosedanjega postopanja klerikalne in malkontentske opozicije. Njegov dopisnik se veseli (!) krepeke razvoja industrializacije v našem lepem mestu, čeprav ni njegova stranka (SLS) k temu razmahu niti v najmanjši meri pripomogla, nasprotno, ga skušala redoma v prejšnjih časih ovirati. Kdo je iniciator in glavni pospeševatelj vseh obstoječih tekstilnih industrij v Kranju, ve itak vsak otrok. Vprašamo, ali je dotičnik morda celo v zvežah s klerikalnim poslancem Brodarjem, ki se je blagovolil hvaliti samega sebe v «Domoljubu», da je njegova zasluga ustanovitev škrobove tovarne? Naj nam «Slovenec» tudi pove, v kateri klerikalni glavi je vzklija ideja, da se naj v Kranju ustanovi tekstilna štola (ki naj ne bo samo «alkalska štola»? Naj si «Slovenec» vsaj malo osveži spomin! Pred dvema letoma, ko je predlagala SDS-večina vnosne prve izdatkov za tkalsko štolo v občinski proračun, so klerikalni občinski očetje glasovali proti tem prispevkom, seveda v tesnem objemu z malkontenti. To še ni bilo njim dovolj. Predsednik krajevnih organizacij SLS je celo podpisal pogled drugih pritožbo zoper postavko za tekstilno štolo na velikega župana, pri katerem so dosegli črtanje te postavke. V lanskim proračunski razpravi so slučajno klerikalci dosegli s pomočjo malkontentov črtanje postavke za tekstilno štolo, katero je zopet predlagala SDS v Rženjevski ulici stoji že dobro leto nedozidana stavba, namenjena za tekstilno štolo kot žrtve klerikalne dosedanje «naklonjenosti» tekstilni štoli in dokument «glasovanja SLS za prispevke za tekstilno štolo». In kljub vsemu temu se «Slovenec» danes drzno povzpe do trditve, da so klerikalci glasovali za prispevke za tekstilno štolo. To je višek demagogije in vzor laži. Ali je izgubil «Slovenec» dopisnik vsak spomin ali smatra «Slovenec» čitatelje v Kranju res za prave backe? «Slovenec» priznava, da je Kranju in njegovi okolici in pridnemu prebivalstvu krvavo potrebna tekstilna štola, je najboljši zadoščene SDSarski večini v Kranju, ki se je od začetka borila za takšno industrializacijo v Kranju. Da se bo tudi posl. Brodar sedaj pobrigal za tekstilno štolo, je to njegova že skrajna dolžnost, da vsaj tako popravljiva svojih somišljenikov v kranjskem obč. odboru «Slovenec» je hotele ali nehoti razkrinkati dosedanje demagogije opozicije v občinskem odboru. Način, kako je skušal javnost o tem preslepiti, je ponoven primer neiskrenosti in nepoštenosti kranjskih klerikalcev!

Seznam občinskih davčnin, ki jih je sprejel občinski odbor za prihodnje leto, je razglašen na občinski tabli.

Fantovske objektivnosti. Preteklo nedeljo so slavili fantje v Čirčah fantovščino in se ob tej priliki sprli. K sreči se je izteklo tako, da ni bila potrebna zdravniška pomoč. V vasi na Suhu pa so fantje bili izredno objestni in razposajeni. Pončič so napravili skoro vsakemu posestniku razno škodo in odnesli brvi, položene pri vaškem potoku. Za vse se sedaj zanima orožništvo.

Iz Trbovelj

Izkaznice za četrtinsko vožnjo na proslavo ujedinenja v Mariboru se dobe v občinski pisarni v Hrastniku.

Prosvetni pododsek Delavske zbornice je na zadnji konferenci zastopnikov vseh tukajšnjih organizacij, registriranih pri DZ za Slovenijo v Ljubljani, ter članov DZ trboveljske revirne skupine razpravljali glede prosvetnega dela v seziji 1928-29. Konferenca je po izbrnem poročilu starega odbora sklenila, da se morajo vršiti tudi v novi seziji predavanja s skiptičnimi slikami. V zimskem in pomladnem času bo 21 skiptičnih predavanj za odrasle in 5 za mladino. Predavanja se bodo vršila v Delavskem domu, in sicer vsako sredo ob 18. uri, izvzemi 5. in 26. decembra. Otvoritveno predavanje bo v sredo 28. t. m. Predaval bo ravnatelj meščanske šole g. Albin Zavrl o Severni Ameriki. Vstop prost! Dvorana bo zakurjena.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani 26. novembra 1928.		Višina barometra 308.8 m.					
Kraj	Čas	Barom.	temper.	Rel. vlažn.	Smer ve. ra. in brzina v m. in sek.	Oblačno 0-10	Padavine
opazovanja							
Ljubljana		748.4	4.0	93	mirno	5	dež 6.6
Maribor	8.	741.2	5.0	98	NW 2	10	
Zagreb		741	5.0	98	N 1	10	dež 5.0
Beograd		743.4	6.0	65	mirno	10	dež 8.0
Sarajevo							
Skopje		742.9	2.0	90	SSE 1	10	dež 20.0
Di. brovnik	7.						
Split		741.1	10.0	80	SE 7	10	dež 1.0

Solnce vzhaja ob 7.11, zahaja ob 16.23, luna vzhaja ob 15.39, zahaja ob 5.63. Najvišja temperatura danes v Ljubljani 9.0 C, najnižja 0.6 C. Dunajska vremenska napoved za torek: Menjajoče se oblačenje; temperatura se bo le malo izpremenila, močni severozapadni vetrovi.

srčno pozdravil zbrane goste, želeč jim prijetne zabave. Burno pozdravljeni od množestevnega Sokolstva in naprednega občinstva so govorili starosta JSS br. Gangl, komandant 16. art. polka polkovnik Jovanović in končno župan br. dr. Dinko Puc. Vsi govorniki so poveljevali delo Ljubljanskega Sokola za dobrobit našega naroda in pa države. Po govorih se je razvila živahna zabava, na kateri so prepevali sokolski pevci in je sviral ad hoc sestavljeni orkester.

Hotel ROYAL Beograd
Kralja Petra 70 Tel 55 27
Hotel I. reda z najmodernejšim komortom.
Cene sob od Din 50.— naprej.

S poti po jugu države

Zanimivo predavanje prof. Bačića v «Soči». Društvo «Soča» je priredilo 17. in 24. t. m. predavanje g. prof. Bačića o vstih s potovanja po najvažnejših zgodovinskih krajih na jugu naše države. Predavatelj se je potovanja udeležil kot pokrovitelj turneje slovenske akademske mladine v letošnjem poletju. Pot akademikov je bila zelo dolga, brez gnojnih podpor in v najhujši vročini. Vodila je čez Sarajevo in Užice do Skoplja. Ogledali so si Prilep, Bitolj in Ohridsko jezero in v Metohiji samostan sv. Nauma. Od tam so se zopet vrnili preko Skoplja na Kosovo polje, posetili Prištino, Kosovsko Mitrovico, Pečan, kjer je sarkofag Kare Mustafe, in se prepeljali čez Peč na visoke Dečane, kjer je najsvetiji samostan zgodovinskih slikami neprecenljive umetniške vrednosti. Ko so zapustili Makedonijo, so se vzpeli po viluzastih, v živo skalo vklesanih cestih na 2000 m visoko planoto Črne gore. Občudujoče so zgle, strme gorske velikane, so dospeli v Andrijevico, domovno morica Punis Račića, kjer narod enodušno obsaja podlo delo tega zločinca. Iz Podgorice jim je prišla nasproti vsa inteligenca z vojaškimi in civilnimi predstavniki. Na sličan način jih je narod sprejemal tudi po vseh drugih krajih. Narod jim je v svoji gostoljubnosti nudil vse, kar je bil premožen in to z navdušenjem in bratsko ljubeznijo, neprišiljeno in odkritosrčno. Ta rod bil pred 600 leti nosilec vzhodno-grške bizantske omake. V 500-letni turški sužnosti, med prestopnimi boji za goli obstoj, je propadla prejšnja civilizacija, a izkresali so se značaji in ustalila se je plemenitost tega ljudstva, ki želi le miru in napredku in je prežeto z velikim upanjem v svojo novo domovino Jugoslavijo. S ponosom radi razkazujejo tuju svoje zgodovinske kraje boljše, grobnice, samostanov in drugih znamenitosti, ki pričajo o burni preteklosti. Makedonija kot križišče vzhoda in zahoda je bila torišče bojev že ob priseljevanju narodov in tvori tudi danes vez med Egejskim in Jadranskim morjem. Razupita je kot zemlja roparjev. V resnici pa je narod zelo dober in gostoljuben, res pa tudi temperamenten. Skoro vsi uboži so politične prirode. Iz Makedonije so se našli fantje prepeljali v Nikšić na Cetinje, povzpeli se na Lovčen in se naro iz Kotora pa preko Sarajeva vrnili v domovino. Predavatelj je opisal potovanje tako živahno, poljudno in zanimivo, da ga je občinstvo na koncu predavanja frenetično aplavdiralo. V imenu «Soče» se mu je prav toplo zahvalil prof. Zgrabljič. Bil je zopet lep, užitek poln večer.

Državni davki v prvi polovici proračunskega leta

Ze ponovno smo opozorili na dejstvo, da se naše državne finance nahajajo v težki krizi naviše, da se letošnji državni davčni dohodki znatno večji kakor lani. V pričakovanju velikega angleškega posojila se je pri nas spomladni pričel lahkomišelnost razmetavati državni denar. Ti izdatki pa se sedaj tudi z višjimi davčnimi dohodki ne morejo kriti. Na razpolago so nam sedaj podatki za prvo polletje tekočega proračunskega leta (april—september), ki nam kažejo naslednjo sliko davčnih dohodkov v primeri z dohodki v istem razdobju prejšnjega leta (v milijonih Din):

	1928	1927	
neposredni davki	820.3	701.7	+ 118.6
trošarine	400.1	356.7	+ 43.4
takse	528.6	512.0	+ 16.6
carine	815.8	822.0	- 6.2
skupaj	2564.8	2392.4	+ 172.4

Donos gornjih davčnih oblik je torej v prvi polovici tekoč. leta dal za preko 170 milijonov Din več kakor lani. Največji deficit nam pram lani kažejo dohodki od neposrednih davkov, in sicer skoro 120 milijonov Din, od katere vsote odpade samo na september skoro 70 milijonov Din, kar nam dokazuje, da je finančno ministristvo v stiski pričelo z najstrožjim iztirjevanjem neposrednih davkov.

Prodaja našega tobaka češkoslovaški in poljski tobačni režiji. Te dni se je vrnil iz Prage in Varšave upravnik državnih monopolov gosp. Stevan Todorović, ki je izjavil, da so predstavniki monopolne uprave prodali v češkoslovaški tobačni režiji 1 milijon 130.000 kg našega tobaka, poljski tobačni režiji pa 1.043.000 kg. Češkoslovaška režija proučuje še pogoje za nakup nadaljnjih 1 milijon 400.000 kg in tudi poljska režija bo v kratkem poslala svoje eksperte zaradi nove nabavke našega tobaka. Bajje je tudi Poljska pripravljena skleniti z našo državo konvencijo za nakup gotove letne količine našega tobaka.

Mednarodna konferenca za isenazone gospodarsko-statistične službe. V Zenevi je večer prišla mednarodna konferenca za isenazone gospodarsko-statistične službe, na kateri sodeluje 40 držav (med njimi 6 držav, ki niso članice Društva narodov, v prvi vrsti Zedinjenih držav). Za predsednika konference je bil izvoljen ženevski narodni ekonom prof. Rappard.

Sladkorni trgovci v Beogradu in Cupriji sta otvorili letošnjo kampanjo popolnoma normalno. Dovozi sladkorne pese so bili do početka oktobra redni brez zastoja. Tekom oktobra so pa zastali zaradi pomanjkanja vagonov in je v obeh trgovcih prišlo za več dni do zastoja. Pesa je bila zaradi dolge suše drobna, vendar je bil odstotek sladkorja znaten (14%). Po oktobrskem dežju je bila pesa debelejša, a je zato vsebovala manj sladkorja. V tej kampanji bo Cuprija prodala 10.000 do 12.000 vagonov pese, Beograd pa 700 do 800. Obe tvornici bosta do konca kampanje, to je do januarja 1929, proizvedli sladkorja 1850, suhih rezancev 600 in melase 700 do 800 vagonov. Skupna vrednost bo znašala za sladkor 200 do 240 milijonov, za suhe rezance 8 do 8.5 milijona in za melaso 7 do 10 milijonov dinarjev.

Produkcija umetnega bencina iz promoga. Ob priliki mednarodnega kongresa promogovne industrije v Pittsburgu, je izjavil ravnatelj nemške I. G. Farbenindustrie, da znaša sedaj letna produkcija umetnega bencina po Berginovem načinu v tovarni v Leunu 70.000 ton. Kakor je dalje izjavil predsednik newyor. Standard Oil Co. Teagle, je tudi njegova družba prišla v Ameriki tozadevne poizkuse v velikem obsegu ter bo v doglednem času spravila na trg svoj lastni umetni bencin.

Dobave. Strojni oddelek direktije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave omele in čopičev, do 3. decembra glede dobave 250 kg mangroveg krita, 100 kg mizarškega krita, 3 kg kopalnih gob in 60.000 pol gladilnega platna, do 4. decembra glede dobave 1000 m² kisa in 3000 kg cimenta, do 5. decembra pa glede dobave raznih tiskovin. Prometni-komercialni oddelek direktije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 4. decembra ponudbe glede dobave 1500 komadov ključav-

Preklicjuva in obžalujeva, da sva mladoletnega Stanislava Hynčiča, pečarskega vajenca, Ljubljana VII, Celovška cesta št. 78., obdolžila tatvine in se njemu ter njegovemu očetu Jakobu Hynčiču zahvaljujeva, da sta nama odpustila in odstopila od kazenske tožbe.

V Ljubljani, dne 26. novembra 1928. SKERLI URSLA, SKERLI FRANCO posestnika, Ljubljana, za Bežigradom, vila «Ana»

Donisi
BREŽICE. Sokolsko društvo v Brežicah bo priredilo 1. decembra telovadno akademijo. Sodelujeta in prijaznosti «Brežiško pevsko društvo» in «Godbeni klub». Vabljeni vsi prijatelji Sokolstva! Zdravo!
KONJICE. Na sokolsko proslavo 10letnice ujedinenja, ki se bo vršila v petek ob 20. v dvorani Narodnega doma vabi k obilni udeležbi — odbor.

KLJUČ
Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Gospodarstvo

Prilično ugoden izvoz v oktobru

Generalna direkcija carin je objavila podatke o našem izvozu v oktobru, iz katerih je razvidno, da se je naš izvoz v tem mesecu prilično ugodno razvil. Po tej statistiki smo v oktobru izvozili 430.821 ton (oktobra 1927 361.457 ton) v vrednosti 666.068.000 Din. Na pram 645.726.000 Din v oktobru preteklega leta in 818.861.000 Din v oktobru 1926. Na pram lani se je torej naš izvoz povečal po količini za 69.000 ton ali 19.2 %, po vrednosti pa za 20.3 milijona Din ali 3.2 %, dočim je bil na pram oktobru l. 1926. manjši.

Glavni predmeti našega izvoza v oktobru so bili: gradbeni les (102.7 milijona Din), hmelj (75.9), pšenica (39.7), suhe češplje (34.7), sirov baker (30.4) jajca (25.8), sveže sadje (25), žive svinje (24), drobnica (22.9), goveda (22.9), sveže meso (17.8), drva (14.9), hrastovi železniški pragi (14.4), ližol (14.4), cement (11.9), opij (10.8), paškalovski sir (9.4) in izdelki iz lesa (9.3).

Izvoz pšenice je na pram avgustu in septembru nazadovol, kar je pripisati neugodni tržni situaciji, ki je nastala zaradi slabe letine turščice. Izvoz pšenice je znašal v avgustu 200 milijonov Din, v septembru 138 milijonov, v oktobru pa komaj 40 milijonov. Na pram izvozu v oktobru pre. leta se je znatno dvignil izvoz gradbenega lesa (od 72.5 na 102.7 milijona Din), dalje izvoz svežega sadja (od 15.5 na 25), sirovega bakra, drobnice in hrastovih želez. pragov. Nazadovol pa je izvoz živih svinj (od 52.4 na 28.4), suhih češpelj, hmelja in goveje živine.

Razvoj našega izvoza v tekočem letu je razviden iz naslednje tabele (v oklepajih razlike na pram l. 1927.):

	milij.	Din	1000 ton
I. četrtl.	457.5 (- 58.4)	323.3 (- 30.7)	
II. četrtl.	438.2 (- 47.9)	359.3 (+ 1.6)	
avgust	493.8 (+ 8.8)	405.2 (+ 28.6)	
avgust	693.8 (+ 164.2)	445.4 (+ 136.8)	
septemb.	692.3 (+ 109.4)	447.2 (+ 14.6)	
oktobar	666.1 (+ 20.3)	430.8 (+ 69.4)	

V prvih 10 mesecih t. l. smo izvozili 3 milijone 776.000 ton v vrednosti 5233 milijonov Din na pram 3,614.000 tonam v vrednosti 5249.1 milijona Din. Po količini se je naš izvoz na pram lani zaradi forsiranega izvoza v zadnjih štirih mesecih že povečal za 162.000 ton, po vrednosti pa je manjši le še za 16.1 milijona Din, dočim je za prvo polletje znašal primanjkljaj 318.8 milijona Din.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 0 — 22.845, Berlin 13.55—13.58 (13.565), Bruselj 0—7.911, Budimpešta 9.90—9.93 (9.915), Curih 1094.1—1097.1 (1095.6), Dunaj 7.985—8.015 (8.—), London 275.53—276.33 (275.93), Newyork 56.79—56.99 (56.89), Pariz 221.35—223.35 (222.35), Praga 168.25—169.05 (168.65), Trst 297.03—299.03 (298.03), Zagreb, Dunaj 7.985 — 8.015, Berlin 13.55 do 13.58, Budimpešta 9.938 — 9.938, Milan 296.877 — 298.877, London 275.53 — 276.33, Newyork 56.776 — 56.976, Pariz 221.135 do 223.135, Praga 168.25 — 169.05, Curih 1094.1 do 1097.1.

Curih, Zagreb 9.125, Pariz 20.29, London 25.18, Newyork 51.91, Milan 27.2, Praga 15.40, Dunaj 7.73, Budimpešta 9.053, Berlin 123.76, Bruselj 7.22, Amsterdam 206.45, Varšava 58.25, Bukarešta 3.125, Sofija 3.75.

Ljubljana. Celjska 158—0, Ljubljana kreditna 128—128 (128), Pradedion 920—0. Kreditni zavod 175—0. Večve 110—0, Ruše 260—280, Stavbna 56—0, Sešir 105—0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 438.5 — 439, kasa 438 — 439, za december 442.5 — 448, za februar brez 419 — 422, investicijsko 85.75 — 86, agrarne 53.5 — 54; bančne vrednote: Hrvalska 65 — 0, Poljo 17.5 — 18, Južo 88.5 — 90, Kreditna 85 — 0, Ljubljanska kreditna 127 — 128, Pradedion 920 — 925, Narodna 6950 — 7090, Srpska 152 — 153, Union (Hipo) 57 — 55; industrijske vrednote: Gutmann 205.5 — 208, Slavonija 6.5 — 7, Slavek 100 — 105, Narodna šumska 16 — 0, Drava 150 — 155, Drava 480 — 510, Isis 22 — 24, Vevče 114 — 118, Dubrovačka 490 — 500, Trbovelje 481 — 485, Narodna mlinska 19.5 — 20.

Beograd. Vojna škoda 439.5 — 440, investicijsko 86 — 86.5, agrarne 53.5 — 54.5.

Blagovna tržišča

Položaj na hmeljskih tržiščih. Na žateškem hmeljskem trgu je bil promet pretekli teden miren, le posamezne dni je malo živahnije. Cene so ponovno nekoliko nazadovale. Koncem tedna se je plačevalo (za 50 kg): za prvovrstni in izbrani žateški hmelj 1700 do 1850 Kē, za dobri srednji 1600 — 1700, za srednji 1500—1600, za slabšji 1400—1500 Kē. Dosedaj so producenti prodali okrog 90 % letošnjega pridelka. V tranzitemu hmelju je bilo le malo prometa po 600 do 900 Kē za 50 kg (20.20 — 30.30 Din za kg). Na Nürnbergskem hmeljskem tržišču je bilo pretekli teden prodanih 220 bal. Razpoloženje je bilo dalje mlačno, cene pa so ponovno nekoliko nazadovale. Koncem tedna se je plačevalo za hallertauski hmelj (Siège) prvovrstni 170 do 180 mark, srednji 130 — 160, za württembergi 120 — 180 mark. Tranzitno blago je potiralo 65 — 95 mark za 50 kg (17.60 do 25.80 Din za kg).

Ljubljanska blagovna borza (26. t. m.) Le s: Tendenca nespremenjena. Zaključena sta bila 2 vagona podnic. Deželni pridelki: Tendenca za žito nespremenjena. Zaključeni so bili 3 vagoni moke. Nudi se pšenica (slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška, 80 kg po 290 — 292.5, baška, uzanočno blago, za december po 292.5 do 295, za januar 300 — 302.5; turščica: baška, stara, slov. postaja, avadska tarifa, plač. 30 dni po 365.5 — 370, ameriška «La Plata», zacarinjena, fco Ljubljana po 315.5 do 320; oves: baški ali slavonski, zbirav, rešetan po 295 — 300; rž: baška 72/74 kg, mlevska tarifa po 295 — 297.5;

Novosadska blagovna borza (26. t. m.). Tendenca nespremenjena. Promet 125 vagonov. Pšenice, 23. vag. turščice, 9 in pol vag. moka in 1 vag. ječmena. Pšenica: baška, gornjebaška, baška, potijska in sremska 245 — 247.5; banaška 240 — 242.5. Ječmen: baški, sremski in banaški 255 — 260; baški pov. mladni 285 — 290. Oves: baški, sremski in banaški 245 — 250. Turščica: baška in sremska 237.5 — 240; za december-januar 242.5 — 247.5, za marec-april 282.5 — 287.5; za april-maj 287.5 — 292.5; sremska umetno sušena 237.5 — 240. Moka: baška «0» in «0» 350 — 360; «2» 330 — 340; «3» 310 — 320; «6» 270 — 280. Otrubi: baški in sremski 180 — 185.

Iz življenja in sveta

Polletnica polarne tragedije

V soboto pred šestimi meseci je bila Nobilova »Italia« nad severnim tečajem, italijanski gramofon je igral fašistično »Giovinezza«, kmalu nato pa se je odtrgala gondola in polovico posadke je pobrala smrt.

Te dni pred pol letom je bila Italija v velikem razburjenju. O Nobilovem zrakoplovu, ki je odletel proti severnemu tečaju, ni bilo duha ne sluha. Že četrty dan. Radiotelegrafist Biagi pa je neprestano pošiljal klice na pomoč, ki jih ni nihče slisal.

Bile so ure trepeta in smrtnega strahu. Kaj je z Nobilovo ekspedicijo, ni vedel nihče razen posadke, ki je slučajno ostala živa. Šele dobrih deset dni pozneje so vjeli radiotelegrafisti vest o katastrofi. A Malmgreen, Zappi in Mariano so se že odpravljali na pot, ki se je končala porazno in žalostno za sloves tega podjetja.

Danes gledamo na tragedijo »Italia« drugače, mirneje kakor v tistih burnih dneh. »Krasin« se je vrnil v Ljeningrad, »Citta di Milano« pa leži zasidrana v italijanski vojni luki Spezii. Malmgreen in Pomelle ni več med živimi, o šestorici, ki jih je odnesel balon, ni glasu. Tragedija, se zdi, je utonila v pozabo. In vendar še ni pozabljena. Italija, ki čaka baš te dni na povratek invalidnega Mariana iz Švedske, šele pripravljajo gradivo za preiskavo, ki pa bo, kakor vse kaže, le formalnega značaja. Da, fašizem hoče utajiti ta poraz, katerega je doživel s svojo himno nad najsevernejšo točko našega planeta.

Od nikoder pa ni njih, o katerih se ve le to, da so bili, a so mogoča le uganjanja kako so končali. Te žrtve so: Ugo Lago, Aldo Pontremolli, Renato Alessandrini, Ettore Arduino, Callisto Ciocca in Attilio Caratti. Prvi med njimi, Ugo Lago, je bil dopisnik »Popola d'Italia«, ki je z njim vred izgubil v megli dalekih dežel svojega verodostojnega očividca katastrofe. Nestanek te šestorice je zavil v skrivnost, ki ne bo nikoli pojasnjena.

Še dragocenejšo od življenja teh pa je življenje Amundsen, ki ga norveški narod ne more preboleti. Guibauda, Ditrichsona in ostale posadke »Lathama«. Omeniti pa treba tudi Penza, Crosa in Della Gatta, ki so poginili kot žrtve letalske nesreče potem, ko so se že približali domovini. Nobilova ekspedicija je prinesla Italiji ogromno moralno in gmotno škodo.

V Oslu so sklenili, da se bo praznoval 14. december kot narodni praznik v Amundsenov spomin. Raz nosilji bodo vihrale norveške narodne zastave, ki bodo v znak žalosti spuščene na polovico. Tega dne bo po delegatih Italije izročena švedski vladi zlata svetinja za hrabrost, katero so podelili mrtvemu Amundsenu rimski fašisti.

S prezidentskega stola v petrolejski trust

Z izvolitvijo Hooverja za novega prezidenta Zedinjenih držav je odzvonilo molčnemu Calvinu Coolidgeu za vedno. Na prezidentskem stolu seveda. A ker je bivši prezident vpliven mož tudi še dolgo potem, ko da slovo Beli hiši, skušajo sedaj ameriški petrolejski magnati pridobiti Coolidgea za predsedniško mesto ameriškega petrolejskega trusta, kateremu naj bi s svojim imenom pomagal na višino, ki je sicer ne more doseči.

Zborovanje trusta se bo vršilo prve dni decembra v Chicagu in najvplivnejši člani trusta nameravajo ob tej priliki izvoliti Coolidgea za načelnika podjetja. Vprašanje, katerega rešitev zavisi samo od ameriškega prezidenta pa je, če bo Coolidge to čast hotel sprejeti. Treba je namreč pomisliti, da trust ne ponuja tega mesta iz altruističnih razlogov ali iz kakih idealnih

nagibov, marveč iz golih materialnih interesov. Posebno se nadejajo člani prezidija da bo ugled Coolidgea povzdignil sloves in ceno ameriškega petroleja in da bo njegovo ime tudi pri ameriški vladi pomagalo rešiti mednarodni problem podjetja ter pospešiti izvoz njegovih izdelkov v inozemstvo.

400 ponarejenih zrelostnih spričeval

V Budimpešti so aretirali Alfreda Edvina Röserja, lastnika in ravnatelja že nad 50 let obstoječe zasebne trgovske šole. Nekaj knjigovodja je bil ovdar policiji mladega moža, ki je hotel napraviti karijero s ponarejenim zrelostnim spričevalom te šole. Med preskavo je Röser priznal, da je v teku svojega poslovanja proti nagradi od 400 — 1000 pengov izdal že nad 400 takšnih spričeval. Vseh klijentov se ne spominja, navedel pa je več oseb, ki delujejo v javnih službah, do katerih

so prišli s sleparskim spričevalom. Budimpeštanska javnost je zelo radovedna, da-li so med temi osebami tudi kakšne višje glave. Zanimivo je, da je bil gojenec Röserjevega zavoda tudi Bela Erdelyi, ki ga sodijo baš v teh dneh pred porotnim sodiščem radi umora lastne žene, igralke Ane Forgasve, in radi drugih zločinov.

Röser, ki je »deloval« v družbi z nekimi drugimi sleparji, ni imel od svojega nepoštenega posla nobenega prevelikega zadoščenja, ker je zašel v krepelje nesramnemu iztiskovalcu, nekdanjemu gojencu njegovega zavoda Szabu, ki ga je obral v teku let za znatne vsote.

11.000 metrov nad morjem

Kakor smo že pred dnevi zabeležili, je dosegel švicarski letalec kapitan Bartsch nov rekord v višinskem poletu. Povzpel se je 11.000 metrov nad zemljo Preskrbel se je z zalogo bencina

na in se je dvignil v značne višave. Prvotno je računal na porabo 144 litrov bencina na uro, med poletom pa se je pokazalo, da porabi letalo, ki se naglo dviga v zrak manj goriva, kakor aeroplan, ki leti enakomerno in v ravni črti.

Takoj pri startu se je Bartsch opremil z masko in si je oblekel tudi dva para debelih rokavic. V višini 11.000 metrov nad zemljo je zabeležil termometer 52 stopinj Celzija pod ničlo. Ko je dosegel višino 5000 metrov, se je poslužil tudi aparata za kisik in ga je nazaj grede v tej višini zopet odstavil. Za

polet od 5000 metrov višine do 11.000 metrov in za povratek od 11.000 metrov v 5000 m je porabil Bartsch 360 litrov kisika. Napravil je v tej višini tudi zanimive ugotovitve, ki se tičejo atmosferskih prilik.

Denar v zraku

Pariški listi poročajo o nenavadnem slučaju, ki se je pripetil v Le Ferrolu na Francoskem. Neka ondota banka je poslala svojega slugo po kovčeg v katerem je bila tuja papirnata valuta. Na poti v banko pa se je slugi kovčeg sam od sebe odprl in po zraku je zavihralo dvajset tisoč peset. Ker je blo vetrovno vreme, je burja raznesla bankovce na vse strani. Nekateri so obležali celo na strehah. Ljudje, ki so videli nezgodno bančnega slugo, so začeli pobirati denar in so skoro vse bankovce spravili skupaj.

Železniška vožnja v Avstriji se podraži

Na Dunaju pretresa prometno ministrstvo že delj časa načrt o povišanju železniških tarifov, s katerim bodo najtežje prizadeti ljudje, ki potujejo v tretjem razredu. V osebnem prometu se bo vožnja podražila do 31 odst. do sedanjih cen, pri brzovlakih pa celo do 36 odst.

Poleg osebnih tarifov se podraži tudi vožnja za prtljago. Železniško ravnateljstvo je razdelilo prtljago pasazirjev na dve kategoriji, na prtljago do 80 kg in na prtljago nad 80 kg. Tudi prtljažni tarifi se povišajo za 25 odst.

Mnogo gorja

si prihranite in preprečite hujše bolezni, če takoj pri prvem pojavu glavobola vzamete

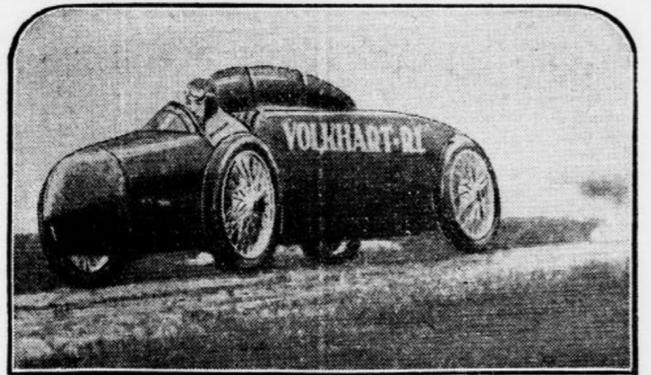

Bolečine prenehajo in morebitni prehlad ne pride do izbruha.

Prisrte samo v originalnem zavoju »Moloch Salsus«.

S temi poviški pa ne bo prizadeto toliko avstrijsko prebivalstvo, za katero so predvidene celo neke nove ugodnosti, marveč inozemci, ki se bodo večinoma vozili skozi avstrijsko republiko.

Pokus z novim raketnim avtom.

Na berlinskem dirkališču Avus je prezkusil düsseldorfski inženjer Kurt Volkart nov raketni avto, ki ga je krmaril sam. Prezkusnji je prisostvovalo kakšnih 25 povabljencev, v ostalem pa je bila javnost izključena. Start se je izvršil povsem normalno kakor pri navadnih avtomobilih, kmalu pa je vozilo doseglo hitrost 60 km. Raketne so funkcionirale brezhibno, le ena je imela svoje muhe, ki pa vozniki niso nič škodile. Po 400 m poti je Volkart avto ustavil, ker je hotel dokazati, da ga ima v oblasti, kakor bi imel navadno vozilo. Prisotni so bili z uspehom zadovoljni in so občudovali zlasti to, da so se na noben razpočili brez običajnega oglušujočega hrupa.

Zavarovanje proti telesni poškodbi v Ameriki

Iz Amerike poročajo, da je guverner države Arkansas zavaroval vse poslance svoja parlamenta zoper telesne poškodbe. Skupna zavarovalnina znaša 40 milijonov dolarjev in je mišljena deloma kot invalidnina, deloma kot bolniška podpora tistim, ki bi bili ranjeni v zbornici. Povod za to nenavadno zavarovanje je dal neki pretep v parlamentu, pri katerem je odnesel eden izmed poslancev Arkansasa krvavo glavo. Poslanec je potem, ko je že okrevl, tožil guvernerja za odškodnino in ta mu jo je moral plačati.

Intermezzo v zadevi Cannela-Bruneri

Naši čitatelji se gotovo še spominjajo afere Canelle - Bruneri, zaradi katere je pretil italijanski tisk cele sode črnile. V bližini v Collegnu so našli moža, o katerem se ni vedelo, če je profesor Canelle ali črkostavec Bruneri. Slednjič se je ogasila gospa Canelle in je vzela moža k sebi na dom, čes, da je to njen mož. Pozneje pa je policija odkrila, da dozdnevni prof. Canelle ni ta, za katerega se izdaja, marveč črkostavec Bruneri. In tako ni pravda prav za prav niti da-

nes pojasnjena. Zdej pa javljajo rimski dnevniki, da je žena prof. Canelle povičila otroka. Zaradi njega se bo stvar še bolj komplicirala. Sodišče namreč že vnaprej izjavlja, da je dete gospe Canellove nezakonsko in da prof. Canelle ni njegov oče.

Zelagamo Miklavža

s čepicami, kravatami, nogavicami, robci in drugimi modn. potrebščinami kar nečeneje

Drago Schwab, Ljubljana.

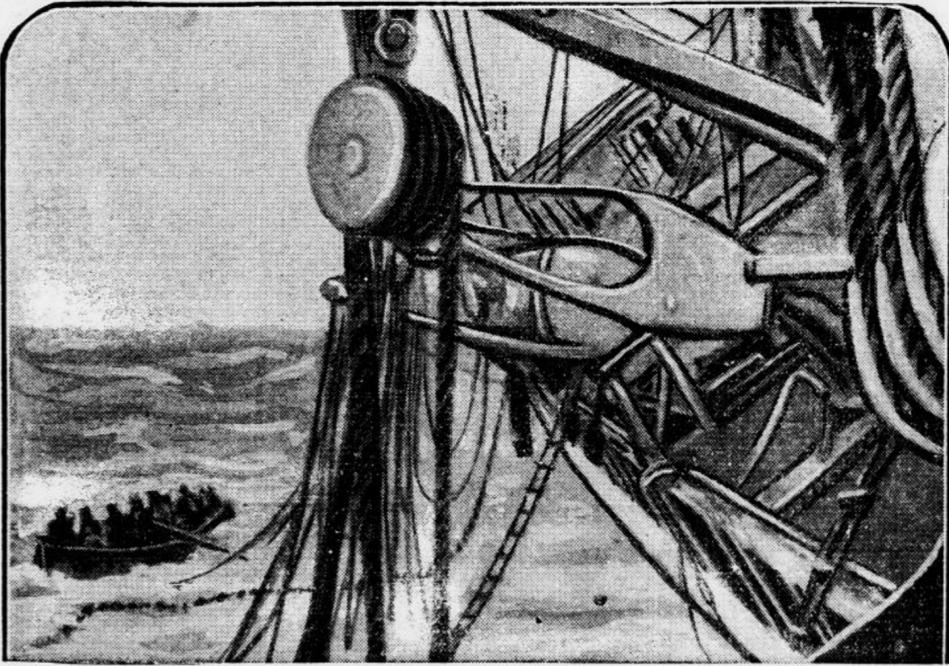
Hvaležen pacient

Bolnica Svetega Jerneja v Londonu je izlečila nekega bolnika, ki je trpel na raku. Zdravniki so ga lečili z radijem. Uspeh kure je bil popoln in ko je zdravniška komisija ugotovila, da je mož ozdravel, je izlečni pacient poslal upravi bolnice pismo z zahvalo, zraven pa je priložil 14 tisoč funtov šterlingov (4 milijone Din) s pripombo, naj se ta svota porabi, da se tudi drugim bolnikom olajša zdravljenje raka s pomočjo radija. Svota se bo razdelila na dvoje. Polovica je določena za podporo bolnikom, za drugo polovico pa si bo zavod nabavil še en gram lekovitega sredstva.

dovanje zgoščeno in živahno. Kos zgodovine leži pred nami, kos naše in jugoslovenske zgodovine. Slavne in lepe zgodovine. Zadržaj poglavja presenečajo po svoji globokosti, nežnosti in resničnosti prav tako, kakor se prva odlikujejo po bojevitosti, pestrosti in živahnosti. Naše sirovstvo je za eno dobro ljudsko povest bogatejše. Člani Vodnikove družbe bodo zadovoljni in prijatelji dobrih knjig bodo rekli: »Ko bi ne bilo nič drugega — vredno je to 20 Din.« To je knjiga, ki jo bo čitalo z enakim zanimanjem storo in mlado. In to je znak dobre ljudske knjige.

Dar Vodnikove družbe bo letos izredno bogat in lep. Veseli nas, da ga bo deležno tako veliko število Slovencev. Mislimo, da je to najlepši dokaz, kako važno nalogo ima družba in kakšno dolžnost imamo do nje vsi, prav vsi... Na mrtvi straži! Herbart se bje do zadnjega zvest sebi, slavi, domovini. Čitaite to povest! To je živa slika naše tedanje dobe

RABITE TUNGSRAM Barjeve elektrone

Če se ladja potaplja...

Ob katastrofi »Vestrisa« se odmika od parnika zadnji čoln ter hiti, da ga ne požro vrtnici, ki jih povzroča potapljačič se parnik.

Na mrtvi straži...

(Spisal Ivan Matičič. Izdala Vodnikova družba, Ljubljana 1928.)

Zanimivo je, da so turški vpadi tvorili od nekdanj najboljši priljubljeni zgodbe med našim narodom. Se ob časih, ko je živel naš preprosti človek samo od pripovedovanja starih dedov, je vsa hiša obmolknila in napela ušesa, če je začel izkušnje pripovedovati na zapetku: »Bom pa vam povedal kako so Turki k nam hodili.« Vemo, kako so te zgodbe vplivale na mladega Jurčiča in kako je nastal njegov »Jurij Kozjak«, ki je postal mahoma prava narodna povest. Za »Jurijem Kozjakom« smo dobili še več drugih ljudskih povesti iz te dobe, ki so vse postale priljubljeno narodno čtivo, naj omenim samo »Miklovo Zalo«. Večinoma je vsak pisatelj porabil le kak krajvni dogodek in domače ljudske spomine, prepletel zgodbo z raznimi dogodki in povest je bila gotova. Turki so izgledali v vseh povestih prav tako kakor v ljudski domišljiji: divji, krvoločni, grdi kakor pasje glavi. Ob dolgih zimskih večerih so se

čitale te knjige ob topli peči na glas in mladi in stari poslušalci so trepetali od groze in hvallili na tihem Boga, da so bili rojeni toliko let pozneje, ko ni o turških vpadih ne duha ne sluha. In še ob času, ko se nobenemu Turku niti sanjalo ni o prelepi kranjski deželi, so vstajali ljudem vsi ti grozni prizori pred očmi, če so slišali, da Turek zopet »škili čez mejo.« Slovenci nismo imeli velikih vojn in slavne zgodovine, zato so tvorili ti dogodki najprimernejše ozadje dobrih ljudskih povesti: V zadnjem času, ko smo malo bolj spoznali balkansko zgodovino, so skušali pisatelji dati te vrste povestim resničnejše kulturno zgodovinsko ozadje, vsled česar so tudi povesti trpele na popularnosti in niso dosegle tako splošnega zanimanja. Seveda se je med tem tudi marsikaj drugega izpremenilo. Naša čitajoča publika je bolj dozorela in namesto fantastične romantike ji je treba dati zgodovinske resnice. Vodnikova družba je imela to srečo, da je v prvih dveh letih z leposlovnimi knjigami ustregla svojim čitateljem, kakor je v današnjih časih mogoče, tudi če uroštevamo pregovor, da se vsem ne more ustreči. Gotovo je, da je zgodovinska povest še vedno najbolj priljubljeno čtivo, posebno za širše sloje, in mi-

slim, da bo Matičičeva povest »Na mrtvi straži« zopet enkrat taka povest, ki smo se jih veselili v prejšnjih časih in ki si jih vedno iznova želimo. Ima pa to prednost, da je srajena na trdnih zgodovinskih tleh. Ozadje tvori naša junaška doba, ki sega nekako do padca Sigeta 1566. pa do bitke pri Sisku (1593.) Skoraj 30 let so našli Turjačani, Lenkoviči in drugi vodili obrambo dežele proti turškim navalom. Središče te dobe tvori utrditve Karlovca (leta 1578.) okoli katerega se je razvila vojna krajina, od morja pa tja do Vojvodine. Iz te naše junaške dobe je vzpel pisatelj največjega junaka, Herberta Turjaškega in tudi njegovemu spominu posvetil povest popolnoma opravičeno. Herbart je bil rojen 1528. — torej pred 400 leti — in je padel po mnogih zmagah l. 1574. Pisatelj je pogledal globoko v zgodovino tedanje dobe pa tudi v kraje, kjer so se bili naši junaki. Vendar središče povesti ni turški grad ampak preprosta podbreška vas tam ob meji v Beli Krajini, kamor butajo valovi turške poplave. Od tod nas vodi pot dalje na vzhod vse tja do Bihacha in Banje Luke, od Senja ob morju pa tja do Gradca, kjer Herbart zahteva od gospe, da stori svojo dolžnost. Toda nemška gospoda je pač po-

birala davek, deželo pa je branil Herbart s svojimi fanti. Matičič si je pri nas pridobil ime s knjigo »Na krvavih poljanah« in tudi tu se mu pozna, da je videl vojno. Popisi bitk in bojev so podani tako krepko in slikovito, v duhu tedanje dobe, da nam ostanejo prizori nepozabljivi. Samo mislimo si, kako bi se dalo to lepo ilustrirati. Pravijo, da je dobra ljudska povest danes redka stvar; tu jo nimamo v pravem pomenu besede. Začetek preživljamo sredi borečega se ljudstva — kako dobri znanci so nam vsi ti Podbrežani! — naenkrat vzrastejo pred nami pravi narodni junaki in sredi njih Herbart! Že davno je zaslužil tak spomenik med narodom. Vemo, da so za slavili s pesmimi po smrti, ko so ga pripeljali v Ljubljano brez glave, katero so vzeli Turki kot dragocen plen, ki so ga vrnili na Turjak za 40.000 cekinov. Še danes se vidi na turjaškem gradu odsekana glava, njegova in njegovega sina Vuka. In tu imamo v povesti vse njegovo življenje, boje, zmag, smrt. Skromen, a lep spomenik, ki na bo ohranil Herbartu stalen spomin med narodom. Tako je stal na mrtvi straži s svojimi zvestimi bojevniki iz naroda, dokler ni padel.

Jezik je krepak in jednat, pripove-

* Pri tej priliki naj omenimo, da g. Matičič ni rojen l. 1877., kakor je pomotoma rečeno v »Vodnikovi priliki«, ampak l. 1887.

„JUTRO“

svojim naročnikom in čitateljem

za

Miklavža in Božič

«Jutro» hoče tudi letos svojim prijateljem omogočiti nakup krasnih slovenskih knjig po jako znižani ceni. Knjige, ki jih jim nudimo, lahko uporabijo za miklavževa in božična darila, ali pa za začetek domače ali društvene knjižnice. 94 knjig smo razdelili v

trinajst krasnih zbirk knjig,

ki jih stavimo na razpolago. Vsak naš naročnik ali čitatelj jih dobi po silno znižanih cenah. Vseh deset zbirk velja v knjigotržstvu 2729 Din, naši prijatelji pa jih dobe za 1100 Din, odnosno vsako zbirko zase

le za 100 oz. 50 dinarjev

razen poštne, ki je navedena pri vsaki zbirki. Kdor hoče vezane knjige, stane vezava za knjige vsake zbirke, v kolikor je knjig vezanih, še posebej 50 Din (oziroma 30 Din pri zadnjih štirih zbirkah).

Vseh trinajst zbirk obsega 94 popolnoma novih, v zadnjih letih izšlih knjig leposlovne in poučne vsebine.

Ugodnost nakupa teh zbirk nudimo le svojim čitateljem in naročnikom in to v času

od 28. novembra do 10. januarja.

Nakup in naročila se vrše z naročilnico, ki se izreže iz «Jutra», ter le proti takojšnjemu plačilu. Zamenjava knjig iz ene zbirke v drugo je nemogoča.

Knjige se dobe v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani. Prešernova ulica št. 54 (nasproti glavne pošte). Kdor predloži «Jutrovo» naročilnico, ima pravico do nakupa vseh desetih ali pa poedinih zbirk. Zunanji naročniki naj nalepijo naročilnico na dopisnico in jo pošljejo izpolnjeno na upravo «Jutra» v Ljubljani.

Naročilnica

Upravi «Jutra»

v Ljubljani.

Podpisani naročam (katero?) _____ zbirko knjig

Istočasno pošiljam za knjige in poštino znesek Din _____

Za vezavo knjig dodajem še Din _____

Po prejemu denarja mi knjige takoj pošljite.

Ime naročnika (čitljivo) _____

Kraj, pošta _____

Istočasno z naročilnico je treba poslati denar po poštni nakaznici ali po položnici (ne «Jutrovi») ki se dobi pri vsakem poštne uradu za 25 par, na naslov: Tiskovna zadruga, knjigarna v Ljubljani, poštno ček, račun št. 11.926

— Na naročila brez denarja se ni mogoče ozirati. Ako ima kdo že kako knjigo, pa bi zbirko le rad naročil, ta stori najbolje, ako naroči skupaj s prijatelji dve ali več zbirk, ki si knjige razdelijo tako, kot jim je najbolje všeč.

Da ne pridejo knjige za darila prepozno in da zbirke, zlasti vezane, ne poidejo, priporočamo, da jih naročite takoj.

Knjige so najlepše in najcenejše Miklavževa in božična darila za mlado, pa tudi za odrasle.

Seznam knjig v poedinih skupinah.

I. zbirka:

Zupančičev jubilejni zbornik. 122 str.
Frana Mšiča - Podlimbarskega zbrani spisi. 308 str.

(II. zvezek: Potresna novica: Volvoda Pero.)

Kersnik: Testament 78 str.

Seidl: Moderna izobrazba. 77 str.

Shakespeare: Zimska pravljica. 144 str.

Pretinar: V oristanu 68 str.

Novčan: Veleča 87 str.

Pastuškin: Križev pot Petra Kupljeniča 83 str.

Vseh osem knjig 100 Din mesto

240 Din.

Poština 12 Din.

II. zbirka:

J. Hašek: Pustolovščina dobrega v jake Svejka 263 str.

Tavčar Iv.: Izza kongresa. Roman 565 str.

Ivo Šorli: Zadnji val. Roman 213 str.

Čankarjev zbornik 180 str.

Valarski: Leteče senice. Roman 117 str.

Cermell: Materila in energija. 195 str.

Tičar: Nalezljive bolezni. 158 str.

Vseh 7 knjig 100 Din mesto

253 Din.

Poština 18 Din.

III. zbirka:

Breznik: Junaki prekomorskih poletov. 128 str.

Kozak: Boj za Mont Everest, najvišji goro sveta. 78 str.

Sven Hedrin: V azijskih puščavah. 119 str.

Kučin: Zadnja pot kapitana Scotta (na južni tečaj) 124 str.

Hearn: Knjižna o Japonski. 147 str.

Melik: Jugoslavija. I. in II. del. 95 str.

Vseh 7 knjig 100 Din mesto

Din 252.

Poština 12 Din.

IV. zbirka:

Iv. Tavčarja zbrani spisi, IV. zv. 524 str.

(Grajsk pisar - V Zali - 4000. - Izgubljeni Bog).

Maupassant: Povesti iz dneva in noči. 157 str.

Coster: Ulenspiegel. Roman. 551 str.

Priatelj: Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma. 418 str.

Zbašnik: Žrtve. Roman. 180 str.

Novčan: Samosilnik. Novele. 153 str.

Pregelj: Azazel. 115 str.

Vseh 7 knjig 100 Din mesto

247 Din.

Poština Din 18.—

V. zbirka:

Boccaccio: Dekameron I.—III. zv. 774 str. (Povesti s slikami)

Lah Anzelin Hidar. Roman 95 str.

Kmetova: Večerna pisma. 52 str.

Puškin: Kapetanova hči. 143 str.

Hobhouse: Liberalizem. 128 str.

Vseh 7 knjig 100 Din mesto

239 Din.

Poština Din 12.—

VI. zbirka (le vezana zbirka):

Josipa Jurčiča zbrani spisi. Uredi dr. Ivan Prijatelj I. — V zvezkov. Le v platno I. zvezek 527 str.

Urednikov uvod. Pesmi. Narodne pravljice in pripovedke. Spomini na deda. Prazna vera. Uboštvo in bogastvo. I. s. senko. Noč med slovenskim oolharji. Juri Kozjak. Domen. Urednikove omembe. II. zvezek 431 str.

Uvod. Spomini starega Slovenca. Tihotapec. Juri Kobila. Dva prijatelja. Vrban. Smukova ženitev. Grad Rojane. Urednikove omembe. III. zvezek 466 str.

Uvod. Kloštrski žolnar. Deseti brat. Urednikove omembe. IV. zvezek 475 str.

Uvod. Golida. Hči mestnega sodnika. Nemški valbet. Dva brata. Boidar. Tirteli. Kozlovska sodba v Višnji gori. Črna iz življenja političnega agitatorja. Sin kmetiškega cesarja. Sosedov sin. V. zvezek 528 str.

Uvod. Pina tobaka. Moč in pravica. Zupanovanje v Globokem dolu. V volni krajin. Telečja očenaška. Ivan Frazem. Tattenbach. Bela ruta bel denar. Na Kolskem ustlu. Doktor Zober.

Vseh 5 obširnih knjig vezanih

150 Din mesto 320 Din.

Poština Din 18.—

VII. zbirka (Mladinska zbirka):

Karlín: Dolgouhi lerneček.

Zupančič: Olleris. Po koncu izpod korenin.

Grošleva: Sale za male.

Grošleva: Čehelica brečelica. Domače in tuje živali.

Čika Jova: Kalmandarija.

Čika Jova: Pisani oblaki.

Filip: Kako so se vrati ženili.

Sorti: V deželi Čirmurcev.

Vseh 9 knjig (vezanih) 100 Din

mesto 215 Din.

Poština Din 12.—

VIII. zbirka:

Zbirka gledaliških iger.

1. Dr. Ivan Lah: Noč na Hmelniku.

2. Branislav Gj. Nušić: Navaden človek.

3. Dr. Jos. Stolba: Stari grehi.

4. Pet Petrovič: Ploha.

5. Thoma Lind.: Lokalna železnica.

6. Anton Linhart: Zupanova Micka. — Veseli dan ali Matiček se ženil.

7. F. X. Svoboda: Poslednji mož.

8. Karl Schöhrer: Zemlja.

9. Branislav Nušić: Narodni poslanec.

10. Mirko Korolija: Izgana vila najmlajša.

11. Pet Petrovič: Vozel.

12. Janez Ž. gar. Vrinc.

13. F. Ks. Svoboda: Ponek Bogatin smrt.

14. Dr. Ivan Lah: Pen-tuh.

15. Lud. Thoma: Lorkin rosinin dan.

Bran. Nušić: Naša deca.

16. Hartleb Manners: Sest. Peg. srček mol.

17. A. Jirovec: Oče.

18. A. in V. Mršič: Mariša.

Vseh 18 brošur le 100 Din mesto

243 Din.

(Le broširana zbirka). Poština Din 10.—

IX. zbirka.
Pota in cilji: Zbirka poljudno znanstvenih spisov
Anton Melik: Zgodovina Srbov Hrvatov in Slovencev. II del 318 str.
Dr. Fr. Veber: Uvod v filozofijo 325 str.
Anu Melik: Jugoslavija. Znanstveni, statistični in gospodarski pregled. I del. 428 str.
Dr. Ivan Priatelj: Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma. 418 str.
Dr. Dominik Stribrny: Simon Grezorič. 254 str.
Anton Melik: Jugoslavija. Zemljepisni pregled II del 527 str.
Dr. France Veber: Znanost in vera. 254 str.
L. Cermell: Materila energija v sodobni fiziki. 195 str.
Seidl Perdo: Moderna izobrazba. 77 str.
Vseh 9 knjig le 100 Din mesto 235 Din.
(Le broširana zbirka). Poština Din 18.—

X. zbirka.
Farrere: Gusarji. Roman. 201 str.
Hire: Lucifer. Roman. 273 str.
Curwood: Lov na ženo. Roman 194 str.
Leblanc: Tigrovi zobje. Roman 217 str.
Vse 4 knjige le 50 Din mesto 125 Din.
Vezava velja Din 30.— Poština Din 9.—

XI. zbirka.
Hubicki: Roman zadnjeza cesarja Habsburžan^a 320 str.
Zevacco: Papežinja Favsta. Roman 427 str.
Heller: Blagajna Velikega volvode. 164 str.
Melik: Do Bitola in Ohrida 166 str.
Vse 4 knjige le 50 Din mesto 121 Din.
Vezava velja Din 30.— Poština Din 9.—

XII. zbirka.
Dumas: Zvestoba do groba. Roman. 419 str.
Veridicus: Pater Kajetan. Roman 187 str.
Curwood: Onkraj prazozda. Roman 129 str.
Rouze: Misterij. Roman 177 str.
Vse 4 knjige le 50 Din mesto 125 Din.
Vezava velja Din 30.— Poština Din 9.—

XIII. zbirka.
Jack London: Roman treh src. 433 str.
Frich: Rdeča meglja 108 str.
Bunvere: Hektorjev meč 80 str.
Ferial: Veliki inkvizitor 125 str.
Gostilne v stari Ljubljani. 51 str.
Vezava velja Din 30.— Poština Din 9.—
Vseh 5 knjig le 50 Din mesto 114 Din.
Vezava velja 30 Din. — Poština 9 Din.

«JUTRO».

Naši onstran granic

p— Na sodišču v Bistrici zastaja delo v že voči meri, kakor po drugih sodiščih. Premalo je obojba in taji ljudje ne kažejo do rednega dela nikake prave volje. Sodniki se menjavajo, da so zmešnjave še večje. V okraju je mnogo industrije in trgovine, ki potrebuje točnega delovanja na sodišču. Sedanjí nered škodi razvoju industrije in trgovine. «Piccolo» se je le rahlo dotaknil pomanjkljivosti na bistriškem sodišču in napovedal zboljšanje. Totiko gostobesednejše pa se je zaletel v bistriške in druge notranjske sodnike, katerih sinovi se navzemajo protitabljanjskega duha in sovražstva po solah v Ljubljani in Zagrebu.

p— Plakati proti fašizmu v italijanskem jeziku so se pojavili v Skednju pri Trstu. Orožniki in miličarji so pohiteli v Skednju v velikem številu in vrši se široka preiskava. Zapri so mnogo slovenskih delavcev iz skedenskih plavžev.

— Reška pokrajina šteje sedaj, ko sta ji priključeni občini Podgrad in Aterija 99.851 prebivalcev doslej jih je štela 87.405. Istrska pokrajina ima sedaj 293.523 prebivalcev.

kr— S Koroškega v Skofičah je umrla vrta slovenska žena Bidrihova mati. Po plebiscitu je morala pretrpeti marsikako psovko s strani domačinov nam nasprotnega mišljenja. Zmerjali so jo s «srbsko kraljico» in prirejali ji podoknice s katerimi so jo hoteli smešiti. Osmešeni pa so ostali malovrednejši in vsi pošteni ljudje so toliko bolj spoštovali Bidrihovo mater. Ženo blagega srca Pogreb je bil veličasten. Naj počiva v miru in njena narodna zavest aaj služi v posmemo drugim Slovenkam! — Pred celovškimi sodniki je bil obsojen bivši šmarješki župan Matija Juh na 6 mesecev ječe, ker je zapravil tekem štirih let 90 milijonov občinskega denarja. Pri letošnjih občinskih volitvah je bil nositelj landbundovske kandidatne liste in županski kandidat. Mož se je močno zadolžil pri posojilnicah in pride zato njegovo posestvo na boben Landbundovska politika!

Snežne čevlje in galoše sprejme o popravilo, tvrdka Ma ija Trebar. L u l j a n a Sv. Petra cesta 6 13679

Zahtevajte znamko „Tretern“ galoše in snežne čevlje. „Tretern“ nimajo tekmeča
Vaše roke ostanejo gladke in bele, niso raskave in nimajo ozeblin, ako jih mažete s kremo

SLAVKO RUS urar in trgovec
TILČI MACHER poročena
Ljubljana 24./XI. 1928 Škofja Loka

Čaj „Dva Lengera“ v originalnih omotih sloveče ruske firme GUBKIN-KUZNECOV. Osnov. 1843 v Moskvi. Potrjeno z uradno analizo je brez primesi barve. Dobiva se v vsaki večji kolonialni trgovini. Generalno zastopstvo: Slovenska Uzaljamnost. Beograd, Frankopanova 24 — P a b. 136. Cenik pošiljamo na zahtevo te trgovcem. Centrala: 13675a The Asiatic Trading Corpor. London

Avtomobilisti

Vaš motor se je ustavil! Ne znate si pomagati! Zakaj? Ker ne poznate njegovega delovanja, njegov ustroj. Vse to vam razjasni !!!
»Teoretični tečaj za že izprač. avtomobiliste.«
ki ga otvoril v mesecu decembru
Šoferska šola K. ČAMERNIK, Dunajska cesta 36. Telefon 2246

Potnika manufakturista

za poseganje v pravni stran za Maribor in okolico sprejemem — P. n. t. be na upravo „Jutra“ v Mariboru pod „Potnik“ 13672

Firestone pneumatike

Zastopstvo za Slovenijo:
IVAN OBLAK
Celovška cesta št. 34
Telefon 2663

Firestone

Zahvala.

Ob težki izgubi, katera nas je zadela s smrtjo najvše ljubljene in nepozabnega sina in brata

Aleksandra

zrekamo vsem sorodnikom prijateljem in znancem najljubše zahvalo za izražena nam sožalja. Posebna pa zahvala bodi izrečena vsem darovalcem cvetja kakor tudi vsem onim kateri so draga pokojnika spremlili na njegovih zadnjih poti
LJUBLJANA dne 27. novembra 1298. 13690a
Globoko žalujoča rodbina Ivan G ud

OBJAVA.

V ponedeljek dne 26. t. m. otvarja se zopet trgovina s čevlji kakor tudi čevljarna v Selenov gov. ul. št. 1 (prej Fr. Szantner)
Sprejemajo se kakor preje naročila po meri in vsa druga popravila po znatno znižani ceni.
Vsa dela vrše tudi nadalje bivši nastavljenici prejšnje tvrdke. 13588

POTOP

je največji in najživahnejši zgod. roman H. Sienkiewicza
1096 strani obsegajoči roman je izdala v dveh delih
TISKOVNA ZADRUGA v LJUBLJANI
Prvi del velja broširan Din 110.—, drugi del, ki je pravkar izšel Din 100, v platno vezan pa prvi del Din 134, drugi Din 124. 235

Zahvala.

Po britki izgubi našega predobrega soproga, očeta, starega očeta, strica, svaka in tasta

Franca Kopitar

nadučitelja v pokoju

Izrekamo na tem mestu vsem, ki so spremljali predragega nam pokojnika na njegovi zadnji poti našo najiskrenejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, vsemu učitelstvu, zlasti z Hočevarju za ves požrtvovalni trud ter g. Pirnatu za poslovljene besede, učiteljskemu pevskemu zboru za v srce segajoče žalostinke, godbenemu društvu ter vsem darovalcem cvetja in vencev. Srčna hvata tudi vsem prijateljem in znancem, ki so nas tešili v tehkih dneh bridke izgube.
Kandija, 25. novembra 1928.
Žalujoča rodbina Kopitar.

Sinciar Gluck:

Zlati panter

Prvikrat je trajalo kakih pet minut, preden se je voziček vrnil. In tako sem mislil, da mora biti najdelje čez dvanajst minut spet pri nas, če pojde vse posreči. Toda minute so se vlekle v neskončnost. V predoru še vedno ni bilo ničesar videti.

Naposled je bilo prešlo že petnajst minut. Še vedno smo tesnobno čakali. Tedaj sem se obrnil k možem in tiho rekel: »Ljudje, zdaj, ko šefa ni več pri nas, bi bilo treba vedeti, kdo izmed vas ima poveljstvo. Zelo verjetno se mi vidi, da na onem koncu nekaj ni v redu. Ali hočete iti z menoj peš v predor, da poizkusimo priti do šefa? Morda mu gre za življenje, med tem ko mi tukaj brez posla čakamo nanj.«

Nekaj trenutkov so debelo gledali drug drugega. Nato se je pretil eden izmed njih v ospredje, stopil ob mojo stran in dejal: »Jaz sem z Vami, gospod; pojdemo dalje in poizkusimo priti do njega!« Več tovarišev je pritrjujoče zamrmralo.

»Dobro!« sem dejal. »Naprej tedaj! Hodite po sredi tira. Mislim sicer, da goni voz baterija. A tok se tudi lahko dovaja po tračnicah, zato bodite oprezni! Ali ste pripravljeni?«

Krenil sem v predor in jel naglo stopati dalje. Pot je bila daljša nego sem mislil. Voz je moral biti zmožen precejšnje brzine. Ko smo se plazili že kakih deset minut in zdaj pa zdaj sklanjali glave, da ne bi zadeli v nizki strop, smo prišli okoli vogala in zagledali dvajset ali trideset metrov pred seboj podoben hodnik, kakor je bil oni pri dvigalu. Spustil sem se v tek in ostali so me posnemali. Ko sem prišel dovolj blizu, da sem razločil podrob-

nosti, sem nehote zakričal in skokoma zdiral naprej.

Drugi hodnik je nalikoval prejšnjemu in voziček je stal pred njim. Streljaj, ki smo ga bili zajeli, je visel zleknen iz voza. Blake je ležal na obrazu sredi predora. Po hodniku se valjal šef sem ter tja, boreč se z največjim dedcem, ki sem ga kdaj videl v svojem življenju. Luč se je svetlikala na samokresu, ki ga je držal šef še v roki, toda njegovo zapetje je bilo v nasprotnikovi oblasti, kakor je tudi šef s svoje strani držal lopova za zapetje. Že kakih petnajst minut je trajala borba med njima, ko smo prišli mi na lice mesta, in še danes mi je uganka, kako se je mogel šef tako dolgo upirati železnemu prijemu takega velikana. Toda vztrajal je in rešil s tem položaj — najbrže pa tudi življenje nas vseh!

Ne da bi tratil čas z odredbami, sem splezal med vozom in koncem predora na hodnik. Šef je ležal zdaj na hrbtu in nasprotnik je bil tik nad njim. Sklonil sem se, vzel šefa samokres iz roke in z vso silo udaril velikana po glavi. Še tisti mah je ohlapnil in njegov prijem je odnehal. Šef ga je pahnil od sebe in se trudoma vzravnil. Nato mi je podal roko. »Vrlo, Clayton!« je rekel mirno. »Še malo in bilo bi po meni. Tega vam nikoli ne pozabim.«

»Nezmišl, vi ste rešili nas vse«, sem odvrnil. »Kaj zdaj, gospod? Može se vsi za menoj.«

Šef se je otresel in si nehote pogladil obleko. »Medvedji prijem je imel!« je zamrmral. »Že vidim, da se staram!« Nato se je obrnil k meni: »Pokličimo toliko ljudi, kolikor jih gre v dvigalo le semkaj z njimi! Za menoj možje!«

Na one mkoncu hodnika je stalo drugo dvigalo; bilo je prazno, kakor bi nas pričakovalo. Dva izmed naših ljudi sta se vrgla na velikega dedca in ga zvezala. Prvi dvigalni streljaj, ki smo ga bili ujeli, je ležal mrtev s prestreljeno glavo. Pustili smo ga tam, Blakea

ki je bil tudi mrtev, pa smo položili na hodnik. Zdj nas je bilo kakih davjaset. Stisnili smo se kar moč tesno drug k drugemu, in tako smo se spravili vsi v dvigalo. Zadnji izmed nas je zaprl vrata za seboj in šef je začel rokovati z mehanizmom. Naprava je bila čisto preprosta. Čez trenutek smo rahlo zdrcali kvišku — naš poslednji cilj je bil tik pred nami. Minuta je bila polna strašne napetosti; mislim, da smo to vsi čutili.

»Čujte zdaj, ljudje,« je rekel šef kmalu po pričetku naše vožnje, »pri tem poslu se ne bomo pogajali in ne bomo dajali pardona. Biti moramo hitri in gledati, da jih zaskočimo. Ljudje, s katerimi imamo opravka, ne poznajo pomislekov. Zato jim ne prizanašajmo. Ali ste vsi razumeli?«

Obče mrmranje mu je pritrđilo.

»In še nekaj,« je dodal. »Tu gori je veliko žensk, kakor nekateri izmed vas že vedo. Pri streljanju morate biti sila oprezni! A drugače streljajte brez obotavljanja!«

Še enkrat se je začelo pritrjujoče mrmranje — nato smo se v globoki tišini peljali dalje.

XXIV. POGlavJE.

Mreža je raztrgana.

Kmalu se je pokazal spodnji konec vrat. Še trenutek in dvigalo se je ustavilo samo od sebe. Prislunhili smo in pritegnili sapo.

Nato je šef odprl železno rešetko dvigala in jel nekaj tipati na oni strani. Mi, ki smo bili v dvigalu, nismo slišali nikakega glasu; naposled so se vrata rahlo odprla. Stisnjeni v gručo, smo stopili v višnjezlato predstojbo. Sele snoči sem bil zadnjikrat tu! Toda ko sem pogledal okoli sebe, se mi je zdelo, da so minili meseci. Prostor je bil zapuščen!

Naročila in vse dopise, ličote in nalih oglase, je pošlaba na Oglasa od delok Jutra, Ljubljana, Praprovača, Tel. št. 2492

Mali oglasi

Use pristojbina je uparila ličote in naročila, nacer in oglase in prvotno letovni račun pošlaba na ulico Ljubljana, št. 108

Mali oglasi, bi služijo v porredovalno in ročaj na razpis občinstva, uaka beseda go par. Najmanjši znesek Din 5. Pristojbina za šifro Din 5.

Lešiba, dopovodnja in oglaš btrgovskega del reklamnega značaja: uaka beseda Din 5. Najmanjši znesek Din 10. Pristojbina za šifro Din 5.

Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov je plačati posebno pristojbino Din 2.—. Za naslove kličite telef. šte. 3492, 2492 ter ekspozituro v Šiški telef. šte. 3203.

Zasluzek

Zastopnike (ce) inteligentne in odgovorne — sprejemno po celi državi. Dnevni zasluzek 300—400 Din zagotovo. Pomožbe i znanako za 2 Dina na poštni predal 249, Ljubljana. 42459

2 mlada akademika

želita zasluzke. Pripravljeno na vse. Pomožbe na ogi. odd. »Jutra« pod »Akademik 50«. 42730

Velik zaslužek

škola plača in provizija za agilne zastopnike in zastopnice. Lične in pisarne ponudbe na Jugo Fortuna, Fr. Petra cesta 24. 42936

Služba dobri

Kuharico in plačilno natakarico — samostojni in sameljivi — sprejemne za hotelsko restavracijo v Ljubljani. Pomožbe z navedbo prejšnjih služb pod znakom »Vestnost« na oglašni oddelki »Jutra«. 42675

Knjigovodjo

dobrega in samostojnega s znanjem dvostranske knjigovodstva in bilancista sprejemne. Pomožbe z referencami na ogi. odd. J. pod »Prvovrstenc«. 42607

Manufakturst

dobro izveščat, detajles, lep nastop in čevlje, tanjosti, dobri lakci službo v večji trgovini v mestu — Pomožbe pod št. »100« na ogi. odd. »Jutra«. 42146

Soterja

spesobnega vseh popravil na avtomobilu takoj sprejemne. Reflektiram le na dobre, neoceneje Pomožbe z navedbo referenc in plača je poslani na ogi. odd. »Jutra« pod »Tizen šofer«. 42750

Blagajničarko

popolnoma samostojno, perfektno slovensko in nemško korepondentko dobro strojnisko in računarsko, absolutno neoporečno, po možnosti s večletno prakso pr vvrstne sprejemne s novim tetom v večji trgovini Na ponudbe, katere ne odgovarjajo gornjim zahtevam se ne bo otiralo Pomožbe s predpis pričeval na ogi. oddelki »Jutra« pod šifro »Blagajničarka«. 42499

Službe ite

Kontoristinja s mnogoletno prakso v korepondenci in knjigovodstvu želj premeniti službo. Dopise pod »Samostojna mož« na podružnico »Jutra«, Celje. 42747

Mladenič

priden in pošten, s primerno šolsko izobrazbo, vajen vsakega dela. Šeli službe delavca, sluga, anašlica, vratarja, gre tudi za blpaca. Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42792

Trg. pomočnik

modne in manufakturne stroke ter dober aranžer, mladi, šeli službe. Nastopi tjakd v Ljubljani. Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42799

Prodajalka

urna in v vsakom osiru zaneeljiva, šeli službe. Cenjene ponudbe na ogi. odd. »Jutra« pod šifro »Vsestransko isurjenca«. 42807

Gospodična

s trgovskim tetajem šeli službe blagajničarke ali kaj primernega. Gre tudi prav rada na deželo. Cenjene ponudbe na ogi. odd. »Jutra« pod »Trgovski tetajc«. 42811

Kuharica

mlada, sposobna, ki opravljata tudi vsa hišna dela. Šeli službe. Cenj. ponudbe poslani na ogi. odd. »Jutra« pod »Zmožna kuharica«. 42824

Pogorelega

avtomobila Peugeot ostanki so ceno naprodaj. Motor popolnoma in takten. Lastnik Ivan Savnik Kranj. 42735 ogi. odd. »Jutra«. 42815

Salonsko suknjo

s tovelnikom, kakor novo, poceni prodam. Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42815

Čevlje

v komisijo sprejme dobro vpeljani obrtnik. Pomožbe na ogi. odd. »Jutra« pod »Komisijac«. 42754

104.

Najhujše je bilo pa to, da ga je mučil strašanski glad. Mislite si njegovo srečo, ko je našel na dnu vozika veliko steklenico mleka! S slastjo jo je nastavlil na usta in polkal sladko pljaka.

Podružnica JUTRA v Celju

Kocenova ulica 2

Sprejema male oglase, inserate ter vse Daje naslove

in druge informacije tiočih se malih oglasov

TELEFON št. 190

Sekirnega kovača

dobrega sprejemne v trajno delo. Stanovanje v bližini pisarne. Pomožbe na ogi. oddelki »Jutra« pod šifro »Sekirni kovač«. 42623

Šiviljo

ki zna hitro in brešhino šivati na stroj za plišene, takoj sprejemne Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42782

Žagarja

dobrega, poštenega sprejemne k vodni žagi. Plača po dogovoru. Pomožbe na ogi. oddelki »Jutra« pod »Dobra moč 88«. 42688

Strojnika

ki bi opravljal obremen tudi delo kurjača, sprejemne k parni žagi. Pomožbe na ogi. odd. »Jutra« pod »Strojnik kurjač«. 42793

Kroj. pomočnika

sprejemne. Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42801

Francoski, angleški

poslujem po ugodni ceni. Stari trg 3, II. nadst., desno. 42772

Francosčino

temeljito poučijo v Parizu diplomirana učiteljica. Mirje, Groharjeva c., vlla »Rožac« pri mostu. 42766

Kontoristinja

s mnogoletno prakso v korepondenci in knjigovodstvu želj premeniti službo. Dopise pod »Samostojna mož« na podružnico »Jutra«, Celje. 42747

Drva

bučke in vrastove odpadke od parketov dostavlja po nizki ceni na dom par na Zaga v Beogradu. Ljubljana, sa gorenjskim kolodvorom. 28

Štedilnik »Lutz«

skoraj nov, na 2 ploti — ugodno naprodaj: Stari Vodmat, Poljska cesta 15, vila Luiza. 42641

3 slaščičarske pečj

popolnoma v dobrem stanju, ter več formov. prodam. Adolf Kern, Kranj. 42760

Soferska šola

oblastvene koncesijonirana Camernik Ljubljana. Du najaka 36 telefon 2286 — Permanentni tetajc za vsa. 264

Avto

znamka »Fiat« s koncesijom (avtotakse) na zelo prometnem kraju zelo poceni prodam. Naslov v ogi. oddelku »Jutra«. 42843

2 letno jamstvo

za Miklavca in Božič samo 150 Din patento snalivo ero Everdry s takoj snučem erolom. Dopolnica »Postojnje« na zastopnika G. Benetič, Bled. Pošlje po povzetju. 42770

Koks

»uh. po 80 Din 100 kg — vedno v salogi v mestni plinarni. 861

Puhasto perje

»aspijlam po vsi tetaje najmanj 5 kg po Din 80 kg — iskoristite ostlike foleke: uraja saloga L. Brusovci Zagreb ilica 92, kemična »istilnica« perja. 182

Več pisalnih miz

v dobrem stanju in plear niško omaro takoj prodam. Naslov v ogi. oddelku »Jutra«. 42840

Učenko

s predpisano toleko izobrazbo, priprasto in vajeno dela, sprejemne takoj. Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42786

Mesarskega pomočnika

sprejemne takoj. Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42782

Kolarkega pomočnika

sprejemne. Pomožbe na ogi. odd. »Jutra« pod »Z vao oskrbo«. 42810

Potnika

alkoholne branže, dobro vpeljanega, agilnega, takoj sprejemne sa Dolenjsko. Le sposobne prvovrstne moči naš javijo svoj nselov s sa hišniki in referencami na ogi. odd. »Jutra« pod »Stalna služba 58«. 42738

Pozor!

Volno in bombal kupite najceneje pri tvrdki Karl Priolej, Ljubljana Stari trg št. 12 in Zidovska ulica 4. 234

Perje

kokoške, parje to gojje, naravno in s strojem bišično dobavlja v vsaki množini E. Vajta, Cakovce Medji murje. Telefon 59 8 60. 829

Puhasto perje

»aspijlam po vsi tetaje najmanj 5 kg po Din 80 kg — iskoristite ostlike foleke: uraja saloga L. Brusovci Zagreb ilica 92, kemična »istilnica« perja. 182

Drva

bučke in vrastove odpadke od parketov dostavlja po nizki ceni na dom par na Zaga v Beogradu. Ljubljana, sa gorenjskim kolodvorom. 28

Štedilnik »Lutz«

skoraj nov, na 2 ploti — ugodno naprodaj: Stari Vodmat, Poljska cesta 15, vila Luiza. 42641

3 slaščičarske pečj

popolnoma v dobrem stanju, ter več formov. prodam. Adolf Kern, Kranj. 42760

Soferska šola

oblastvene koncesijonirana Camernik Ljubljana. Du najaka 36 telefon 2286 — Permanentni tetajc za vsa. 264

Avto

znamka »Fiat« s koncesijom (avtotakse) na zelo prometnem kraju zelo poceni prodam. Naslov v ogi. oddelku »Jutra«. 42843

2 letno jamstvo

za Miklavca in Božič samo 150 Din patento snalivo ero Everdry s takoj snučem erolom. Dopolnica »Postojnje« na zastopnika G. Benetič, Bled. Pošlje po povzetju. 42770

Koks

»uh. po 80 Din 100 kg — vedno v salogi v mestni plinarni. 861

Puhasto perje

»aspijlam po vsi tetaje najmanj 5 kg po Din 80 kg — iskoristite ostlike foleke: uraja saloga L. Brusovci Zagreb ilica 92, kemična »istilnica« perja. 182

Več pisalnih miz

v dobrem stanju in plear niško omaro takoj prodam. Naslov v ogi. oddelku »Jutra«. 42840

Kuharica

mlada, sposobna, ki opravljata tudi vsa hišna dela. Šeli službe. Cenj. ponudbe poslani na ogi. odd. »Jutra« pod »Zmožna kuharica«. 42824

Pisarniški uslužbenec

samoostojen, s perfektnim znanjem slovenske in italijanske korepondence, šeli zaposlitve. Nastop takoj. Pomožbe na ogi. odd. »Jutra« pod »Hrana in stanovanje«. 42808

Voziček

lep, za punčko (igračo), kupim. Pomožbe pod šifro »Kraja Petra 63, Zemun«. 42774

Pridelki

Bukov žir in hrastov zelod kupa je v vsaki množini K. Vajta, Cakovce Medji murje. Telefon 59 8 60. 829

Vodno moč

100 k. a. v turbinu in po lojtem, 28 m dolžine, 16 m širine, oca 13 m višine, po 4 ozare v vodno žago in oca 4 ozare zemlje prodam. Je v lepem kraju Slovenije, od tujeno 5 minut od železnike postaje, pripravno sa ocako večjo industrijo. Pomožbe pod šifro »Industrija 100 k. a.« na oglašni oddelki »Jutra«. 42551

Trgovino

s trafiko na prometnem kraju odjam za takoj Kapital 10.000 Din. Naslov pove ogi. odd. »Jutra«. 42888

Prostorno delavnico

odjam sa mirno delo. Naslov pove oglašni oddelki »Jutra«. 42436

Moško suknjo

simitko skoraj novo, prodam po nizki ceni. Istotam naprodaj tudi nekaj pohištva. Naslov v ogi. oddelku »Jutra«. 42840

Čevlje

v komisijo sprejme dobro vpeljani obrtnik. Pomožbe na ogi. odd. »Jutra« pod »Komisijac«. 42754

Salonsko suknjo

s tovelnikom, kakor novo, poceni prodam. Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42815

Čevlje

v komisijo sprejme dobro vpeljani obrtnik. Pomožbe na ogi. odd. »Jutra« pod »Komisijac«. 42754

Salonsko suknjo

s tovelnikom, kakor novo, poceni prodam. Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42815

Čevlje

v komisijo sprejme dobro vpeljani obrtnik. Pomožbe na ogi. odd. »Jutra« pod »Komisijac«. 42754

Salonsko suknjo

s tovelnikom, kakor novo, poceni prodam. Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42815

Čevlje

v komisijo sprejme dobro vpeljani obrtnik. Pomožbe na ogi. odd. »Jutra« pod »Komisijac«. 42754

Salonsko suknjo

s tovelnikom, kakor novo, poceni prodam. Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42815

Čevlje

v komisijo sprejme dobro vpeljani obrtnik. Pomožbe na ogi. odd. »Jutra« pod »Komisijac«. 42754

Salonsko suknjo

s tovelnikom, kakor novo, poceni prodam. Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42815

Kupim

Registr. blagajno »National« in stojeljo malo Wertheim kupim. Pomožbe na ogi. oddelki »Jutra« pod šifro »National-Wertheim«. 42680

Kapital

Za 50.000 Din pocenila dam brepljano stanovanje. Vidi ogias v rubriki stanovanja. 42804

Žago

polnojarmenovo s krotno žago, v najboljšem stanju, se skoru nova, se vedlo boičeni: toleto proda želo in oca po večji množini bogatih gospodov; vodna moč okrog 60 konjskih sil. Lee k žagi se lahko spava po vodi. letotako odplavi rezan les po vodi, ali pa po železniki. Poleg žage odjam tudi po dnevi in oca po večji množini okroglega lesa, da se lahko takoj prične s obratom. Pomožbe na ogi. oddelki »Jutra« pod »Žaga«. 42740

Vodno moč

100 k. a. v turbinu in po lojtem, 28 m dolžine, 16 m širine, oca 13 m višine, po 4 ozare v vodno žago in oca 4 ozare zemlje prodam. Je v lepem kraju Slovenije, od tujeno 5 minut od železnike postaje, pripravno sa ocako večjo industrijo. Pomožbe pod šifro »Industrija 100 k. a.« na oglašni oddelki »Jutra«. 42551

Jabolki, orehovi in kislega zelja

kupujem večjo količino. — Pomožbe na Dusan Gnetič, Kraja Petra 63, Zemun. 42774

Vrednot

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah Černe — juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3. 8

Pohištvo

več pisalnih miz v dobrem stanju in plear niško omaro takoj prodam. Naslov v ogi. oddelku »Jutra«. 42840

Trg. oprava

specerjaka in delikatosa — skoraj nova, ugodno naprodaj. Naslov v ogi. oddelku »Jutra«. 42773

Spalnico

kompletno, svetlo, prodam radi selitve. Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42752

Omaro

umivalnik in kredenco, prodam po ugodni ceni radi selitve. Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42821

Oblacila

Moško suknjo simitko skoraj novo, prodam po nizki ceni. Istotam naprodaj tudi nekaj pohištva. Naslov v ogi. oddelku »Jutra«. 42840

Čevlje

v komisijo sprejme dobro vpeljani obrtnik. Pomožbe na ogi. odd. »Jutra« pod »Komisijac«. 42754

Salonsko suknjo

s tovelnikom, kakor novo, poceni prodam. Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42815

Čevlje

v komisijo sprejme dobro vpeljani obrtnik. Pomožbe na ogi. odd. »Jutra« pod »Komisijac«. 42754

Salonsko suknjo

s tovelnikom, kakor novo, poceni prodam. Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42815

Čevlje

v komisijo sprejme dobro vpeljani obrtnik. Pomožbe na ogi. odd. »Jutra« pod »Komisijac«. 42754

Salonsko suknjo

s tovelnikom, kakor novo, poceni prodam. Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42815

Čevlje

v komisijo sprejme dobro vpeljani obrtnik. Pomožbe na ogi. odd. »Jutra« pod »Komisijac«. 42754

Salonsko suknjo

s tovelnikom, kakor novo, poceni prodam. Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42815

Gostilno

dama sa več let v zakup, špecerjako salogo v industrijskem kraju, brez konkurence, v bližini Maribora. Prezem takoj. Potrebni kapital sa, prezem Din 50.000 do 60.000. Več pove gospa Popp, Maribor, Koroska cesta 81. 42757

Lepo stanovanje

2 sob, predobro, kuhinje, shramba, pritlikin takoj odjam. Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42748

Brezplačno stanovanje

parketirano in v električno rasvetljavo ter vrtem dobi stranka. ki poceni 50.000 Din. Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42805

Dijaska stanovanja

Učiteljska družina stanujaba blizu reške — sprejme 1—2 dijaka in lepo in uračno sobe s električno rasvetljavo na hrano in stanovanje. Strogo nadzor in pomoč pri ubujanju. Naslov pove oglašni oddelki »Jutra«. 42450-a

Dijake

sprejemne na stanovanje in strogo nadzor. Naslov pove ogi. odd. »Jutra«. 42776

Gospoda

ali dijaka sprejemne kot soetanovalec v preprosto sobo za 150 Din. Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42751

Lepo sobo

s elektr. rasvetljavo in posebnim vvhodom, event s uporabo kopalnice odjam na Zrinjskega cesti št. 6/II, levo. 42637

Opremljeno sobo

s električno rasvetljavo, posebnim vvhodom, v bližini Vrteha, odjam takoj. Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42771

Opremljeno sobo

čisto v sredini mesta, s električno in posebnim vvhodom, odjam. Naslov v ogi. odd. »Jutra«. 42778

Sobo

s posebnim vvhodom in električno rasvetljavo odjam s 1. decembrom. Naslov v ogi. odd. »Jutra«.